

07.01.2019

Kokousaika 07.01.2019 16:00 - 17:30

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan Kivekäs, Otso	pormestari kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja esteellinen: 2 §
Arhinmäki, Paavo	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika Koulumies, Terhi Pakarinen, Pia Raatikainen, Mika Rantala, Marcus Razmyar, Nasima Rydman, Wille Sazonov, Daniel Sevander, Tomi Sinnemäki, Anni	apulaispormestari esteellinen: 2 § apulaispormestari esteellinen: 9 § esteellinen: 9 §
Vesikansa, Sanna Oskala, Hannu	apulaispormestari esteellinen: 2 §, 7 § apulaispormestari varajäsen saapui 16:15, poistui 16:21, läsnä: 2 §
Vanhanen, Reetta	varajäsen saapui 16:15, poistui 16:21, läsnä: 2 §
Yanar, Ozan	varajäsen

Muut

Kousa, Tuuli Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja poistui 16:41, poissa: 11 - 12 §
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja poistui 16:28, poissa: 9 - 12 §
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö

07.01.2019

Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Enroos, Asta	va. henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Rinkineva, Marja-Leena	elinkeinojohtaja
Rope, Jenni	kaupunginlakimies
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
	esteellinen: 7 §
Summanen, Juha	hallintojohtaja
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
	poistui 16:54, poissa: 11 - 12 §
Nelskylä, Maria	vs. kaupunginsihteeri
Villeneuve, Anna	kaupunginsihteeri
	poistui 16:13, läsnä: 1 §
Katajamäki, Paula	tiedottaja
Björksten, Jenni	hallintoasiantuntija
Judström, Yrjö	HKL:n hallintojohtaja
	asiantuntija
	saapui 16:42, poistui 17:13, läsnä: osa 11 §:ää
Lehmuskoski, Ville	HKL:n toimitusjohtaja
	asiantuntija
	saapui 16:42, poistui 17:13, läsnä: osa 11 §:ää
Malmström, Atte	konserniohjauksen päällikkö
	asiantuntija
	saapui 16:42, poistui 17:13, läsnä: osa 11 §:ää
 Puheenjohtaja	
Jan Vapaavuori	pormestari
	1 - 12 §
 Esittelijät	
Jan Vapaavuori	pormestari
	1 §
Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö
	2 - 3 §, 5 - 12 §
Juha Summanen	hallintojohtaja

07.01.2019

4 §

Pöytäkirjanpitäjä

Jenni Björksten

hallintoasiantuntija
1 - 12 §

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

§	Asia	
1	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
2	Asia/10	Kaupunginhallituksen myöntämät talousarvioavustukset vuodelle 2019
3	Asia/2	V 16.1.2019, Hallintosäännön muuttaminen valtuuston toiminnan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtajan ja kaupunkiympäristön toimialan asiakkuusjohtajan toimivallan osalta
4	Asia/3	V 16.1.2019, Sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenen valinta
5	Asia/4	V 16.1.2019, Kulosaaren Wäinö Aaltosen tie 7:n asemakaavan muuttaminen (nro 12459)
6	Asia/5	V 16.1.2019, Jätkäsaaren Melkinlaiturin asemakaava ja asemakaavan muuttaminen (nro 12500)
7	Asia/6	V 16.1.2019, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Länsisatama, Jätkäsaari)
8	Asia/7	Tonttien myyminen ja kiinteistökaupan esisopimusten hyväksyminen (Sörnäinen, Kalasatama)
9	Asia/8	Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta
10	Asia/9	Lausunto MAL 2019 -suunnitelmaluonnoksesta ja vaikutusten arviointiselostusluonnoksesta
11	Asia/11	Joukkoliikenteen konsultointipalveluja tuottavan yhtiön perustaminen
12	Asia/12	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Tomi Sevanderin ja Terhi Koulumiehen sekä varatarkastajiksi Sanna Vesikansan ja Pia Pakarisen.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita varatarkastajiksi Otso Kivekkään sijasta Sanna Vesikansan ja Wille Rydmanin sijasta Pia Pakarisen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Tomi Sevanderin ja Terhi Koulumiehen sekä varatarkastajiksi Otso Kivekkään ja Wille Rydmanin.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 2
Kaupunginhallituksen myöntämät talousarvioavustukset vuodelle 2019

HEL 2018-012196 T 02 05 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää avustuksia vuoden 2019 talousarvion kohdalta 13002 yhteensä 849 200 euroa seuraavasti:

Hakija	euroa
Alvar Aalto -säätö	15 000
Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry.	6 000
Föreningen Luckan r.f	3 000
Helsingin kaupungin akavalaisten lomatuki ry.	34 800
Helsingin kaupunginosayhdistykset ry.	100 000
Helsingin liikenneturvallisuusyhdistys ry.	95 800
Helsingin Pohjola-Norden - Pohjola-Norden i Helsingfors rf.	6 640
Helsingin Polkupyöräilijät ry.	7 000
Helsingin yhteisjärjestö JHL ry.	187 657
Helsinki-Seura - Helsingfors-Samfundet ry.	16 370
Helsinkiläisten loma- ja virkistysyhdistys ry.	6 000
Hyötykasviyhdistys ry.	54 625
Jyty Metropolli ry.	148 388
Krematoriosäätö - Krematoriestiftelsen rs	0
Malmin lentoaseman ystävät ry.	0
Norr om Stan rf.	3 000
Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto Ry.	3 930
Suomen Rauhanliitto - Finlands Fredsförbund ry.	17 000
Tekniikka ja Terveys KTN Helsinki ry.	0
Avustukset yleisten saunojen toiminnan turvaamiseen, kansliapäällikön käytettäväksi	17 820
Kunnallisen tiedotustoiminnan edistäminen, kansliapäällikön käytettäväksi	2 555
Opaskoulutuksen järjestäminen, kansliapäällikön käytettäväksi	6 490
Veteraanijärjestöjen vuokriin, kansliapäällikön käytettäväksi	17 820
Harkinnanvaraiset avustukset, kansliapäällikön käytettäväksi	100 775

Kaikki yhteensä

849 200

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti käsitellä kansliapäällikön kymmenennen esityksen kokouksen toisena asiana.

Esteelliset: Marcus Rantala, Anni Sinnemäki, Otso Kivekäs

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Myönnetään Helsingin Polkupyöräilijöille hakemuksen mukainen 7 000 € avustus. Vastaavasti kansliapäällikön käyttöön jäävää harkinnanvaraisten avustusten määräraha pienenee samalla summalla.

Kannattaja: Nasima Razmyar

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Hannu Oskala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 1

Marcus Rantala

Kaupunginhallitus hyväksyi Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen äänin 6 - 8 (1 poissa).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Avustuskuulutus
- 2 Liite 2. Kaupunginhallituksen yleisavustukset vuonna 2019 yhteenveto

- 3 Liite 3. Kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet
4 Liite 4. Kaupunginhallitukselle osoitetut avustushakemukset vuodelle 2019

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Asianomaiset

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää avustuksia vuoden 2019 talousarvion kohdalta 13002 yhteensä 849 200 euroa seuraavasti:

Hakija	euroa
Alvar Aalto -säätio	15 000
Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry.	6 000
Föreningen Luckan r.f	3 000
Helsingin kaupungin akavalaisten lomatuki ry.	34 800
Helsingin kaupunginosayhdistykset ry.	100 000
Helsingin liikenneturvallisuusyhdistys ry.	95 800
Helsingin Pohjola-Norden - Pohjola-Norden i Helsingfors rf.	6 640
Helsingin Polkupyöräilijät ry.	0
Helsingin yhteisjärjestö JHL ry.	187 657
Helsinki-Seura - Helsingfors-Samfundet ry.	16 370
Helsinkiläisten loma- ja virkistysyhdistys ry.	6 000
Hyötykasviyhdistys ry.	54 625
Jyty Metropoli ry.	148 388
Krematoriosäätio - Krematoriestiftelsen rs	0
Malmin lentoaseman ystävät ry.	0
Norr om Stan rf.	3 000
Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto Ry.	3 930
Suomen Rauhanliitto - Finlands Fredsförbund ry.	17 000
Tekniikka ja Terveys KTN Helsinki ry.	0
Avustukset yleisten saunojen toiminnan turvaamiseen, kansliapäällikön käytettäväksi	17 820
Kunnallisen tiedotustoiminnan edistäminen, kansliapäällikön käytettäväksi	2 555
Opaskoulutuksen järjestäminen, kansliapäällikön käy-	6 490

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

tettäväksi	
Veteraanijärjestöjen vuokriin, kansliapäällikön käytettäväksi	17 820
Harkinnanvaraiset avustukset, kansliapäällikön käytettäväksi	107 775
Kaikki yhteensä	849 200

Esittelijän perustelut

Yleistä

Helsingin kaupungin avustuskuulutus julkaistiin 8.12.2017 (Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet ja Metro-lehti). Kuulutuksen mukaan kaupunginhallituksen myöntämiä avustuksia vuodelle 2019 tuli hakea 30.4.2018 klo 16.00 mennessä. Kaupunginhallitus myöntää avustuksia sellaisille järjestöille, joiden toiminta ei kuulu minkään lautakunnan toimialaan (liite 1).

Kuulutuksessa kerrottiin, että avustushakemusten jättäminen tapahtuu ensisijaisesti sähköisesti Helsingin kaupungin asiointipalvelusivustolla (<https://asiointi.hel.fi>) hakuajana ja kirjallinen ohje sähköisen lomakkeen täyttämiseen löytyy internetistä. Toissijaisesti avustusta voi hakea paperisella lomakkeella, jonka voi tulostaa internetistä Helsingin kaupungin internet-sivustolta tai noutaa kaupungin kirjaamosta.

Hakemusta täydentämään avustuksen hakijan tuli toimittaa seuraavat liitteet: alustava toimintasuunnitelma 2019, alustava talousarvio 2019, vahvistettu tuloslaskelma 2017, vahvistettu tase 2017, toimintakertomus 2017, jäljennös tilintarkastuskertomuksesta tai toiminnantarkastuskertomuksesta 2017. Lisäksi tuli toimittaa kopio yhdistyksen tiliotteesta tai muu todistus tilinomistajasta sekä yhteisön säännöt, jos kyseessä oli uusi hakija tai jos nämä tiedot ovat muuttuneet edellisen hakemuksen jälkeen.

Kaupunginhallitukselle osoitettuja avustushakemuksia vuodelle 2019 saapui sähköiseen järjestelmään 19 kappaletta.

Avustuksiin käytettävissä oleva rahoitus

Kaupunginhallituksen myöntämiin avustuksiin on vuoden 2019 talousarviossa varattu 2 166 000 euroa.

Vuoden 2019 talousarvioon sisältyvässä liitteessä 1 on sidottu avustukset osalle yhteisöjä. Muista avustuksista päättää Khs sekä asianomainen lauta- tai johtokunta. Kvston 28.11.2018 vahvistaman vuoden 2019 talousarvion kohdalle 13002 on merkitty 2 166 000 euron suuruinen

avustusmääräraha Khn käytettäväksi. Määrärahasta on kaupunginvaltuusto päättänyt sitovina avustuksina Finlandia-talo Oy:lle 160 000 euroa, Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalo-säätiölle 50 000 euroa, Helsingin seudun kesäyliopistosäätiölle 156 800 euroa, Y-Säätiölle 109 000 euroa ja Vuosaaren Urheilutalo Oy:lle 75 000 euroa. Lisäksi asukasosallisuuden avustuksiin on talousarviossa sidottu 766 000 euroa. Asukasosallisuuden avustuskokonaisuus on käsitelty kaupunginhallituksessa erikseen omana asiakohdanaan. Näin ollen tällä esityksellä kaupunginhallitus päättää 849 200 euron suuruisen avustusmäärärahan käytöstä.

Hakemusten käsittely

Avustushakemusten käsittely ja avustusehdotusten valmistelu toteutettiin kaupungin yleisohjeen (12.12.2011, § 1126) mukaisesti.

Käsittelyn yhteydessä selvitettiin hakijalle myönnetyn edellisen avustuksen käyttö. Edelliseksi avustukseksi katsottiin vuodelle 2018 myönnetty avustus. Uuden avustuksen saamisen edellytyksenä on kaupungin ohjeen mukaisesti, että edellisen avustuksen käyttö on raportoitu.

Käyttöselvityksen yhteydessä laadittiin taulukko, jossa on listattu avustushakemuksen jättäneiden yhdistysten sekä muiden ao. kohtaan kuuluvien avustusmäärärahojen jako vuodelta 2018, vuodelle 2019 haettu avustussumma sekä ehdotus vuoden 2019 avustukseksi. Lisäksi taulukkoon on sisällytetty haetun avustuksen käyttötarkoitus ja perustelu. Taulukko on liitteenä 2.

Lisäksi hakemuksia käsiteltäessä huomioitiin avustusten hakijoiden harjoittama taloudellinen toiminta EU:n valtioneuvoston näkökulmasta. Avustuksen saajista Hyötykasviyhdistys ry. harjoittaa taloudellista toimintaa. Muiden avustuksen saajien saamaan tukeen ei sovelleta EU:n valtioneuvoston näkökulmaa. Hyötykasviyhdistys ry:n saama tuki on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetun komission asetuksen (1407/2013) mukaista sallittua de minimis -tukea.

Alvar Aalto -säätiö haki toiminta-avustusta 15 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 15 000 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Eurooppalainen Pääkaupunkiseutu ry. haki toiminta-avustusta 10 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 6 000 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Föreningen Luckan i huvudstadsregionen r.f haki toiminta-avustusta 60 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 3 000 euroa. Khs totesi (28.9.2015), että kaupunginhallituksessa 7.1.2014 käsitellyn Avustustyöryhmän ehdotuksen mukaisesti useasta virastosta avustusta hakevien moniavusteisten kaksikielisten järjestöjen avustaminen keskitetään kaupunginhallitukselle (järjestöt: Föreningen Luckan r.f. ja Norr om Stan). Kuitenkin siten, että yhdistyksille voidaan myöntää avustuksia myös muista kaupungin virastoista jos avustettava toiminta kohdistuu erityisesti virastoa tukevaan toimintaan ja toimintaa arvioidaan viraston kriteereillä. Yhdistys ei jättänyt hakemusta vuodelle 2018. Vuoden 2017 avustus oli 3 000 euroa.

Helsingin kaupungin akavalaisten lomatuki ry. haki toiminta-avustusta 6 000 euroa ja vuokra-avustusta 29 279 euroa, yhteensä 35 279 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 34 800 euroa. Vuoden 2019 toiminta-avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Helsingin kaupunginosayhdistykset ry. haki toiminta-avustusta 150 500 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 100 000 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Helsingin liikenneturvallisuusyhdistys ry. haki toiminta-avustusta 103 900 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 95 800 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Helsingin Pohjola-Norden - Pohjola-Norden i Helsingfors rf haki toiminta-avustusta 8 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 6 640 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Helsingin Polkupyöräilijät ry. haki toiminta-avustusta 10 000 euroa vuodelle 2019. Hakemus esitetään hylättäväksi, koska kaupunginhallituksen yleisavustuksista avustetaan Helsingin liikenneturvallisuusyhdistys ry:tä, jonka tavoitteena on edistää kaikkien kaupunkilaisten liikenneturvallisuutta liikkumismuodosta riippumatta. Peruste on sama kuin vuonna 2018, jolloin kaupunginhallitus hylkäsi hakemuksen (22.1.2018 § 27). Myös vuonna 2017 kaupunginhallitus hylkäsi hakemuksen (20.2.2017 § 181) ja päätöstä koskeneen oikaisuvaatimuksen (18.12.2017 § 1138).

Helsingin yhteisjärjestö JHL ry. haki toiminta-avustusta 9 260 euroa ja vuokra-avustusta 186 000 euroa, yhteensä 195 260 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 187 657 euroa. Vuoden

2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Helsinki-Seura ry. haki toiminta-avustusta 17 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 16 370 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Helsingiläisten loma- ja virkistysyhdistys ry. haki vuokra-avustusta 6 000 euroa ja toiminta-avustusta 6 000 euroa, yhteensä 12 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 6 000 euroa kohdennettuna yhdistyksen vuokratuloihin. Toiminta-avustusta kompostikäymälän hankintaan ja laiturin korjaamiseen ei esitetä. Vuoden 2019 vuokra-avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei ole tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Hyötykasviyhdistys ry. haki vuokra-avustusta 54 625 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 53 155 euroa. Vuoden 2019 vuokra-avustus on kaupunkiympäristön toimialan ilmoituksen mukainen.

Jyty Metropolli ry. haki toiminta-avustusta 10 000 euroa ja vuokra-avustusta 185 000 euroa, yhteensä 195 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 148 388 euroa. Päätöksensä 9.2.2015 (§ 152) vuoden 2015 vastaavista Khn käyttöön varattujen avustusmäärärahojen jaosta kaupunginhallitus päätti, että työntekijäjärjestöjen osalta siirrytään jäsenmääräperusteiseen avustamiseen ja siirtyminen toteutetaan vaiheittain. Khn päätöksen mukaan vuonna 2015 vuotuisavustukset ja vuokra-avustukset myönnettiin kahdelle eniten vuokra-avustusta saaneelle 10 %:lla alennettuna ja jatkuvuutena toimittaisiin vastaavalla tavalla kunnes saavutettaisiin kohtuullinen ja tasasuuruinen avustus molempien avustuslajien osalta. Vuosien 2016, 2017, 2018 ja 2019 Khn käyttöön varattujen avustusmäärärahojen jaossa on huomioitu päätöksen mukainen avustuksen 10 %:n lasku edelliseen vuoteen nähden kahden eniten avusta saavan järjestön kohdalla.

Krematoriosäätiö haki avustusta krematorion avoimien ovien päivien järjestämiskustannuksiin 8 000 euroa vuodelle 2019. Avustusta ei esitetä. Säätiö on vakavarainen ja hakijan tulisi rahoittaa tilaisuudet omalla rahoituksellaan.

Malmin lentoaseman ystävät ry. haki toiminta-avustusta 10 000 euroa vuodelle 2019. Hakemus esitetään hylättäväksi, koska lentokentän toiminta on loppumassa. Peruste on sama kuin vuonna 2018, jolloin kaupunginhallitus hylkäsi hakemuksen (22.1.2018 § 27) sekä päätöstä koskeneen oikaisuvaatimuksen (23.4.2018 § 261).

Norr om Stan rf. haki toiminta-avustusta 8 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 3 000 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta. Khs totesi (28.9.2015), että kaupunginhallituksessa 7.1.2014 käsitellyn Avustustyöryhmän ehdotuksen mukaisesti useasta virastosta avustusta hakevien moniavusteisten kaksikielisten järjestöjen avustaminen keskitetään kaupunginhallitukselle (järjestöt: Föreningen Luckan r.f. ja Norr om Stan). Kuitenkin siten, että yhdistyksille voidaan myöntää avustuksia myös muista kaupungin virastoista jos avustettava toiminta kohdistuu erityisesti virastoa tukevaan toimintaan ja toimintaa arvioidaan viraston kriteereillä.

Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto Ry. haki toiminta-avustusta 4 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 3 930 euroa. Vuoden 2019 avustus on vuoden 2018 tasolla, koska avustusmäärärahoihin ei tullut muutosta vuoden 2018 tasosta.

Suomen Rauhanliitto Ry. haki toiminta-avustusta 17 000 euroa vuodelle 2019. Esityksen mukainen avustussumma on 17 000 euroa. Avustus kohdennetaan tontinvuokraan. Vuoden 2019 vuokra-avustus on kaupunkiympäristön toimialan ilmoituksen mukainen.

Tekniikka ja Terveys KTN Helsinki ry. haki toiminta-avustusta 5 000 euroa ja vuokra-avustusta 17 462 euroa, yhteensä 22 462 euroa vuodelle 2019. Hakemus esitetään hylättäväksi, koska se saapui määräajan jälkeen. Helsingin kaupungin avustusten myöntämistä ohjaavat Khn 12.12.2011 (§ 1126) hyväksymät Kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet. Yleisohjeen kohdassa 5.5 todetaan, että hakemus katsotaan myöhästyneeksi jos sitä ei ole toimitettu määräaikaan mennessä kaupungin viranomaiselle. Lisäksi yleisohjeen kohdassa 6.2 todetaan, että myöhästyneet hakemukset on esitettävä hylättäväksi.

Muut avustukset ovat pääsääntöisesti pysyneet vuoden 2018 tasolla. Nykyisen käytännön mukaan avustuksia yleisten saunojen toiminnan turvaamiseen, kunnallisen tiedotustoiminnan edistämiseen, opaskoulutuksen järjestämiseen ja veteraanijärjestöjen tilavuokriin varatuista avustusmäärärahoista haetaan vasta vuoden 2019 aikana (yhteensä 44 685 euroa). On tarkoituksenmukaista, että nämä määrärahat osoitettaisiin kansliapäällikön käytettäväksi. Yleisten saunojen toiminnan avustaminen perustuu Khn asettaman komitean mietinnön pohjalta tehtyyn päätökseen (Khs 15.10.1990, 2111 §). Tällä hetkellä toiminnassa on kolme yleistä saunaa, joiden toimintaa on vuosittain tuettu. Lisäksi kansliapäällikön käyttöön on varattu harkinnanvaraisten avustusten määräraha 107 775 euroa.

Avustuspäätöksistä ilmoittaminen ja avustusten maksatus

Avustuspäätöksistä ilmoitetaan kaikille hakemuksen tehneille. Helsingin kaupungin avustusten myöntämistä ohjaavien yleisohjeiden mukaisesti (Khs 12.12.2011 § 1126) avustukset maksetaan seuraavasti: alle 4 000 euron suuruiset avustukset yhtenä eränä, 4 000–11 000 euron suuruiset avustukset kahtena eränä ja yli 11 000 euron suuruiset avustukset neljänä eränä. Erillistä maksatuspäätöstä ei tehdä.

Ennakkotieto vuoden 2020 avustusten hakemisesta

Vuoden 2020 avustusten hakua koskeva kuulutus julkaistiin 5.12.2019 (Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet ja Metro-lehti). Kuulutuksen mukaan kaupunginhallituksen myöntämiä avustuksia vuodelle 2020 tulee hakea 30.4.2019 klo 16.00 mennessä. Kaupunginhallitus myöntää avustuksia sellaisille järjestöille, joiden toiminta ei kuulu minkään lautakunnan toimialaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Avustuskuulutus
- 2 Liite 2. Kaupunginhallituksen yleisavustukset vuonna 2019 yhteenveto
- 3 Liite 3. Kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet
- 4 Liite 4. Kaupunginhallitukselle osoitetut avustushakemukset vuodelle 2019

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Asianomaiset

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

07.01.2019

Asia/10

Kaupunginhallitus 17.12.2018 § 821

HEL 2018-012196 T 02 05 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

17.12.2018 Pöydälle

Esteelliset: Otso Kivekäs, Anni Sinnemäki, Maria Ohisalo, Marcus Rantala

Asian aikana kuultavana oli controller Pia Halinen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

07.01.2019

Asia/2

§ 3

V 16.1.2019, Hallintosäännön muuttaminen valtuuston toiminnan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtajan ja kaupunkiympäristön toimialan asiakkuusjohtajan toimivallan osalta

HEL 2018-011482 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti siten, että

- hallintosääntö tulee 29 luvun 5 §:n 1 momenttia koskevan muutoksen osalta voimaan 1.6.2019
- muiden muutosten osalta hallintosääntö tulee voimaan 1.2.2019.

Kaupunginvaltuusto päättää, että vuoden 2019 alussa valittavan kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien toimikausi päättyy hallintosäännön muutoksen seurauksena hallintosäännön tullessa voimaan 29 luvun 5 §:n 1 momentin osalta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Samuli Vartiainen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 64011
samuli.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö (muutokset näkyvissä)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosääntöön esitettävät muutokset

Hallintosääntöön esitetään kahta muutosta liittyen valtuuston toimintaan. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajiston toimikausi ehdotetaan alkavan tammikuun sijasta kunkin vuoden kesäkuusta. Samalla selkeytettäisiin valtuuston puheenjohtajuuden luovuttamisesta kesken kokouksen koskevaa määräystä.

Hallintosääntöön esitetään samalla lisättäväksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtajan erityistä toimivaltaa koskeva määräys sekä lainsäädännön muuttumisesta johtuva täsmennys kaupunkiympäristön toimialan asiakkuusjohtajan toimivaltaan. Lisäksi ehdotetaan, että hallintosäännöstä korjataan useampi havaittu kirjoitusvirhe tai sen luonteinen puute.

Hallintosäännön muutokset on kuvattu liitteessä 2. Ehdotetut muutokset on käsitelty sääntötyöryhmässä.

Valtuuston puheenjohtajiston toimikausi

Hallintosäännön 29 luvun 5 §:n 1 momenttia esitetään muutettavaksi 1.6.2019 alkaen siten, että kaupunginvaltuusto valitsee kunkin vuoden kesäkuun ensimmäisessä kokouksessaan vuoden mittaiseksi toimikaudeksi keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan. Samalla hallintosääntöön lisättäisiin maininta puheenjohtajiston toimikauden pituudesta.

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kunkin vuoden ensimmäisessä kokouksessaan keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan. Kuntalain mukaan valtuuston toimikausi alkaa vaalivuoden kesäkuun alusta. Puheenjohtajiston toimikausi poikkeaa valtuuston toimikauden lisäksi myös kaupunginhallituksen kesäkuussa alkavasta toimikaudesta.

Valtuuston puheenjohtajan toimikausi katkeaa nykyään valtuuston toimikauden päättyessä siten, että valtuuston puheenjohtaja valitaan valtuuston toimikauden alussa ja lopussa käytännössä puolen vuoden kaudeksi. Kaupunginhallituksen ja valtuuston puheenjohtajien toimikausien eroaminen toisistaan saattaa aiheuttaa käytännön ongelmia myös kaupunginhallituksen asettamisen yhteydessä.

Muutosten voimaantulo on tarkoitus ajoittaa siten, että valtuuston puheenjohtajat valitaan vuoden 2019 alussa, jonka jälkeen puheenjohtajisto valitaan uudelleen kesäkuun ensimmäisessä kokouksessa vuoden mittaiseksi toimikaudeksi. Tammikuussa valittavan valtuuston puheenjohtajiston toimikausi jatkuu kuitenkin käytännössä uuden puheenjohtajiston valintaan saakka.

Puheenjohtajuuden luovuttaminen kokouksessa

Hallintosäännön 29 luvun 6 §:n 2 momentin määräystä valtuuston puheenjohtajuuden luovuttamisesta kesken kokouksen selkeytettäisiin siten, että puheenjohto luovutettaisiin aina puheenjohtajan tai ensimmäisen varapuheenjohtajan määrittelemäksi ajaksi. Puheenjohtaja tai ensimmäinen varapuheenjohtaja voisi näin ollen ottaa puheenjohtajan takaisin riippumatta asian käsittelyn vaiheesta. Kyseessä on nykyistä menettelyä selkeyttävä teknisluonteinen muutos.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtajan erityinen toimivalta

Hallintosäännössä ei ole kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan osalta määrätty siitä, mikä taho päättää toimintayksiköiden kuten kirjastojen aukioloajoista. Tilanteen selventämiseksi toimivallasta aukioloaikojen suhteen esitetään määrättävän hallintosäännössä siten, että hallintosaäntöön lisätään uusi 17 luvun 5 §.

Toimivalta toimintayksiköiden aukioloajoista päättämiseen kuuluisi uuden 17 luvun 5 §:n mukaan toimialajohtajalle, jonka toimivaltaan muutoinkin kuuluu antaa toimialan vastuuhenkilöille menettelytapaohjeita ja määräyksiä. Päätöksenteon joustavuuden turvaamiseksi toimialajohtajalla olisi kohdan mukaan oikeus delegoida toimivalta.

Kaupunkiympäristön toimialan asiakkuusjohtajan toimivalta

Voimassaolevan hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan kaupunkiympäristön toimialan asiakkuusjohtaja on toimivaltainen päättämään erikoiskuljetuksista ja erikoiskuljetusajoneuvoista annetun asetuksen mukaisen suostumuksen antamisesta. Kyseinen asetus on kumottu ja erikoiskuljetusten luvallisuudesta säädetään nykyisin tieliikennelaissa.

Lakimuutoksen takia esitetään hallintosääntöä muutettavaksi asiakkuusjohtajan toimivallan osalta siten, että hallintosäännön 16 luvun 8 §:n 2 momentin 6 kohdan lakiviittaus poistetaan kokonaan ja kohdan sanamuoto muutetaan muutoinkin vastaamaan nykytilannetta. Toimivalta tienpitäjän suostumuksen antamiseen erikoiskuljetukselle säilyisi asiakkuusjohtajalla siten, että tällä on oikeus delegoida toimivalta.

Kirjoitusvirheet

Hallintosäännössä on etenkin käännöstyön yhteydessä havaittu useita kirjoitusvirheitä tai sen luonteisia puutteita. Havaitut virheet ja puutteet esitetään korjattavaksi. Virheiden ja puutteiden korjaamisen edellyttämät muutokset eivät vaikuta hallintosäännön varsinaiseen sisältöön.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

07.01.2019

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012

lauri.menna(a)hel.fi

Samuli Vartiainen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 64011

samuli.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö (muutokset näkyvissä)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

07.01.2019

Asia/3

§ 4

V 16.1.2019, Sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenen valinta

HEL 2018-013149 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Saku Etholénille eron sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö, 17.12.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Saku Etholénin (Vas.) 7.6.2017 (§ 276) jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakuntaan vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Saku Etholén pyytää 17.12.2018 eroa sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenen luottamustoimesta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

Asia/3

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö, 17.12.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

07.01.2019

Asia/4

§ 5

V 16.1.2019, Kulosaaren Wäinö Aaltosen tie 7:n asemakaavan muuttaminen (nro 12459)

HEL 2016-013448 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42036 tontin 5 asemakaavan muutoksen 11.4.2017 päivätyn piirustuksen numero 12459 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12459 kartta, päivätty 11.4.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12459 selostus, päivätty 11.4.2017, täydennetty 1.12.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 11.4.2017, täydennetty 1.12.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee Itäväylän pohjoispuolen vanhalla huvila-alueella sijaitsevaa tonttia.

Asemakaavan muutoksella muutetaan tontin käyttötarkoitus sosiaalitoimen käytöstä asumiseen, jolloin rakennuksessa sallitaan asuminen. Kaavaratkaisu mahdollistaa myös autotallin lisärakentamisen. Lisärakentamisella pyritään saamaan alue asuinkäyttöön sopivaksi ja pihapiiriltään selkeäksi.

Uutta kerrosalaa tulee autotallirakennukseen 55 k-m².

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen sekä edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueella on lainvoimainen asemakaava numero 8620 vuodelta 1985, jonka mukaan alue on sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue.

Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön viereen. Viereiset korttelit kuuluvat museoviraston RKY 2009 -kohdeluetteluun Kulosaaren huvilakaupunki.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa tontin. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.5.–5.6.2017. Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) lausunnot.

ELY katsoi, että asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kulttuurihistoriallisen rakennuksen säilyminen mahdollistamalla sen asuinkäyttö. Asemakaavamuuotos edistää rakennussuojelua ja kulttuuriympäris-

tön vaalimista. Elinympäristön terveellisyys ja viihtyvyys on asemakaavassa otettu huomioon.

HSY lausui, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi eikä muutosehdotus edellytä niiden siirtämistä.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen, tonttiosaston, rakennusvalvontaviraston, rakennusviraston, sosiaali- ja terveysviraston sekä ympäristökeskuksen lisäksi Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, pelastuslaitos, museovirasto ja kaupunginmuseo ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa tai huomautettavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavaehdotukseen ei tehty muutoksia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelun tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12459 kartta, päivätty 11.4.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12459 selostus, päivätty 11.4.2017, täydennetty 1.12.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 11.4.2017, täydennetty 1.12.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva
- 2 Havainnekuva, 11.4.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

07.01.2019

Asia/4

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunta
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus
Asemakaavoitus 1.12.2017

HEL 2016-013448 T 10 03 03

Hankenumero 5344_2

Asemakaavoituspalvelu on tarkistanut 11.4.2017 päivättyä 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42036 tontin 5 asemakaavan muutosehdotusta nro 12459.

Asemakaavoituspalvelu toteaa, ettei kaavaehdotukseen ole tehty muutoksia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee tonttia, joka sijaitsee Kulosaaren kaupunginosassa 42, saarta halkovan Itäväylän pohjoispuolella vanhalla huvila-alueella. Alueella on lainvoimainen asemakaava nro 8620.

Asemakaavan muutoksella (käyttötarkoituksen muutos sosiaalitoimen käytöstä asumiseen) pyritään mahdollistamaan rakennuksen säilyminen sallimalla siinä asuminen. Rakennuksen käyttö, huolto ja myynti olisivat näin todennäköisempiä. Kaavaratkaisu mahdollistaa myös auto-

tallin lisärakentamisen. Lisärakentamisella pyritään saamaan alue asuinkäyttöön toimivaksi ja pihapiiriltään selkeäksi. Kaavan tavoitteena on ohjata autotallin rakentamista olevan rakennuksen tyyliin ja mitta-kaavaan soveltuvaksi. Autotalli sijoittuu olevan pysäköinnin paikalle. Kaava sallii luonnonkivimuurin ja/tai pensasaidan rakentamisen tontille.

Uutta kerrosalaa tulee autotallirakennukseen 55 k-m².

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin uuden yleiskaavan tavoitteiden mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 8620 (v. 1985) alue on merkitty sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi.

Helsingin Yleiskaava 2002:ssa (kaupunginvaltuusto 2003, tullut kaava-alueella voimaan 2004) alue on asumiseen tarkoitettua pientalovaltaista aluetta sekä kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta.

Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 2016) alue on kantakaupunkia C2.

Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön viereen. Viereiset korttelit kuuluvat Museoviraston RKY 2009 -kohdeluetteloon Kulosaaren huvilakaupunki.

Helsingin kaupunki omistaa tontin. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 5.5.–5.6.2017

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 11.4.2017 ja lautakunta päätti 11.4.2017 asettaa asemakaavan muutosehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

07.01.2019

Asia/4

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) esitti lausunnossaan seuraavaa: Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kulttuurihistoriallisen rakennuksen säilyminen mahdollistamalla asuinikäyttö. Asemakaavamuutos edistää rakennussuojelua ja kulttuuriympäristön vaalimista hyvin. Elinympäristön terveellisyys ja viihtyvyys on asemakaavassa otettu huomioon.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto lausui, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi ja muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa:

- kiinteistöviraston tilakeskus
- kiinteistöviraston tonttiosasto
- rakennusvalvontavirasto
- rakennusvirasto
- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- pelastuslaitos
- ympäristökeskus
- sosiaali- ja terveystoimi
- Museovirasto
- kaupunginmuseo.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Kaavaehdotukseen ei tehty muutoksia. Kaavakarttaan on vaihdettu uusi nimiö.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Lisätiedot

Suvi Huttunen, arkkitehti, puhelin: 310 37335
suvi.huttunen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 13.10.2017 § 42

HEL 2016-013448 T 10 03 03

Hankennumero 5344_2

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12459 pohjakartan kaupunginosassa 42 Kulosaari. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12459
Kaupunginosa: 42 Kulosaari
Kartoituksen työnumero: 54/2016
Pohjakartta valmistunut: 10.1.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Kaupunginmuseo 3.7.2017

HEL 2016-013448 T 10 03 03

Kaupunginmuseota on pyydetty antamaan lausuntonsa Kulosaareissa osoitteessa Wäinö Aaltosen tie 7 sijaitsevaa tonttia koskevasta, 11.4.2017 päivätystä asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kaupunginmuseo on 1.3.2017 antanut lausuntonsa Wäinö Aaltosen tie 7:ää koskevan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta. Kaupunginmuseo ei nähnyt estettä alun perin asuinkäyttöön rakennetun huvilan tontin käyttötarkoituksen muuttamiselle asuinpientalojen korttelialueeksi ja siten alkuperäisen käytön palauttamiselle huvilaan. Suojelumääräyksen ulottamista koskemaan rakennuksen sisätiloja ei tiloissa vuosikymmenten kuluessa tehtyjen muutosten vuoksi nähty enää tarpeelliseksi ja perustelluksi. Kaupunginmuseo esitti kaavaluonnoksen määräysteksteihin joitakin pieniä tarkennuksia ja lisäyksiä.

Nyt esillä olevassa asemakaavan muutosehdotuksessa huvilalle esitetty suojelumerkintä sr-2 kuuluu seuraavasti: ”Suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa tehtävät korjaus- ja muutostyöt eivät saa heikentää sen arkkitehtonista laatua ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Rakennuksen alkuperäiset julkisivumateriaalit, tiilikatot, puuikkunat, ulko-ovet katoksineen ja parvekkeet tulee säilyttää ja niiden tulee olla korjaustöiden lähtökohtana.” Asemakaavaluonnoksen tapaan tontin käyttötarkoitukseksi on määritelty AO/s: ”Erillispientalojen korttelialue, jonka kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen arvo tulee säilyttää. Alueelle saa sijoittaa työtiloja ja lähipalveluita.” Tonttia ja pihaaluetta koskeva määräys on muutettu seuraavaksi: ”Tontin vihreä ja puutarhamainen ominaisuus on säilytettävä. Aitojen tulee olla luonnonkivimuuria ja / tai pensasaitaa.”

Edellä mainittuun viitaten kaupunginmuseo toteaa, että sen asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma- ja luonnosvaiheessa esittämät huomautukset on otettu hyvin huomioon ja lisäehdotukset liitetty asemakaavan määräysteksteihin. Asemakaavamuutoksen myötä tämä J. Nordbäckin vuonna 1915 suunnittelema kookas huvilarakennus, joka viime vuosikymmenet on ollut kaupungin sosiaalitoimen käytössä, saadaan takaisin alkuperäiseen asuinkäyttöön. Kaavamääräysten turvin voidaan varmistaa myös rakennuksen korjaaminen sen laadukasta 1910-luvun arkkitehtuuria ja kulttuurihistoriallista arvoa kunnioittaen ja vielä säilyneiden alkuperäisten rakennusosien säilyminen myös tulevaisuudessa. Samoin pyritään vahvistamaan huvilayhdyskunnan ominaisuuteeseen kuulunutta, rakennusten ja puutarhan muodostamaa kokonaisuutta, samalla mahdollistaen uuden autotallirakennuksen rakentaminen tontille.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan esillä oleva asemakaavaehdotus turvaa riittävällä tavalla Wäinö Aaltosen tie 7:ssä sijaitsevan Kuloosaaren huvilayhdyskuntaan kuuluneen rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen. Kaupunginmuseolla ei näin ollen ole huomautettavaa Wäinö Aaltosen tie 7:ää koskevaan asemakaavaehdotukseen.

07.01.2019

Asia/4

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 1.3.2017

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 10.5.2017

HEL 2016-013448 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston lausuntoa Kulo-
saaren (42.ko) asemakaavan muutoksesta nro 12459, Wäinö Aaltosen
tie 7:stä. Määräaika on 25.5.2017 mennessä.

Rakennusvirastolla ei ole lausuttavaa otsikossa mainitusta asemakaa-
van muutoksesta.

Rakennusvirasto 6.2.2017

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.04.2017 § 180

HEL 2016-013448 T 10 03 03

Ksv 5344_2

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 11.4.2017 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12459 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42036 tonttia 5
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielteeseen ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla: kohdassa Päätöksenteko.

07.01.2019

Asia/4

www.hel.fi/ksv

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot.
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12459 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Suvi Huttunen, arkkitehti, maankäyttö, puhelin: 310 37335
suvi.huttunen(a)hel.fi

Pia Sjöroos, projektipäällikkö, maankäyttö, puhelin: 310 37281
pia.sjoroos(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, liikenne, puhelin: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Jari Rantsi, liikenneinsinööri, melu, puhelin: 310 37215
jari.rantsi(a)hel.fi

Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, vuorovaikutus, puhelin: 310 37403
juha-pekka.turunen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Tonttiosasto 17.2.2017

HEL 2016-013448 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistöviraston tonttiosasto antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle Wäinö Aaltonkatu 7 koskevasta asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1275-00/17 seuraavan lausunnon:

Kiinteistövirasto pitää asemakaavamuutosluonnoksen ratkaisuja hyvinä ja sillä ei ole muuta lausuttavaa asemakaavamuutosluonnoksesta.

Asemakaavamuutosalue on kaupungin omistuksessa ja maankäyttökorvaussopimuksella ei ole täten tarvetta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

Asia/4

Lisätiedot

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 6

V 16.1.2019, Jätkäsaaren Melkinlaiturin asemakaava ja asemakaavan muuttaminen (nro 12500)

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari) kortteleiden 20086–20089, kortteleiden 20084 ja 20085 osien sekä katu- puisto- ja vesialueen asemakaavan ja 20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari) korttelin 20263 ja katu-, vesi-, satama-, alueiden sekä venesataman asemakaavan muutoksen 5.6.2018 päivätyn ja 22.11.2018 muutetun piirustuksen numero 12500 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Kaavamuutoksen myötä muodostuvat uudet korttelit 20077–20079 ja 20082–20089.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12500 kartta, päivätty 5.6.2018, muutettu 22.11.2018
- 2 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12500 selostus, päivätty 5.6.2018, muutettu 22.11.2018
- 3 Liikennesuunnitelma (piir. nro 6847)
- 4 Vuorovaikutusraportti 5.6.2018, täydennetty 22.11.2018
- 5 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Liikennevirasto
Helsingin Satama Oy

Otteen liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

Asia/5

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskevat Jätkäsaaren lounaisosassa sijaitsevaa Melkinlaiturin aluetta. Kaavaratkaisu mahdollistaa meren äärelle sijoittuvien asuinkortteleiden, puistojen sekä koulun ja päiväkodin rakentamisen satamatoiminnoilta vapautuneelle alueelle.

Tavoitteena on rakentaa sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kehityksen mukainen asuinalue, joka liittyy luontevasti Jätkäsaaren jo suunniteltuihin osa-alueisiin ja täydentää urbaania kaupunkirakennetta. Alue tukeutuu julkiseen raideliikenteeseen.

Melkinlaiturin alue on suunniteltu mittakaavaltaan muuta Jätkäsaarta pienemmäksi, merikylä-henkiseksi ja tiiviiksi asuinalueeksi. Alueelle suunnitellaan erilaisia asuintalotyyppejä toimintoja sekoittavasta hybridistä kaupunkientaloihin. Rakennukset ovat kerrosluvuiltaan 3–7 -kerroksisia ja madaltuvat kohti rantaa. Rakennusten korkeudet perustuvat tuulisuusselvityksiin. Alueen keskeiset julkiset ulkotilat koostuvat korttelien suojaan jäävästä jalankulun ja pyöräilyn reitistä Samoankujasta taskupuistoineen sekä aluetta kehystävistä rantapuistoista.

Uutta asuntokerrosalaa on 94 355 k-m², toimisto- ja liiketilojen kerrosalaa 3 720 k-m² ja julkisten palveluiden kerrosalaa 11 000 k-m². Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=2,0. Asukasmäärän lisäys on noin 2 300.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja Jätkäsaaren osayleiskaavan mukainen. Kaava edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1979, 1984 sekä 2014. Asemakaavojen mukaan alue on satama-alue, satama-alue palve-

levien varastorakennusten korttelialuetta, katualuetta sekä venesatama-aluetta.

Alue on meritäyttöjen aluetta ja osa Länsisatamaa. Pääosa Länsisataman rahtiliikennetoiminnoista siirrettiin Jätkäsaaresta Vuosaaren satamaan vuonna 2008. Siihen saakka alue oli ulkopuolisilta suljettua asfalttipintaista merikonttien säilytyskenttää. Alueen pohjois- ja itäpuolella rakentuvat Jätkäsaarenkallion ja Hietasaaren, Saukonlaiturin ja Atlantinkaaren asemakaava-alueet. Melkinlaituri toimi risteilijälaiturina loka-kuuhun 2018, jonka jälkeen risteilijäliikenne siirtyi Hernesaareen. Alue liittyy etelässä Ahdinaltaan välityksellä avomereen. Ahdinaltaan eteläpuolella toimii Tallinnaan suuntautuvaa matkustajaliikennettä palveleva Länsiterminaali 2.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa alueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Kaavaehdotus on pidetty julkisesti nähtävillä 19.6.–18.7.2018. Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin Sataman ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunnot.

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat sähkölaitteiden sijoittumiseen liittyvään sopimustekniikkaan, yöaikaisen laivamelun torjuntavaihtoehtoihin, vesihuoltoon liittyvien väliaikaisjärjestelyiden rahoitukseen sekä käsitteiden tarkennukseen.

Helen Oy ja liikennevirasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa tai huomautettavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 4).

Liikennesuunnitelma

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir. nro 6847, liite 3), jonka mukaan alueen kadut ovat tonttikatuja. Melkinlaiturin keskellä kulkee jalankululle ja pyöräilylle varattu katualue Samoankuja.

Kustannukset

Kaava-alueen maaperän esirakentaminen ja pilaantuneen maaperän puhdistaminen, meritäytöt sekä alueen yleistasausten korottaminen, uudet rantarakenteet sekä rantarakenteiden kunnostaminen, puistojen, katujen, julkisten palvelurakennusten ja teknisen huollon verkostojen rakentaminen edellyttävät kaupungilta merkittävää yhdyskuntataloudellista investointia.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Esirakentaminen	16 milj. euroa
Kadut ja aukiot	9 milj. euroa
Puistot	3 milj. euroa
Melkinlaiturin rantarakenteet	6 milj. euroa
Julkiset palvelurakennukset	35 milj. euroa
Yhteensä	69 milj. euroa

Kustannusarvio ei sisällä raitiotien ja tarvittavien väliaikaisjärjestelyjen kustannuksia.

Kaupungille uudesta kaavoitettavasta kerrosalasta kertyvät tulot on laskettu käyttäen AM-ohjelman mukaista hallinta- ja rahoitusmuotojakautusta. Uuden kaavoitettavan rakennusoikeuden myynnistä ja vuokraamisesta kaupungille kertyvä arvo on kokonaisuudessaan noin 85 miljoonaa euroa.

Asemakaavaan ja asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisessä luvussa.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelun tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Liitteet

- 1 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12500 kartta, päivätty 5.6.2018, muutettu 22.11.2018
- 2 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12500 selostus, päivätty 5.6.2018, muutettu 22.11.2018
- 3 Liikennesuunnitelma (piir. nro 6847)
- 4 Vuorovaikutusraportti 5.6.2018, täydennetty 22.11.2018
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 5.6.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Liikennevirasto
Helsingin Satama Oy
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunta
Liikenneliikelaitos

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunkiympäristön toimiala Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus
Asemakaavoitus 22.11.2018

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Hankenumero 4865_1, 4865_2

Asemakaavoituspalvelu on tarkistanut 5.6.2018 päivättyä 20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari) kortteleiden 20086–20089, kortteleiden 20084 ja 20085 osien sekä katu- puisto- ja vesialueen asemakaavaehdotusta ja 20. kaupunginosan (Länsisatama, Jätkäsaari) korttelin 20263 ja katu-, vesi-, satama-, alueiden sekä venesataman (muodostuvat uudet korttelit 20077-20079 ja 20082-20089) asemakaavan muutos ehdotusta nro 12500. Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti liitteestä ja kaavaselostuksesta.

Asemakaavoituspalvelun mielestä julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Melkinlaiturin aluetta, joka sijaitsee Jätkäsaaren lounaisosassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa meren äärelle sijoittuvien asuinkortteleiden, puistojen sekä koulun ja päiväkodin rakentamisen satamatoiminnoilta vapautuneelle alueelle.

Tavoitteena on rakentaa sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kehityksen mukainen asuinalue, joka liittyy luontevasti Jätkäsaaren jo suunniteltuihin osa-alueisiin ja täydentää urbaania kaupunkirakennetta. Alue tukeutuu julkiseen raideliikenteeseen.

Jätkäsaaren osa-alueet rakentuvat omaleimaisiksi. Melkinlaiturin alue on suunniteltu mittakaavaltaan muuta Jätkäsaarta pienemmäksi, merikylä-henkiseksi ja tiiviiksi asuinalueeksi. Alueelle suunnitellaan erilaisia asuintalotyyppejä toimintoja sekoittavasta hybridistä kaupunkipientaloihin. Rakennukset ovat kerrosluvuiltaan 3–7-kerroksisia ja madaltuvat kohti rantaa. Rakennusten korkeudet perustuvat tehtyihin tuulisuusselvityksiin. Alueen keskeiset julkiset ulkotilat koostuvat kortteleiden suojaan jäävästä jalankulun ja pyöräilyn reitistä Samoankujasta taskupuistoineen sekä aluetta kehystävistä rantapuistoista.

Uutta asuntokerrosalaa on 94 355 k-m², toimisto- ja liiketilojen kerrosalaa 3 720 km² ja julkisten palveluiden kerrosalaa 11 000 k-m². Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=2,0. Asukasmäärän lisäys on noin 2 300.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir. nro 6847), jonka mukaan alueen kadut ovat tonttikatuja. Melkinlaiturin keskellä kulkee jalankululle ja pyöräilylle varattu katualue Samoankuja.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että yhdyskuntarakennetta Helsingin ydinkeskustan välittömässä läheisyydessä tiivistetään. Rakentamaton satama-alue meren äärellä muuttuu kaikille yhteiseksi julkiseksi kaupunkitilaksi sekä asuin- ja julkisten palveluiden kortteleiksi. Kantakaupunkimainen asuminen ja merellinen Helsinki ovat uuden alueen ominaispiirteet.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja voimassa olevan Helsingin uuden yleiskaavan sekä Jätkäsaaren osayleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue on meritäyttöjen aluetta ja osa Länsisatamaa. Pääosa Länsisataman rahtiliikennetoiminnoista siirrettiin Jätkäsaaresta Vuosaaren satamaan vuonna 2008. Siihen saakka alue oli ulkopuolisilta suljettua asfalttipintaista merikonttien säilytyskenttää. Alueen pohjois- ja itäpuolella rakentuvat Jätkäsaarenkallion ja Hietasaaren, Saukonlaiturin ja Atlantinkaaren asemakaava-alueet. Melkinlaituri toimi risteilijälaiturina loka-kuuhun 2018, jonka jälkeen risteilijäliikenne siirtyi Hernesaareen. Alue liittyy etelässä Ahdinaltaan välityksellä avomereen. Ahdinaltaan eteläpuolella toimii Tallinnaan suuntautuvaa matkustajaliikennettä palveleva Länsiterminaali 2.

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1979, 1984 sekä 2014. Asemakaavojen mukaan alue on satama-alue, satama-alue palvelevien varastorakennusten korttelialuetta, katualuetta sekä venesatama-alue.

Helsingin kaupunki omistaa alueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaava-alueen maaperän esirakentaminen ja pilaantuneen maaperän puhdistaminen, meritäytöt sekä alueen yleistasausten korottaminen,

uudet rantarakenteet sekä rantarakenteiden kunnostaminen, puistojen, katujen, julkisten palvelurakennusten ja teknisen huollon verkostojen rakentaminen edellyttävät kaupungilta merkittävää yhdyskuntataloudellista investointia.

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Esirakentaminen	16 milj. euroa
Kadut ja aukiot	9 milj. euroa
Puistot	3 milj. euroa
Melkinlaiturin rantarakenteet	6 milj. euroa
Julkiset palvelurakennukset	35 milj. euroa
Yhteensä	n. 70 milj. euroa

Kustannusarvio ei sisällä raitiotien sekä tarvittavien väliaikaisjärjestelyjen kustannuksia.

Kaupungille uudesta kaavoitettavasta kerrosalasta kertyvät tulot on laskettu käyttäen AM-ohjelman mukaista hallinta- ja rahoitusmuotojakamaa. Uuden kaavoitettavan rakennusoikeuden myynnistä ja vuokraamisesta kaupungille kertyvä arvo on kokonaisuudessaan noin 85 miljoonaa euroa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 19.6.–18.7.2018

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 5.6.2018 ja lautakunta päätti 5.6.2018 asettaa asemakaavan muutosehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat sähkölaitteiden sijoittumiseen liittyvään sopimustekniikkaan, yöaikaisen laivamelun torjuntavaihtoehtoihin, vesihuoltoon liittyvien väliaikaisjärjestelyiden rahoitukseen sekä käsitteiden tarkennukseen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: Helen Oy, Liikennevirasto.

07.01.2019

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Lisätiedot

Teo Tammivuori, arkkitehti, puhelin: 310 21192

teo.tammivuori(a)hel.fi

Kirsi Rantama, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 310 37207

kirsi.rantama(a)hel.fi

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37490

teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Mari Soini, maisema-arkkitehti, maisemasuunnittelu, puhelin: 310 37479

mari.soini(a)hel.fi

Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu/korkotasot, yhdyskuntatekniikka, puhelin: 310 37094

jarkko.nyman(a)hel.fi

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu/ympäristömelu, puhelin: 310 37311

matti.neuvonen(a)hel.fi

Helena Färkkilä-Korjus, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu/maaperän rakennettavuus, puhelin: 310 37325

helena.farkkila-korjus(a)hel.fi

Mikko Juvonen, projektipäällikkö, teknistaloudellinen suunnittelu/kaavatalous, puhelin: 310 37252

mikko.juvonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.06.2018 § 303

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Hankenumero 4865_1, 4865_2

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- asettaa 5.6.2018 päivätyn asemakaava- ja asemakaavan muutossehdotuksen nro 12500 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaava koskee 20. kaupunginosan (Länsisatama) kortteleita 20086-20089 ja osaa kortteleista 20084 ja 20085 sekä katu-, puisto- ja vesialueita ja asemakaavan muutos koskee 20. kaupunginosan (Länsisatama) korttelia 20263 ja katu-, vesi-, satama-alueita sekä venesatamaa (muodostuvat uudet korttelit 20077-20079 ja 20082-20089).
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- merkitä tiedoksi laaditut korttelikortit, jotka ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12500 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aihetta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Käsittely

05.06.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Kirsi Rantama ja liikenneinsinööri Teemu Vuontoniemi. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kirsi Rantama, arkkitehti, puhelin: 310 37207

07.01.2019

kirsi.rantama(a)hel.fi

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37490

teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Mari Soini, maisema-arkkitehti, maisemasuunnittelu, puhelin: 310 37479

mari.soini(a)hel.fi

Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu/korkotasot, yhdyskuntatekniikka, puhelin: 310 37094

jarkko.nyman(a)hel.fi

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu/ympäristömelu, puhelin: 310 37311

matti.neuvonen(a)hel.fi

Helena Färkkilä-Korjus, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu/maaperän rakennettavuus, puhelin: 310 37325

helena.farkkila-korjus(a)hel.fi

Mikko Juvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu/kaavatalous, puhelin: 310 37252

mikko.juvonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.05.2018 § 19

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12500 pohjakartan kaupunginosassa 20 Länsisatama. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12500

Kaupunginosa: 20 Länsisatama

Kartoituksen työnumero: 11/2018

Pohjakartta valmistunut: 15.2.2018

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25

Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 05.04.2017 § 26

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Nimistötoimikunta käsitteli Länsisataman kaupunginosassa Jätkäsaa-
ren osa-alueella sijaitsevan Melkinlaiturin alueen nimistöä arkkitehti Kir-
si Rantaman esittelyn pohjalta.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Barbadoksenkuja–Barbadosgränden
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Karibianmeren saaret ja saarivaltiot); liitynnäi-
nen, Barbadoksenkadun mukaan;

Kiribatinkatu–Kiribatigatan
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); Kiribatın ta-
savallan eli Kiribatın mukaan, joka on Mikronesiassa Tyynellämerellä
sijaitseva saarivaltio. Vuoden 1995 alusta lähtien kansainvälinen päivä-
määräraja on kulkenut Kiribatın aluevesien itärajaa pitkin;

Melkinlaituri–Melkökajen
(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, liittyyne Ulkosaarten kaupunginosassa sijaitse-
vaan Melkin saareen. Melkinlaiturin nimi on ollut epävirallisessa käytös-
sä vuodesta 1982 lähtien ja on vahvistunut vuonna 2016 asemakaa-
vassa 12331;

Naurunkatu–Naurugatan
(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); Naurun ta-
savallan eli Naurun mukaan, joka on Tyynessämeressä sijaitseva saa-
rivaltio;

Naurunkuja–Naurugränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); liitynnäinen, Naurunkadun mukaan;

Neptunuksenkatu–Neptunusgatan

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Neptunuksenpuiston mukaan;

Neptunuksenkuja–Neptunusgränden

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Neptunuksenpuiston mukaan;

Neptunuksenpuisto–Neptunusparken

(katu)

Perustelu: Roomalaisen mytologian veden jumalan Neptunuksen mukaan, joka on vastine kreikkalaisen mytologian veden jumala Poseidonille;

Samoankuja–Samoagränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); Samoan itsenäisen tasavallan eli Samoan mukaan, joka on Polynesiassa Tyynellämerellä sijaitseva saarivaltio;

Tahitinkatu–Tahitigatan

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); Tahitin mukaan, joka on Tyynellämerellä sijaitsevan Ranskan Polynesian suurin saari;

Tongankuja–Tongagränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); Tongan kuningaskunnan eli Tongan mukaan, joka on Polynesiassa Tyynellämerellä sijaitseva saarivaltio;

Tulimaankatu–Eldslandsgatan

(katu)

Perustelu: Etelä-Amerikan eteläisimmässä kärjessä Tyynenmeren ja Atlantin valtameren kohtaamispaikassa sijaitsevan saariston (esp. Tierra del Fuego) mukaan. Tulimaan saaristo on jaettu Argentiinan ja Chilen kesken;

Tulimaanpuisto–Eldslandsparken

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Tulimaankadun mukaan;

Tuvalunkuja–Tuvalugränden

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); Tuvalun mukaan, joka on Polynesiassa Tyynellämerellä sijaitseva saarivaltio;

ja

Vanuatunkatu–Vanuatugatan

(katu)

Perustelu: Ryhmänimi (Tyynenmeren saaret ja saarivaltiot); Vanuatun tasavallan eli Vanuatun (aik. Uudet-Hebridit) mukaan, joka on Melanesiassa Tyynellämerellä sijaitseva saarivaltio.

08.03.2017 Pöydälle

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Tonttiosasto 3.12.2015

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistöviraston tonttiosasto antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle Jätkäsaaren Melkinlaiturin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja suunnitteluperiaatteista nro 1224-00/15 seuraavan lausunnon:

Yleistä

Kiinteistövirasto puoltaa Jätkäsaaren Melkinlaiturin asemakaavan muutoksen valmistelun käynnistämistä. Kiinteistövirasto pitää tärkeänä, että Melkinlaiturin alueesta tulee mahdollisimman tehokkaasti ja monipuolisesti rakennettu Jätkäsaaren osa-alue, joka liittyy toiminnallisesti jo rakennettuun Jätkäsaareen ja koko eteläisen Helsingin kantakaupunkiin. Asemakaavan muutoksen valmistelu tulee toteuttaa yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien kanssa mahdollisimman tarkoituksenmukaisen ja toteutuskelpoisen lopputuloksen saavuttamiseksi.

Suurin osa kaava-alueelle muodostettavista asuntotonteista tultaneen myymään. Mahdolliset pitkäaikaisesti vuokrattavat tontit sijaitsevat At-

lantinkadun varrella, johon suunnitellaan 6-kerroksisia asuinkerrostalo-kortteleita. Tonttien tuleva hallinto- ja rahoitusmuotojakauma vahvistetaan erikseen kaupungin vahvistamien periaatepäätösten mukaisesti.

Huomioita suunnitteluperiaatteista

Suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että alueesta muodostuu toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti mahdollisimman monipuolinen kokonaisuus. Suunnitteluperiaatteissa on esitetty tulevien rakennusten madaltuvan Atlantinkadulta rantaan päin mentäessä, mitä voidaan pitää varsin tarkoituksenmukaisena lähtökohtana. Suunnittelualueella voisi lisäksi tutkia rakennusten korkeusvaihtelujen korostamista, jopa korttelirakenteiden sisällä. Näin saataisiin tavanomaisten tasakattokorttelien rinnalle monipuolista ja mielenkiintoista kaupunkitilaa. Edelleen suunnittelualueella tulisi kiinnittää huomiota rakennusten visuaaliseen ilmeeseen esimerkiksi erilaisia väri- ja materiaalivalintoja korostamalla.

Suunnitteluperiaatteiden mukaan Melkinlaiturin lounaiskärkeen meren rannalle suunnitellaan tiivis pienkerrostaloalue. Po. alueella rakennukset suunnitellaan 3-4 -kerroksisiksi ja alueella tutkitaan myös townhouse -tyyppistä rakentamista. Kiinteistövirasto katsoo, että mahdollisten townhouse -tyyppisten rakennusten sijoittuminen alueelle tulisi tutkia huolellisesti ja lähtökohtaisesti kaavamerkintöjen (esim. "A") tulisi sallia myös pienkerrostalomainen rakentaminen. Pienkerrostalomaisen rakentamisen tulisi joka tapauksessa olla alueella vahva lähtökohta, sillä tonttien toteutuskustannukset noussevat perustamis- ym. kulujen vuoksi korkeiksi ja vallitsevassa asuntojen kysyntään liittyvässä ja yleisessä markkinatilanteessa puhtaasti townhouse -tyyppisille asunnoille on vaikea löytää ostajia. Näin ollen puhtaasti townhouse -tyyppisten hankekokonaisuuksien toteuttaminen on varsin hankalaa.

Kiinteistövirasto pitää tärkeänä, että korttelirakenteet suunnitellaan esimerkiksi pysäköinnin järjestämisen osalta niin, ettei suuria toiminnallisia kokonaisuuksia pääsisi syntymään. Edelleen kiinteistövirasto katsoo, että kaavamääräyksien tulisi olla sellaisia, että ne mahdollistavat rakennushankkeiden toteuttamisen kuitenkin lisäämättä tarpeettomasti niiden toteutuskustannuksia. Kaavamääräyksiin ei tulisi tarpeettomasti rajoittaa erilaisten mahdollisten toteutusvaihtoehtojen sallittavuutta.

Suunnitteluperiaatteissa kaava-alueelle on esitetty toteutettavan purjeverenatama. Kiinteistövirasto katsoo, että sataman talvisäilytyspaikat ja mahdolliset pysäköintipaikat tulisi ratkaista kaupungin kannalta mahdollisimman kustannustehokkaasti. Edelleen satama tulisi suunnitella niin, että sen voi toteuttaa puhtaasti operaattorivoimin ilman lisäkustannuksia viereisten yleisten alueiden toteuttamiskustannuksiin.

07.01.2019

Lopuksi kiinteistövirasto toteaa, että suunnittelualueelle kaavaillut peruskoulu ja päiväkotit tulisi suunnitella niin, että ne erotetaan toiminnallisesti ja rajoiltaan ulkopuolisille vuokrattavista tai myytävistä tonteista eli toteutetaan kaupungin omina hankkeina kaupungin (kiinteistöviraston tilakeskus) toimesta. Tämä lienee myös suunnittelun lähtökohta. Suunnittelualueelle kohdistuvat mahdolliset tilapäiset vuokraukset tullaan päättämään ennen kaava-alueen toteuttamisen käynnistymistä.

Lisätiedot

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 310 36438
kristian.berlin(a)hel.fi

Rakennusvirasto Arkkitehtuuriosasto 1.12.2015

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa 4.12.2015 mennessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1224-00/15 (Länsisataman, Jätkäsaaren (20.ko) asemakaava, Melkinlaituri).

Rakennusvirasto osallistuu kaava-alueen katu- ja puistoalueiden suunnitteluun. Suunnittelussa on huomioitava rakennusviraston tavoitteet viihtyisä, toimiva ja turvallinen ympäristö sekä tutkittava ratkaisuiden kustannustehokkuutta koko suunnitteluprosessin ajan.

Kaavaprosessissa rakennusviraston yhteyshenkilöinä toimivat alue-suunnittelija Anu Kiiskinen ja suunnitteluinsinööri Olli Haanperä.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 18.11.2015

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt liikennelaitos -liikelaitokselta (HKL) kannanottoa Melkinlaiturin osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Melkinlaituri sijaitsee Länsisataman kaupunginosassa Jätkäsaaren louhaisosassa. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Saukonlaiturin ase-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

makaavan mukaisiin kortteleihin, Kanariankatuun ja Panamankatuun. Idässä alue rajautuu Atlantinkaaren asemakaavan mukaiseen Atlantinkatuun ja etelässä valmisteilla olevaan Matkustajasatama etelän asemakaava-alueeseen. Lännessä aluetta rajaa meri. Melkinlaiturille suunnitellaan asumista, koulu ja päiväkotiki sekä purjevenesatama.

Suunnittelualuetta rajaavalla Atlantinkadulla sijaitsee tulevaisuudessa raitiotie. HKLn kantana on, että raitiotieliikenne aiheuttaa lähiympäristöön melu- ja värinähaittoja, jotka tulee huomioida kiinteistöjen sijoittelussa ja rakennusmääräyksissä.

Lisätiedot

Jaakko Laurila, projekti-insinööri, puhelin: 310 22691
jaakko.laurila(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 17.11.2015

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 6.11.2015

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Melkinlaiturin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Melkinlaituri sijaitsee Jätkäsaaren lounaisosassa. Alueelle suunnitellaan asumista, koulu ja päiväkotiki sekä purjevenesatama.

Suunnittelualue on vapautunut tavarasatamatoiminnoilta asuin- ja työpaikkarakentamista varten. Alueen eteläpuolella toimii matkustajasatama.

Melkinlaiturista on tavoitteena rakentaa tiivis, merellinen kerros- ja pienkerrostalovaltainen alue. Alueen rantoja kiertämään suunnitellaan tuulelta ja merenkäynniltä suojaavat rantapuistot.

Alueelle on laadittu alustavat suunnitteluperiaatteet.

Asemakaava-alue on rakentamaton. Meren rantaan rajautuvana uudella alueella tulee olemaan maisemallisesti merkittävä asema, koska se tulee olemaan uusi osa Helsingin merellistä julkisivua. Tämä maisemallinen arvo tulee ottaa huomioon myös lopullisia suunnitteluperiaatteita laadittaessa. Joten laadullisten tavoitteiden tulee olla erityisen korkealla ja rakentamisen arkkitehtonisesti kiinnostavaa ja aikaa kestävä.

07.01.2019

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 10.11.2015

HEL 2015-011323 T 10 03 03

Suunnittelualue on mereen ruoppaamalla ja täyttämällä rakennettua löyhää ja lohkarista maata, joka on geologisesti ajateltuna erittäin nuorta. Jyrkät maakerrosrajat yhdessä meriveden pinnan vaihtelun aikaansaamien pohjavedenvirtausten kanssa aiheuttavat rakennusten ja alueiden pohjarakenteiden toteutukselle ja pitkäaikaistoimivuudelle poikkeuksellisia teknisiä haasteita ja kustannusriskejä. Geoteknisesti edullisinta on minimoida painumaeroille herkkien päällysteiden ja rakennusten pohjakerrosten pinta-aloja ja suosia esim. laajoissa viherrakenteissa vahvaa juurimattoa kasvattavia kasveja.

Lisätiedot

Kalle Rantala, projektinjohtaja, puhelin: 310 37819
kalle.rantala(a)hel.fi

07.01.2019

Asia/6

§ 7

V 16.1.2019, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Länsisatama, Jätkäsaari)

HEL 2018-008933 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Helsingin Länsisataman Jätkäsaarella sijaitsevien asuinkerrostalotonttien 20075/1-3, 20829/1 ja 2 sekä 20830/2 vuokrausperiaatteet myöhemmin päätettävästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

Esteelliset: Anni Sinnemäki, Tuula Saxholm

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet
- 2 Kartta
- 3 Tonttitietoja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Länsisataman Jätkäsaaren aluerakentamisprojektiluonnetun alueen rakentamisen arvioidaan kestävän aina 2020-luvun loppupuolelle saakka. Nyt esitetään vahvistettavaksi vuokrausperiaatteet yleisillä tontinvarauskierroksilla varatuille tonteille 20075/1-3, 20829/1 ja 2 sekä 20830/2. Rakentamisen on tarkoitus alkaa alkuvuonna 2019. Vuokra-ajaksi esitetään Jätkäsaaren alueella yleisesti käytettyä noin 60 vuoden vuokra-aikaa, jolloin vuokra-aika päättyisi vuonna 2080.

Vuokrausperiaatteiden määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrauserusteet sekä tonttien sijainti. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Asuntotonttien laskennallinen k-m²-hinta hintatasossa (08/2018, ind. 19,51) olisi esitetyn mukaisesti Hitas-tonteilla noin 780 – 819 euroa, valtion korkotukemien kohteiden osalta vastaava hinta olisi 20 % korkotukialennus huomioon ottaen, eli noin 624 euroa. Asuntotonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa Hitas-tonteilla noin 3,12 – 3,28 euroa/as-m²/kk, valtion korkotukemissa noin 2,50 euroa/as-m²/kk.

Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu asuntotonteille esitettävää alkuvuosialennusta, joka esitetään olevan voimassa 31.12.2023 saakka. Alkuvuosialennus annetaan alueen keskeneräisyyden johdosta ja se alentaa ensi vaiheessa edellä mainittua hintaa Hitas-kohteiden osalta 20 %:lla ja valtion korkotukemien kohteiden osalta edelleen noin 10 %:lla 31.12.2023 saakka.

Esittelijän perustelut

Asemakaava ja voimassa olevat tonttitiedot

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutos nro 12270 (Saukonlaituri, Länsi) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.11.2014 § 371 ja se on tullut voimaan 16.1.2015. Asemakaava alueelle rakennetaan asuntoja yhteensä noin 132 000 k-m² sekä viisi autopaikkatonttia. Lisäksi kaava-alueelle rakennetaan toimitila- ja palvelutoimintaa palvelevia rakennuksia yhteensä 910 k-m².

Kaupunkiympäristölautakunta on päätöksellään 6.2.2018 § 70 hyväksynyt korttelin 20075 tontteja 1, 2 ja 3 koskevat poikkeamishakemukset. Asemakaavapoikkeamista koskevan päätöksen perusteella asemakaavan nro 12270 osoittama kerrosala voidaan ylittää jokaisella edellä mainitulla tontilla.

Asuinkerrostalotontin (AK) 20075/1 poikkeamispäätöksen mukainen rakennusoikeus on 4 740 k-m², pinta-ala 1 490 m² ja osoite Kanariankatu 7. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 1.6.2017.

Asuinkerrostalotontin (AK) 20075/2 poikkeamispäätöksen mukainen rakennusoikeus on 5 220 k-m², pinta-ala 1 993 m² ja osoite Kanariankatu 5. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 1.6.2017.

Asuinkerrostalotontin (AK) 20075/3 poikkeamispäätöksen mukainen rakennusoikeus on 4 720 k-m², pinta-ala 1 489 m² ja osoite Kanariankatu 3. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 1.6.2017.

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutos nro 12331 (Jätkäsaari, Atlantinkaari) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.12.2015 § 347 ja se on tullut voimaan 22.1.2016. Asemakaava alueelle rakennetaan asuntoja yhteensä noin 118 000 k-m² sekä 1 autopaikkatontti.

Asuinkerrostalotontin (AK) 20829/1 asuinrakennusoikeus on 6 140 k-m² ja liiketilan rakennusoikeus 260 k-m², pinta-ala 2 196 m² ja osoite Atlantinkatu. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 4.9.2018.

Asuinkerrostalotontin (AK) 20829/2 rakennusoikeus on 4 500 k-m², pinta-ala 2 252 m² ja osoite Azorienkuja 3. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 22.4.2017.

Asuinkerrostalotontin (AK) 20830/2 asuinrakennusoikeus on 18 295 k-m² ja liiketilan rakennusoikeus 55 k-m², pinta-ala 5 113 m² ja osoite Länsisatamankatu. Tontti on 20.8.2018 hyväksytyn tonttijaon nro 13169 mukainen suunniteltu tontti, eikä sitä ole vielä merkitty kiinteistörekisteriin.

Kartta on liitteenä 2. Tonttitiedot ovat liitteenä 3.

Varaus- ja vuokrauspäätökset

Tontit korttelissa 20075

Kaupunginhallitus päätti 23.11.2015 § 1141 muun muassa varata asuntotontit (AK) 20075/1-3 aiemmalle Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimistolle (nyk. Helsingin kaupunki asuntotuotanto, ATT) valtion korkotukemaa vuokra-asuntotuotantoa ja välimuodon asuntotuotantoa varten 31.12.2017 saakka.

Kaikki korttelin 20075 tontit on vuokrattu lyhytaikaisesti ATT:lle rakennusluvan hakemista varten seuraavasti 15.3.2019 saakka:

- Tontille 20075/1 on tarkoitus toteuttaa valtion tukemia asumisoikeusasuntoja ja vuokralaiseksi pitkäaikaiseen maanvuokrasopimukseen tulee Helsingin Asumisoikeus Oy.
- Tontille 20075/2 on tarkoitus toteuttaa vapaarahoitteisia Hitas I-omistusasuntoja ja vuokralaiseksi pitkäaikaiseen maanvuokrasopimukseen tulee ATT:n perustama asunto-osakeyhtiö Asunto Oy Helsingin Havanna.
- Tontille 20075/3 on tarkoitus toteuttaa valtion tukemia vuokra-asuntoja ja vuokralaiseksi pitkäaikaiseen maanvuokrasopimukseen tulee Helsingin kaupungin asunnot Oy.

Tontit korttelissa 20829

Kaupunginhallitus päätti 28.11.2016 § 1081 muun muassa varata asuntotontit (AK) 20829/1 ja 2 seuraavasti 31.12.2018 saakka:

- Tontti 20829/1 vartaan Uudenmaan Mestari-Rakentajat Oy:lle vapaarahoitteisten Hitas I -omistusasuntojen toteuttamista varten.
- Tontti 20829/2 varataan ATT:lle välimuodon asuntotuotannon suunnittelua varten. Tontti on sittemmin vuokrattu ATT:lle ajalle 16.5.2018 – 15.5.2019 rakennusluvan hakemista varten ehdolla, että tontille toteutetaan vapaarahoitteisia omistusasuntoja Hitas I -ehdoin. Pitkäaikaiseen vuokrasopimukseen vuokralaiseksi on tulossa perustettava yhtiö nimeltään Asunto Oy Helsingin Azorienkuja.

Tontti 20830/2

Kaupunginhallitus päätti 28.1.2013 § 139 muun muassa varata Atlantin kaaren itäosan alueen (myöhemmän asemakaavan muutoksen nro 12331 mukaisen tontin 20830/2) ATT:lle 31.12.2014 saakka välimuodon asuntotuotantoa varten siten, että alueelle myöhemmin asemakaavalla osoitettavasta asuinrakennusoikeudesta vähintään noin 60 % tulee toteuttaa vapaarahoitteisena Hitas-omistusasuntotuotantona Hitas I -ehdoin ja/tai muuna välimuodon asuntotuotantona ja enintään noin 40 % valtion korkotukemana vuokra-asuntotuotantona.

Varausaikaa on jatkettu usealla päätöksellä. Viimeisimmän kerran kaupunkiympäristön toimialan tonttipäällikön päätöksellä 7.7.2017 § 23 31.12.2018 saakka.

ATT:n ilmoituksen mukaan tontti 20830/2 on tarkoitus toteuttaa valtion korkotukemana vuokra-asuntotuotantona.

Ehdotetut vuokrausperiaatteet

Vuokrausperiaatteiden määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrauserusteet ja tonttien sijainti. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Vertailutiedot

Kaupunginvaltuusto on 25.4.2018 § 88 päättänyt oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 12331 alueelle sijoittuvat asuntotontit (AK) 20828/4-6 tai niistä vastaisuudessa muodostettavat tontit seuraavin ehdoin:

Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon osalta vähintään 38 euroa.

Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2021 saakka.

Kaupunginvaltuusto on 17.1.2018 § 10 päättänyt oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 12270 alueelle sijoittuvat asuntotontit (AK) 20076/1-3 tai niistä vastaisuudessa muodostettavat tontit muun ohella seuraavasti:

Tonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon, valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon ja asumisoikeusasuntotuotannon osalta 38 euroa.

Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2021 saakka.

Esityksen kohteena olevat korttelin 20075 tontit 1-3 sijoittuvat asemakaavan muutoksen nro 12270 alueelle vertailun kohteena olevien tonttien 20076/1-3 välittömään läheisyyteen niiden länsipuolelle. Esityksen kohteena olevien tonttien sijainti ei siten olennaisesti eroa vertailun

kohteena olevien tonttien sijainnista lukuun ottamatta sitä, ettei kortteli 20075 rajoitu paikalliseen kokoojakatuun.

Suunniteltu tontti 20830/2 rajoittuu Hyväntoivonpuistoon, mutta on muuten ominaisuuksiltaan verrattavissa niihin tontteihin, joille on jo aiemmin vahvistettu vuokrausperiaatteet.

Korttelin 20829 tontit sijoittuvat aivan merenrannan tuntumaan ja osa tonteista rajoittuu Hyväntoivonpuistoon. Sijainniltaan yhtä arvokasta korttelia ei ole aiemmin ollut vuokrattavana Jätkäsaarella.

Alueen yleistä hintatasoa koskevan päivitystarpeen huomioimisen lisäksi Jätkäsaaren yleisessä kehittämisessä ja alueen rakentumisessa ei ole vajaassa vuodessa tapahtunut mitään sellaista erityistä, jonka perusteella olisi aiheellista esitettyä enempää tarkistaa kaupungin valtuuston päätösten 25.4.2018 (88 §) ja 17.1.2018 (10 §) mukaisia vuokrausperiaatehintoja. Näin ollen esityksen kohteena olevien tonttien asuinrakennusoikeuden vuokraushintaa voitaneen hieman nostaa verrattuna edellä mainittujen valtuuston päätösten tarkoittamien tonttien hintoihin. Merenrantakorttelin 20829 tonttien osalta on aiheellista tarkistaa vuokrausperiaatehintaa vieläkin ylöspäin.

Alueelle aiemmin vahvistetuista vuokrausperiaatteista poiketen alueen rakentamisen keskeneräisyyden vuoksi myönnettävä alkuvuosialennus esitetään päättymään vuoden 2023 lopussa.

Vuokrausperiaatteet

Ottaen huomioon edellä mainitut vertailutiedot, tonttien sijainti ja talotyyppit esitetään, että asuinkerrostalotonttien (AK) 20075/1-3 ja 20830/2 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon ja valtion tukeman asumisoikeusasuntotuotannon sekä vuokra-asuntotuotannon osalta 40 euroa.

Asuinkerrostalotonttien (AK) 20829/1 ja 2 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon osalta 42 euroa.

Ensi vaiheessa Hitas-tonteille esitetään myönnettäväksi alkuperäisestä vuokrasta 20 % alkuvuosialennus 31.12.2023 saakka. Alkuvuosialennus esitetään myönnettäväksi alueen rakentamisesta johtuvan keskeneräisyyden perusteella. Näin ollen Hitas-tonttien maanvuokrasta perittäisiin 80 % 31.12.2023 saakka.

Valtion tukemien kohteiden osalta esitetään myönnettäväksi 30 % alkuvuosialennus vastaavin perustein. Tämän johdosta valtion tukemien kohteiden maanvuokrasta perittäisiin 70 % 31.12.2023 saakka. Kun alkuvuosialennus päättyy, vuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien liike-, myymälä-, näyttely- tai muiden vastaavien tilojen osalta (nk. kivijalkaliiketilat) sekä mahdollisesti toteutettavien toimisto- ja muiden vastaavien tilojen osalta esitetään perittäväksi asuntokerrosalaa vastaavaa maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisien tilojen vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 20 euroa. Ehdotettu vuokra vastaa yleisten rakennusten tonteilta keskimäärin perittyä vuokratasoa, joka on noin puolet vastaavasta asuntotontista peritystä vuokrasta.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei perittäisi.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia 18) mukaan asuntontin vuosivuokra on 4 % ja muiden tonttien 5 % tontin laskennallisesta hinnasta, mikä määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Vapaaarahoitteisten Hitas I -ehdoin vuokrattavien tonttien laskennallinen k-m² -hinta hintatasossa (08/2018, ind. 19,51) olisi esitetyn mukaisesti noin 780 – 819 euroa. Asuntonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa noin 3,12 – 3,28 euroa/as-m²/kk. Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu asuntotonteille edellä esitettyä alkuvuosialennusta.

Valtion korkotukemaan asuntotuotantoon vuokrattavien tonttien laskennallinen k-m² -hinta hintatasossa (08/2018, ind. 19,51) olisi esitetyn mukaisesti noin 624 euroa. Asuntonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa noin 2,50 euroa/as-m²/kk ARA-alennus huomioon ottaen. Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu asuntotonteille edellä esitettyä alkuvuosialennusta.

07.01.2019

Asia/6

Vuokra-ajaksi esitetään noin 60 vuotta, siten että maanvuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2080 saakka.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrauseriaatteet
- 2 Kartta
- 3 Tonttitietoja

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.10.2018 § 498

HEL 2018-008933 T 10 01 01 02

Kanariankatu 3, 5, 7, Atlantinkatu, Madeiranaukio, Azorienkuja 3, Länsisatamankatu

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Helsingin Länsisataman Jätkäsaarella sijaitsevien asemakaavan muutoksiin nro 12270 ja 12331 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 20075/1-3, 20829/1 ja 2 sekä 20830/2 vuokrauseriaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteestä 1 ilmenevin periaattein.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Minja Mäkelä, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 76012
minja.makela(a)hel.fi
Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36438
kristian.berlin(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 8

Tonttien myyminen ja kiinteistökaupan esisopimusten hyväksyminen (Sörnäinen, Kalasatama)

HEL 2018-001827 T 10 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myydä:

- tontin 10637/1 tai siitä muodostettavat tontit Peab Oy:lle (Y-tunnus 1509374-8) tai tämän määräämille yhtiöille vähintään 5 462 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymiseen ja muihin kaupan ehtoihin liitteenä 1 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.
- tontin 10637/2 tai siitä muodostettavat tontit Peab Oy:lle (Y-tunnus 1509374-8) tai tämän määräämille yhtiöille vähintään 6 960 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymiseen ja muihin kaupan ehtoihin liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.
- tontin 10637/3 tai siitä muodostettavat tontit Sato-Asunnot Oy:lle (Y-tunnus 1471718-4) tai tämän määräämille yhtiöille vähintään 5 610 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymiseen ja muihin kaupan ehtoihin liitteenä 3 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.
- tontin 10637/4 tai siitä muodostettavat tontit Lumo Kodit Oy:lle (Y-tunnus 2336408-5) tai tämän määräämille yhtiöille vähintään 6 094 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymiseen ja muihin kaupan ehtoihin liitteenä 4 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Kaupunginhallitus oikeutti kaupunkiympäristön toimialan tonttipäällikön tekemään tarvittaessa edellä mainittuihin kiinteistökauppojen esisopimukseen ja niiden perusteella tehtäviin kauppakirjoihin vähäisiä muutok-

07.01.2019

sia. Lisäksi kaupunginhallitus oikeutti tonttipäällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan edellä mainitut esisopimukset ja niiden perusteella tehtävät kauppakirjat.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (1)
- 2 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (2)
- 3 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (3)
- 4 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (4)
- 5 Asemakaavan muutos nro 12200 määräyksineen
- 6 Ostotarjouskilpailu, Kalasatama, tontit 10637/1-4, tarjouspyyntö 27.2.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Lumo Kodit Oy

Peab Oy

Sato-Asunnot Oy

Muut tarjouksen jättäneet

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 3

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki järjesti 27.2. – 27.4.2018 välisenä aikana Kalasataman Sompasaaren asuinkerrostalotontteja (AK) 10637/1 – 4 koskevan ostotarjouskilpailun.

Tontit sijaitsevat Kalasatamassa Sompasaaren asemakaava-alueella meren läheisyydessä. Osasta tontteja avautuu merelliset näkymät kohti Sompasaarenallasta ja tulevaisuudessa myös Niidinkanavaa.

Ostotarjouskilpailun tarkoituksena oli myydä avoimella tarjouskilpailulla tontit (AK) 10637/1 – 4 sääntelemättömien vapaarahoitteisten omistaja/tai vuokra-asuntojen rakennuttamista varten tarjouspyynnössä mainitun ehdoin. Kullekin myytävälle tontille toteutettavasta asuinrakennusoikeudesta enintään 50 % saa olla vuokra-asuntoja, ellei tosin erikseen sovita.

Esittelijän perustelut

Asemakaava ja voimassa olevat tonttitiedot

Sörnäisten satama-, vesi- ja katualueiden asemakaavan muutos nro 12200 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.8.2014 § 268 ja se on tullut voimaan 10.10.2014. Asemakaavan muutoksella muodostettiin uudet korttelit nro 10630 – 10648. Asemakaavan muutos mahdollistaa Sompasaaren palauttamisen takaisin saareksi ja asuinalueen rakentamisen merelliseen ympäristöön noin 3 000 uudelle asukkaalle.

Tontin 10637/1 rakennusoikeus on asemakaavan muutoksen nro 12200 mukaan asuintilojen osalta 3 400 k-m², jonka lisäksi on rakennettava liiketilaa vähintään 150 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 23.1.2018.

Tontin 10637/2 rakennusoikeus on asemakaavan muutoksen nro 12200 mukaan asuintilojen osalta 4 000 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 23.1.2018.

Tontin 10637/3 rakennusoikeus on asemakaavan muutoksen nro 12200 mukaan asuintilojen osalta 3 400 k-m², jonka lisäksi on rakennettava liiketilaa vähintään 150 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 23.1.2018.

Tontin 10637/4 rakennusoikeus on asemakaavan muutoksen nro 12200 mukaan asuintilojen osalta 3 800 k-m², jonka lisäksi on rakennettava liiketilaa vähintään 150 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 23.1.2018.

Asemakaavakartta on liitteenä 5.

Ostotarjouskilpailu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin kaupunki järjesti 27.2. – 27.4.2018 välisenä aikana Kalasataman Sompasaaren asuinkerrostalontteja (AK) 10637/1 – 4 koskevan ostotarjouskilpailun. Ostotarjouskilpailu oli avoin kaikille. Ostotarjous oli mahdollista antaa yhdestä tai useammasta tontista joko yksin tai yhteenliittymänä. Kustakin tontista tuli kuitenkin tehdä oma erillinen tarjouksensa ostotarjouslomakkeen mukaisesti. Tarjoajan tuli ilmoittaa ostotarjouksessaan kunkin myytävän tontin asuintiloille ja liiketiloille tarjottava kiinteä rakennusoikeuden nykyarvoa vastaava yksikköhinta (euroa/k-m²). Ostotarjouskilpailun ratkaisuperusteena oli kunkin tontin kokonaishinta, joka lasketaan kunkin tontin osalta tarjottujen rakennusoikeuden yksikköhintojen ja mainittujen kerrosalamäärien perusteella.

Tehtyjen ostotarjousten perusteella kaupunki myy kunkin tontin siitä korkeimman kokonaishinnan tarjonneelle. Asuntojen erittäin korkeatasoisen suunnittelun ja rakentamisen varmistamiseksi edellytettiin kuitenkin, että tarjoajalla on kohteen rakentamisen edellyttämä tekninen taito, kokemus sekä taloudelliset ja muut rakentamisen edellytykset merkittävän ja haastavan rakentamisprojektin toteuttamiseksi tarjouspyynnössä edellytetyllä tavalla (yleiset kelpoisuusedellytykset). Tarjoajan yleinen kelpoisuus arvioidaan kilpailun päättymishetken mukaan.

Ostotarjouksen tekemisestä ei makseta korvausta eikä ehdollisia tarjouksia hyväksytä.

Tarkemmat ostarajouskilpailua koskevat taustatiedot ja ehdot ilmenevät liitteenä 6 olevasta tarjouspyynnöstä.

Ostotarjoukset, ostotarjouskilpailun ratkaiseminen ja esitys tonttien myymisestä

Määräaikaan 27.4.2018 klo 12.00 mennessä saatiin 13:n eri ostajaehdokkaan ostotarjous.

Myytävän tontin 10637/1 ostotarjoukset (9 kpl) vaihtelivat välillä 5 462 000 euroa – 4 189 000 euroa.

Myytävän tontin 10637/2 ostotarjoukset (7 kpl) vaihtelivat välillä 6 960 000 euroa – 4 840 000 euroa.

Myytävän tontin 10637/3 ostotarjoukset (11 kpl) vaihtelivat välillä 5 610 000 euroa – 4 189 000 euroa.

Myytävän tontin 10637/4 ostotarjoukset (11 kpl) vaihtelivat välillä 6 094 000 euroa – 4 673 000 euroa.

Lumo Kodit Oy ja Peab Oy tarjosivat yhdessä tontista 10637/1 ja tontista 10637/4 ostotarjouskilpailun ratkaisuperusteena olevat korkeimmat kokonaishinnat. Edellä mainitut yhtiöt ovat sopineet keskenään järjestelyistä, jossa Peab Oy toteuttaa tontille 10637/1 vapaarahoitteisia omis-

tusasuntoja ja Lumo Kodit Oy tontille 4 vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja ja jossa Lumo Kodit Oy luopuu tarjouksestaan tontin 1 osalta ja Peab Oy vastaavasti tontin 4 osalta.

Tämän vuoksi Peab Oy on tarjonnut tontista 10637/1 ostotarjouskilpailun ratkaisuperusteena olevan korkeimman kokonaishinnan 5 462 000 euroa, mikä muodostuu tarjotusta asuintilan 1 580 euroa/k-m² ja liiketilan 600 euroa/k-m² kiinteästä rakennusoikeuden nykyarvoa vastaavasta yksikköhinnasta ja Lumo Kodit Oy on tarjonnut tontista 10637/4 ostotarjouskilpailun ratkaisuperusteena olevan korkeimman kokonaishinnan 6 094 000 euroa, mikä muodostuu tarjotusta asuintilan 1 580 euroa/k-m² ja liiketilan 600 euroa/k-m² kiinteästä rakennusoikeuden nykyarvoa vastaavasta yksikköhinnasta.

Järjestelyä voidaan kaupungin kannalta pitää hyväksyttävänä, sillä yhtiöt ovat esittäneet korkeimmat kokonaishinnat tonteista 10637/1 ja 4, eikä järjestely vaikuta tonttien osalta hintakilpailun ratkaisuperusteisiin (kokonaishintaan) ja koska molemmat yhtiöt täyttävät yksinkin tarjouspyynnön mukaiset yleiset kelpoisuusedellytykset ja koska vuokra-asuntoja toteutetaan järjestelyn perusteella kokonaisuudessaan enintään tarjouspyynnön sallima määrä tonteille 1, 2 ja 4. Kiinteistökaupan esisopimuksen mukaan asiasta voidaan sopia toisin kaupungin kanssa.

Peab Oy on tarjonnut tontista 10637/2 ostotarjouskilpailun ratkaisuperusteena olevan korkeimman kokonaishinnan 6 960 000 euroa, mikä muodostuu tarjotusta asuintilan 1 740 euroa/k-m² kiinteästä rakennusoikeuden nykyarvoa vastaavasta yksikköhinnasta (tontilla ei ole liiketilaa).

Sato-Asunnot Oy on tarjonnut tontista 10637/3 ostotarjouskilpailun ratkaisuperusteena olevan korkeimman kokonaishinnan 5 610 000 euroa, mikä muodostuu tarjotusta asuintilan 1 650 euroa/k-m² ja liiketilan 0 euroa/k-m² kiinteästä rakennusoikeuden nykyarvoa vastaavasta yksikköhinnasta.

Tonttien myymistä edellä mainituille yhtiöille yhteensä arviolta noin 24,1 miljoonan euron kauppahinnasta ja myytäviä tontteja koskevien kiinteistökaupan esisopimusten tekemistä on pidettävä perusteltuna. Ostajat suorittavat tonttien kauppahinnan kokonaisuudessaan kaupungille kaupanteon yhteydessä, jolloin tonttien omistus- ja hallintaoikeus siirtyy ostajille. Ostotarjouksia ja esitettyjä kauppahintoja voidaan pitää kaupungin kannalta hyvinä ja hyväksyttävänä ottaen huomioon laaditut arviolausunnot tonttien markkina-arvoista, vertailukauppahinnat ja nykyiset markkinaolosuhteet. Tarjoajat täyttävät tarjouspyynnössä edellytetyt kelpoisuusvaatimukset ja annetut tarjoukset ovat tarjouspyynnön mu-

kaisia. Muut ostotarjouskilpailussa annetut tarjoukset eivät anna aihetta toimenpiteisiin.

Korkeimman kokonaishinnan tarjonneiden kanssa on neuvoteltu liitteinä 1 - 4 olevat kiinteistökauppojen esisopimukset.

Kaupunkiympäristölautakunta on 25.9.2018 § 453 päättänyt ostotarjouskilpailun ratkaisemisesta ja tonttien varaamisesta, siten että tontti 10637/1 sekä tontti 10637/2 varataan Peab Oy:lle, tontti 10637/3 varataan Sato-Asunnot Oy:lle ja tontti 10637/4 osalta Lumo Kodit Oy:lle.

Lopuksi

Arviolausunnot ovat salassa pidettäviä asiakirjoja (JulKL 24 § 1 mom. 17 kohta). Luottamushenkilöillä on mahdollisuus tutustua asiakirjoihin kaupungin kirjaamossa esityslistan julkaisun jälkeen. Kokouspäivänä ne ovat saatavissa kokouksen sihteeriltä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (1)
- 2 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (2)
- 3 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (3)
- 4 Kiinteistökaupan esisopimus ja lisäehdot (4)
- 5 Asemakaavan muutos nro 12200 määräyksineen
- 6 Ostotarjouskilpailu, Kalasatama, tontit 10637/1-4, tarjouspyyntö 27.2.2018

Oheismateriaali

- 1 Avauspöytäkirja Sompasaaren korttelin 106371-4

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Lumo Kodit Oy

Peab Oy

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 4

Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-

	hallitus
	Liite 1
	Liite 2
Sato-Asunnot Oy	Oikaisuvaatimusohje, kaupungin- hallitus
	Liite 3
Muut tarjouksen jättäneet	Oikaisuvaatimusohje, kaupungin- hallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 453

HEL 2018-001827 T 10 01 01 01

Sompasaaren laituri, Kaljaasi Fortunan katu

Päätös

A

Kaupunkiympäristölautakunta päätti Sompasaaren ostotarjouskilpailun perusteella valita Helsingin kaupungin 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 10637

- tontin (AK) 1 (pinta-ala 915 m², os. Sompasaarenlaituri) varauksensaajaksi ja toteuttajaksi korkeimman ostotarjouksen tehneen Peab Oy:n (Y-tunnus 1509374-8) ehdolla, että kaupunginhallitus hyväksyy mainitun tontin osalta liitteenä 1 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ja että Peab Oy sitoutuu noudattamaan mainitun tontin varausehtoina po. sopimuksessa sovittuja ehtoja.
- tontin (AK) 2 (pinta-ala 1 124 m², os. Kaljaasi Fortunan katu) varauksensaajaksi ja toteuttajaksi korkeimman ostotarjouksen tehneen Peab Oy:n (Y-tunnus 1509374-8) ehdolla, että kaupunginhallitus hyväksyy mainitun tontin osalta liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ja että Peab Oy sitoutuu noudattamaan mainitun tontin varausehtoina po. sopimuksessa sovittuja ehtoja.
- tontin (AK) 3 (pinta-ala 915 m², os. Sompasaarenlaituri) varauksensaajaksi ja toteuttajaksi korkeimman ostotarjouksen tehneen Sato-Asunnot Oy:n (Y-tunnus 1471718-4) ehdolla, että kaupunginhallitus

hyväksyy mainitun tontin osalta liitteenä 3 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ja että Sato-Asunnot Oy sitoutuu noudattamaan mainitun tontin varausehtoina po. sopimuksessa sovittuja ehtoja.

- tontin (AK) 4 (pinta-ala 915 m², os. Sompasaarenlaituri) varauksen-saajaksi ja toteuttajaksi korkeimman ostotarjouksen tehneen Lumo Kodit Oy:n (Y-tunnus 2336408-5) ehdolla, että kaupunginhallitus hyväksyy mainitun tontin osalta liitteenä 4 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ja että Lumo Kodit Oy sitoutuu noudattamaan mainitun tontin varausehtoina po. sopimuksessa sovittuja ehtoja.

B

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunki myy

- tontin (AK) 10637/1 tai siitä muodostettavat tontit Peab Oy:lle (Y-tunnus 1509374-8) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun vähintään 5 462 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 1 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.
- tontin (AK) 10637/2 tai siitä muodostettavat tontit Peab Oy:lle (Y-tunnus 1509374-8) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun vähintään 6 960 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.
- tontin (AK) 10637/3 tai siitä muodostettavat tontit Sato-Asunnot Oy:lle (Y-tunnus 1471718-4) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun vähintään 5 610 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 3 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.
- tontin (AK) 10637/4 tai siitä muodostettavat tontit Lumo Kodit Oy:lle (Y-tunnus 2336408-5) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun vähintään 6 094 000 euron kauppahinnasta noudattaen kauppaja- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin noudattaen liitteenä 4 olevan kiinteistökaupan

esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavantomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

C

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus

- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen tonttipäällikön tekemään ehdotuksessa B mainittuihin kiinteistökauppojen esisopimuksiin ja niiden perusteella tehtäviin kaupakirjoihin tarvittaessa muutoksia ja tarkistuksia.
- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen tonttipäällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan edellä mainitut esisopimukset ja niiden perusteella tehtävät kaupakirjat.

D

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta, että tontti 10637/1 esitetään myytäväksi Peab Oy:lle, tontti 10637/2 Peab Oy:lle, tontti 10637/3 Sato-Asunnot Oy:lle ja tontti 10637/4 Lumo Kodit Oy:lle tai niiden perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun 27.4.2018 päättyneessä Kalasataman tonttien 10637/1-4 ostotarjouskilpailussa, joten muut kilpailussa annetut tarjoukset mainittujen tonttien osalta eivät anna aiheutta toimenpiteisiin.

Lopuksi kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta, että kiinteistökaupan esisopimus tulee allekirjoittaa kunkin edellä mainitun tontin osalta viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kaupunginhallitus on po. sopimukset hyväksynyt.

27.02.2018 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Martti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi

§ 9

Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

HEL 2018-002081 T 11 01 05

UUDELY/1127/2018

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut on kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut asiasta lausunnon 30.11.2018. Helsingin kaupunki viittaa ympäristöpalveluiden lausuntoon ja toteaa lisäksi, että arviointia on perustellusti täydennetty lisävaihtoehdolla ohjelmavaiheessa saadun palautteen johdosta. Hankkeesta on saatu runsaasti palautetta lähiympäristön asukkailta ja muilta toimijoilta. Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen vaikuttavat tekijät on tunnistettu ja vuorovaikutus on toteutunut hyvin.

Arviointiselostukseen on lisätty kuvaus hankkeen sijaintivaihtoehtojen valinnasta. Selostuksessa on todettu, että muita koillisen Helsingin sijaintipaikkoja on pyritty löytämään Kivikon teollisuusalueelta, mutta siellä ei ole käytettävissä Helen Oy:n biolämpökeskuksen tarpeisiin riittävä aluetta. On tärkeää, että merkittävien hankkeiden sijaintipaikkojen muotoutuminen ja niitä koskevat vaiheet on tuotu selkeästi esille.

Vaihtoehto VE0 on vertailussa esitetty vaikutuksettomana. Hankkeen toteuttamatta jättäminen Tattarisuolla merkitsisi kuitenkin sitä, että pääosin samankaltaiset vaikutukset kohdistuisivat johonkin muuhun paikkaan Helsingissä, mikäli tämä hanke päätettäisiin toteuttaa vaihtoehdon VE0 mukaisesti. Kaupunginvaltuusto päätti Helen Oy:n kehitysohjelman toteuttamisesta erilliseen lämmöntuotantoon perustuvan hajautetun ratkaisun mukaisesti. Tällöin on rakennettava kaukolämmön toimintavarmuus huomioon ottaen riittävästi korvaavaa kaukolämmöntuotantokapasiteettia ennen Hanasaaren voimalaitoksen käytöstä luopumista. Koillis-Helsinkiä on tarkasteltu yhtenä kolmesta biolämpökeskuksen sijaintipaikasta, sillä alueella on runsaasti kaukolämmön kulutusta mutta vähän lämmön tuotantoa.

Arviointi on varsin kattava, mutta tärkeät yhteenveto- ja vertailuosiot taulukkoineen on esitetty suppeasti ja osin epäjohdonmukaisesti niin, ettei vertailun sisältö avaudu riittävästi niiden pohjalta. Vaikutukset ja

niiden merkittävyys on kuitenkin riittävästi kuvattu toisaalla arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksen laatimisen aikana on valmistunut Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden liito-oravaselvitys. Sen alustavat tiedot ovat olleet ympäristövaikutusten arvioinnin lähtötietoina. Luontoon kohdistuvat vaikutukset on arvioitava ja täydennettävä liito-oravan osalta uusimmilla tiedoilla tuoreen raportin mukaisesti hankkeen mahdollisessa jatkosuunnittelussa ja lupamenettelyissä.

Ilmastovaikutukset on arvioitu varsin suppeasti laitoksen ja kuljetusten hiilidioksidipäästöjen osalta. Vaikutuksia luonnonvaroihin tulisi fossiilisten, uusiutuvien ja kierrätyspolttoaineiden osalta verrata selkeästi koko ketjun osalta. Arviointiselostuksessa on tarkasteltu polttoaineiden vaikutuksia, mutta varsinaisia koko ketjun kattavia laskelmia ei ole esitetty. Polttoaineiden ja laitoksen ilmastovaikutuksia on tärkeätä arvioida laajemmin ennen mahdollisia toteutus päätöksiä Tattarisuon laitoksen kaltaisessa merkittävässä ja pitkäaikaisessa energiahankkeessa. Voimalaitoksen polttoaineiden ilmastovaikutukset tulee arvioida huolellisesti ja uusimman tutkimustiedon valossa. Molemmat hankevaihtoehdot edistävät kivihiilen käytöstä luopumista, mikä on Helen Oy:n kehitysohjelman ja kaupungin tavoitteiden mukaista.

Tattarisuon eteläisen ja pohjoisen vaihtoehdon vaikutukset ovat kokonaisuutena hyvin samankaltaiset, mutta eroja on erityisesti vaikutuksissa maankäyttöön ja maisemaan, kulttuuriympäristöön sekä ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen.

Pohjoisessa vaihtoehdossa on ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset arvioitu suuriksi. Laitosalueen lähellä ja kuljetusreittien varrella on runsaasti asutusta ja herkkiä kohteita, kuten päiväkotia, kouluja ja palvelutaloja. Potentiaalisten haitankärsijöiden määrä on arvioinnissa todettu pohjoisessa suuremmaksi kuin eteläisessä vaihtoehdossa. Eteläisellä alueella on vähemmän asukkaita laitoksen lähellä ja liikenne yhteydet raskaalle liikenteelle ovat etenkin Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien toteuduttua huomattavasti paremmat.

Laitostoiminnan ja asutuksen yhteensovittaminen ja hyvää ympäristöä tukevien suunnitteluratkaisujen muodostaminen on eteläisessä vaihtoehdossa todennäköisesti paremmin toteutettavissa, sillä suunnittelulla voidaan vielä vaikuttaa molempiin. Sosiaalinen toteutuskelpoisuus on pohjoisessa vaihtoehdossa todettu selvästi heikommaksi, vaikka kummassakaan vaihtoehdossa ei todettu esimerkiksi ihmisten terveyteen vaikuttavia päästöjä. Välillisiä, ei raja-arvoina mitattavia vaikutuksia ihmisten elinympäristöön ja viihtyvyyteen kuitenkin aiheutuu varsin-

kin pohjoisessa vaihtoehdossa. Näitä haittoja aiheutuisi etenkin raskaasta liikenteestä. Liikenteen vaikutukset ovat luonteeltaan jatkuvia ja pitkäaikaisia, joten haittoja tulisi mahdollisuuksien mukaan torjua ennakolta maankäyttö- ja suunnitteluvalinnoin.

Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien toteutuminen on laitoksen raskaaseen liikenteeseen kytkeytyvien vaikutusten hallinnassa erittäin merkityksellinen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.11.2018 § 350 Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien mahdollistavan asemakaavamuutoksen nro 12480.

Molemmat tutkitut vaihtoehdot ovat uuden yleiskaavan mukaisia. Maakuntakaavan kulttuuriympäristön vaalimista koskeva ominaisuusmerkintä (RKY 2009) ei ole esteenä alueen rakentamiselle yleiskaavassa esitetyllä tavalla. Hankkeen kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset eivät estä kummankaan vaihtoehdon toteuttamista. Arviointiselostuksessa on huomioitu kattavasti muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset (1. maailmansodan linnoitteet), Malmin lentokentän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Fallkullan ja Aurinkomäentien kartanoympäristöt sekä Tapanilan ja Kontulan asuntoaluekokonaisuudet. Vaihtoehtojen kohdalla tai välittömässä läheisyydessä ei sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä tai kulttuurimaisemakohteita paitsi Malmin lentokentän itä-länsisuuntaisen kiitoradan itäpää VE 2:n alueella.

Vaihtoehtojen merkittävyydeltään suuriksi arvioidut vaikutukset olivat eteläisessä vaihtoehdossa maankäyttövaikutukset Malmin lentokentän alueen kaavarunkoon ja kulttuuriympäristövaikutukset käytön alkuvaiheessa, kun lentokentän alue muutoin on vielä rakentamaton. Pohjoisessa vaihtoehdossa suuriksi arvioidut vaikutukset kohdistuvat ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Ympäristövaikutusten arviointiprosessissa ei päätetä hankkeiden toteuttamisesta eikä valita vaihtoehtoja. Mikäli YVA-prosessin päätteeksi yhteysviranomaisen toteama hankevaihtoehdot toteutuskelpoisiksi ja Helen Oy päättää edistää Tattarisuon biolämpölaitosta, on valinnoissa ja päätöksissä syytä antaa riittävä painoarvo merkitykseltään suuriksi todetuille ihmisiin kohdistuville vaikutuksille. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten, liikenteen järjestämisen ja maankäytön suunnittelun mahdollisuuksien kannalta tulisi ensisijaisesti tutkia eteläistä vaihtoehtoa.

Mahdollisessa jatkosuunnittelussa ja asemakaavoituksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ihmiseen ja luontoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten torjuntaan, maisemallisesti korkealaatuisiin ratkaisuihin, liikennevaikutusten vähentämiseen suunnittelemalla Malmin lentokentän

alue raitiotieverkkoon tukeutuvaksi sekä laajaan ja laadukkaaseen vuorovaikutukseen.

Käsittely

Esteelliset: Daniel Sazonov, Wille Rydman

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.11.2018, Tattarisuon YVA-selostus, Ely-keskus.pdf
- 2 Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostus, Helen Oy
- 3 Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutuksen arviointiselostuksen liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Helen Oy:n Tattarisuon lämpövoimalaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausuntoa on pyydetty 14.1.2019 mennessä.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helen Oy:n pitkän aikavälin tavoitteena on ilmastoneutraali energiantuotanto. Vuoteen 2025 mennessä tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä 40 prosentti vuoden 1999 tasosta, lisätä uusiutuvan energian

osuus 25 prosenttiin ja puolittaa kivihiilen käyttö. Investointeja päästöjen vähentämiseksi ja uusiutuvan energian lisäämiseksi tehdään vaihteittain ja osana investointiohjelmaa on uusien biolämpökeskusten suunnittelu.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uusien energialähteiden lisäämiseen tähtäävän kehitysohjelman. Kehitysohjelman mukaisesti Helen Oy korvaa uusiutuvilla energialähteillä vuoteen 2024 mennessä käytöstä poistettavan Hanasaaren voimalaitoksen.

Uusiutuvaa lämpöä tuottavat biolämpökeskukset rakentuvat vaihteittain ja ensimmäinen niistä on tarkoitus ottaa käyttöön vuoteen 2025 mennessä. Laitoksia suunnitellaan Vuosaareen, Patolaan ja Tattarisuolle. Tattarisuolle suunnitellun lämpökeskuksen kaukolämpöteho on noin 130 megawattia.

Mikäli Tattarisuon lämpökeskus on ensimmäinen Helen Oy:n toteuttamista Hanasaaren voimalaitoksen tuotantotehoa korvaavista biolämpökeskuksista, tultaneen se ottamaan käyttöön vuonna 2025.

Tarkastellut vaihtoehdot ovat seuraavat:

- VE0, hanketta ei toteuteta
- VE 1, pohjoinen sijoitusvaihtoehto
- VE 2, eteläinen sijoitusvaihtoehto
- alavaihtoehdot a ja b, lämpökeskuksen polttoaineena voidaan käyttää joko pelkkää biomassaa tai biomassaa ja jäteperäistä kierrätyspolttoainetta.

Ympäristövaikutusten arviointi

Helen Oy käynnisti Tattarisuon biolämpölaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA:n) 5.3.2018, jolloin arviointiohjelma tuli nähtävälle ja lausunnoille. YVA-hankkeen yhteysviranomaisen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) antoi ohjelmasta lausuntonsa 23.5.2018. Helen Oy täydensi arviointiohjelmaansa lausunnon jälkeen. Merkittävä täydennys on uusi sijaintivaihtoehto Tattarisuon teollisuusalueen eteläpuolella. Täydennetyt ohjelman mukaisesti arvioidut hankkeen vaikutukset on koottu arviointiselostukseen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on tarkasteltu Tattarisuon vaihtoehtoina pohjoinen ja eteläinen sijaintivaihtoehto ja molemmista alavaihtoehdot, joissa toisessa on energialähteenä pelkkä biomassaa ja toisessa biomassaa ja jäteperäinen kierrätyspolttoaine, kuten purkupu.

Vertailuvaihtoehto on, että hanketta ei toteuteta kohdealueelle, vaan jonnekin muualle Helsinkiin ja vaikutukset tutkitaan erikseen.

Laitoksen mahdollisista vaikutuksista on arvioitu vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, ilmanlaatuun, ilmastoon, maaperään ja pohjaveteen, pintavesiin ja kalastoon, kasvillisuuteen ja luonnon monimuotoisuuteen, liikenteeseen, meluun sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Vaikutusten merkittävyyttä on arvioitu ottamalla huomioon muutoksen suuruus ja kohteen herkkyys. Muutoksen suuruutta arvioidaan maantieteellisellä laajuudella, ajallisella kestolla ja voimakkuudella. Kohteen herkkyttä arvioidaan sen kyvyllä vastaanottaa, kestää tai sietää aiheutuvaa muutosta ja kohteen yhdyskunnallisella arvolla.

Arvioinnin laatimisessa on otettu nykytilan lisäksi huomioon, että hankkeen vaikutusalueelle on tarkoitus tulevaisuudessa rakentaa uusi asuinalue ja toimitiloja. Vaikutuksia on arvioitu tilanteessa, jossa laitos olisi otettu käyttöön vuonna 2025 ja tilanteessa, jossa Malmin lentokentän alueelle suunniteltu rakentaminen olisi toteutunut. Myös rakentamisen aikaiset vaikutukset on arvioitu. Arviointiselostuksessa on vertailtu hankkeenvaihtoehdot ja esitetty vaihtoehtojen toteutuskelpoisuusarviot.

Arvioidut vaikutukset, merkittävyys ja toteutuskelpoisuus

Maankäyttöön kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu laitoksen käyttöön oton alkuvaiheessa vuonna 2025 ja käytön aikana, jolloin lähiympäristön suunniteltu maankäyttö olisi toteutunut. Molemmat vaihtoehdot pienentävät nykyisiä virkistysalueita aiheuttaen lisääntyvää käyttöpainetta ja aiheuttavat virkistysreittien uudelleen linjaamistarpeita. Tilanteessa, jossa oletetaan Malmin lentokentän kaavarungon mukainen maankäyttö toteutuneeksi, on arvioinnissa tunnistettu eteläisen vaihtoehdon lähimmissä kaavarungon asuinkortteleissa muutostarpeita vähemmän herkkään käyttöön. Eteläisen vaihtoehdon maankäyttövaikutukset on arvioitu suuriksi. Pohjoisen vaihtoehdon vaikutukset maankäyttöön on arvioitu kohtalaisiksi.

Maisemavaikutukset on arvioitu kokonaisuutena kohtalaisiksi molemmissa vaihtoehdoissa. Laitoskokonaisuus on nykyistä ympäristöään selvästi korkeampi. Pohjoisessa vaihtoehdossa maisemavaikutus on suuri Alppikylän huipun virkistysalueella laitoksen lähellä. Laitoksen piippu näkyy paikoin Alppikylän asuinalueelle, ja vaikutus on arvioitu kohtalaiseksi. Eteläisessä vaihtoehdossa laitos sijaitsee avarassa paikassa ja näkyy hyvin useaan suuntaan käytön alkuvaiheessa, jolloin muuta uutta rakentamista ei vielä juurikaan ole. Alppikylän asuinalueen eteläosaan laitos näkyy kerrostalojen ylimmistä kerroksista. Maise-

mavaikutukset eteläisen vaihtoehdon läheisillä virkistysreiteillä ovat kohtalaisia.

Kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset on arvioitu suuriksi eteläisessä vaihtoehdossa laitoksen käytön alkuvaiheessa, jolloin biolämpölaitos olisi hallitseva elementti lentokentän rakennetussa kulttuuriympäristössä (RKY 2009), jossa muuta uutta rakentamista ei vielä juurikaan olisi. Pohjoisen vaihtoehdon vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön on arvioitu vähäisiksi.

Ilmanlaatuun, maa- ja kallioperään sekä pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisiä molemmissa vaihtoehdoissa. Ilmanlaatua on arvioitu laitoksille asetettujen enimmäispäästörajoiden pohjalta leviämismallilaskelmin. Pohjavesivaikutukset on arvioitu vähäisiksi, sillä laitoksen toiminnalla ei ole pohjavesiin kohdistuvia normaalitoiminnan päästöjä ja pohjavesi virtaa pois päin pohjavesialueesta. Maa- ja kallioperään kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisiä. Pohjoisella alueella ei ole erityisiä geologisia arvoja ja etelässä on paikallinen kohtalaisen arvokas turve-esiintymä. Molemmat alueet ovat osin muokattuja ja osin luonnontilaisia. Pohjoisessa muokkaus on paikoin voimakasta.

Pintavesiin ja kalastoon molemmilla vaihtoehdoilla on kohtalainen vaikutus, sillä vaikka vaikutus vedenlaatuun on arvioitu vähäiseksi, lähellä on vaikutuksille herkkiä kohteita kuten Longinoja ja sen kunnostetut taimenen lisääntymisalueet.

Kasveihin, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat merkittävimmät vaikutukset aiheutuvat rakentamisesta. Rakentaminen edellyttää alueen puuston ja kasvillisuuden poistamista. Pohjoisen vaihtoehdon alueella ei ole arviointiselostuksen mukaan uhanalaisia lajeja, direktiivilajeja, tai uhanalaisia luontotyyppejä. Pohjoisen vaihtoehdon vaikutus on arvioitu merkittävydeltään vähäiseksi kielteiseksi kasvillisuuden poistumisen ja heikentyväksi arvioidun ekologisen yhteyden takia. Eteläisen vaihtoehdon hankealue on paikallisesti arvokas linnusto- ja metsäalue. Alueelta ei ole tiedossa uhanalaisten perhosen tärkeitä lisääntymisalueita, vaikka perhosia on tavattu alueella. Eteläisen alueen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen on arvioitu kohtalaisiksi. Arviointiselostuksen laatimisen aikana on valmistunut Helsingin ympäristöpalveluiden liito-oravaselvitys, jonka alustavat tiedot ovat olleet arvioinnin lähtötietoina. Liito-oravatiedot ovat sittemmin jossain määrin täydentyneet, eivätkä kaikki tuoreimmat tiedot ole olleet arviointivaiheessa mukana.

Liikenteellisten vaikutusten suuruuden arvioinnin pohja on raskaan liikenteen määrän muutos, vaikutukset liikenneturvallisuuteen, jalankulkuun ja pyöräilyyn, sekä vaikutukset liikenteen sujuvuuteen. Herkkyy-

teen vaikuttavat mm. asutuksen määrä sekä herkkien kohteiden, kuten koulujen ja päiväkotien sijainti. Liikenteen muutos on käytönaikana molemmissa vaihtoehdoissa hyvin pieni alueiden liikennemääriin verrattuna. Laitoksen käytön aikaiset polttoainekuljetukset ovat noin 40 edestakaista käyntiä vuorokaudessa. Ennen Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien valmistumista kuljetukset kulkisivat Heikinlaakson ja Sepänmäen asuinalueiden läpi pääkatuja pitkin. Suuri kuljetuskalusto voi heikentää liikenteen sujuvuutta ahtaissa liittymissä. Ilmasillan eritasoliittymän valmistuttua pohjoisen vaihtoehdon kuljetukset vähenevät asuinalueilla ja eteläisen vaihtoehdon kuljetuksista suurin osa siirtyisi asuinalueiden läheltä valtateille. Eteläisen vaihtoehdon vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja sujuvuuteen ovat pohjoista vaihtoehtoa pienemmät, sillä katuverkossa kuljettava matka on lyhyempi. Molempien vaihtoehtojen suorat liikenteelliset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Meluvaikutukset on arvioitu laitoksen toiminnan ja liikenteen melua mallintamalla. Pohjoisen vaihtoehdon toiminta liikenne mukaan lukien kasvattaa Puistolän asuinalueen lähimpien asuinrakennusten melutasoa noin 0,5 dB päivällä ja 2,5 dB yöllä. Muilla suunnilla meluvaikutus on pienempi. Eteläisen vaihtoehdon meluvaikutus kasvaa 0,5 dB Alppikylän puolella. Kummankaan vaihtoehdon melu ei ylitä ohjearvoja nykyisten asuinalueiden kohdalla. Ympäristön herkkyyttä arvioitiin molemmissa kohtalaisiksi. Vaikutukset on arvioitu kohtalaisiksi molemmissa vaihtoehdoissa.

Ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu pohjoisella vaihtoehdolla suuriksi ja eteläisellä vaihtoehdolla kohtalaisiksi. Vaikutukset aiheutuvat virkistysalueen ja -reitistön käyttöarvon heikentymisestä, raskaan liikenteen lisääntymisestä ja toiminnan ja liikenteen aiheuttamasta melusta. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti lähiasukkaiden virkistymiseen, asumisviihtyvyyteen ja liikkumisen turvallisuuteen. Pohjoisen vaihtoehdon vaikutusalueella on runsaasti asutusta ja herkkiä kohteita, kuten kouluja ja päiväkoteja. Vaikutukset kohdistuisivat myös lapsiin. Potentiaalisten haitankärsijöiden määrä arvioidaan pohjoisessa vaihtoehdossa suuremmaksi.

Ihmisten terveyteen kohdistuvina vaikutuksina on arvioitu ne laitoksen toiminnan, polttoaineen käsittelyn ja kuljetusten päästöt, joille on annettu terveysperusteisia ohje- ja raja-arvoja. Näitä ovat melu- ja savukaasupäästöt, joiden leviämistä ja suuruutta on arvioitu mallintamalla. Savukaasu- ja melupäästöt eivät kummassakaan vaihtoehdossa ylitä terveysperusteisia arvoja. Melu- ja savukaasupäästöjen ei arvioida aiheuttavan haitallisia terveysvaikutuksia kummassakaan vaihtoehdossa.

Ilmastoont kohdistuvina vaikutuksina arvioitiin lämpökeskuksen polttoprosessista ja polttoaineen kuljetuksista aiheutuvat päästöt. Sijoituspai-
kat evät vaikuta laitoksen toiminnan päästöihin.

Toteutusvaihtoehdossa, jossa poltetaan biomassaa käyttöajalla 7 000 h, lämpökeskuksen hiilidioksidipäästöiksi on arvioitu 302 kilotonnia vuodessa. Biomassan osuus on 299 kilotonnia ja fossiilisen 3 kilotonnia. Vaihtoehdossa, jossa poltetaan biomassaa ja kierrätyspolttoainetta päästömäärä on 317 kilotonnia vuodessa. Biopolttoaineen osuus on 156 kilotonnia, fossiilisen 5 kilotonnia ja kierrätyspolttoaineen 156 kilotonnia. Yleisesti hiilineutraaliudella tarkoitetaan, että tuotetaan vain sen verran hiilidioksidipäästöjä kuin niitä pystytään sitomaan. Puun hiilineutraalisuuden oletuksella ei polttoprosessista eri toteutusvaihtoehdoissa synny merkittäviä ilmastovaikutuksia. Kuljetusten päästöt ovat pieniä polttoon verrattuna. Ilmastovaikutuksiltaan pelkän biomassan ja biomassan ja kierrätysmateriaalin sekapoltolla ei ole merkittävää eroa. Hankkeella arvioidaan olevan vähäinen myönteinen vaikutus ilmastoont, sillä hanke korvaisi osaltaan Hanasaarella poltettavaa kivihiiltä.

Hankkeen vaikutukset elinkeinoelämään eivät ole sidoksissa sijaintivaihtoehtoihin. Arvioidut kerrannaisvaikutukset kokonaistuotokseen ovat yhteensä noin 28 miljoonaa euroa, josta 32 % kohdistuu Helsinkiin, 22 % muualle Uudellemaalle ja 47 % muualle Suomeen. Hankkeen elinkeinovaikutukset on arvioitu merkittävän positiivisiksi.

Arviointiselostuksessa molemmat Tattarisuon sijaintivaihtoehdot on ympäristövaikutustensa perustella arvioitu toteutuskelpoisiksi. Molemmat arvioidut vaihtoehdot edellyttävät haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen suunnittelua ja käyttöönottoa.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden ja kaupungin museon lausunnot. Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.11.2018, Tattarisuon YVA-selostus, Ely-keskus.pdf
- 2 Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostus, Helen Oy

3 Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutuksen arviointiselostuksen liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.12.2018 § 651

HEL 2018-002081 T 11 01 05

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta on antanut kaupunginhallitukselle 27.3.2018 lausunnon Tattarisuon biolämpölaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lautakunta piti tärkeänä mm. liikenteellisten vaikutusten huolellista arviointia suhteellisen pienestä liikennemäärän lisäyksestä huolimatta ja edellytti, että Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien oletetut positiiviset liikenteelliset vaikutukset arvioidaan. Lautakunta korosti myös ihmisiin kohdistuvien terveysvaikutusten ja maisemallisten vaikutusten laadukasta arviointia ja vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien kattavuutta.

Nyt valmistuneessa arviointiselostuksessa on pääosin otettu huomioon lautakunnan ohjelmasta antaman lausunnon näkökohdat. On tärkeää, että arviointia on täydennetty lisävaihtoehdolla ohjelmavaiheessa saadun palautteen perusteella. Hankkeesta on arviointiselostuksen liitemateriaalin perusteella saapunut paljon palautetta lähiympäristön asukkailta ja muilta toimijoilta, mikä on omiaan edesauttamaan sitä, että etenkin ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen vaikuttavat tekijät on saatu hyvin tunnistettua arvioinnissa. Myös lisävaihtoehdon saamista arviointiin voi osaltaan pitää osoituksena hyvin toimineesta vuorovaikutuksesta.

Arviointiselostukseen on lisätty kuvaus siitä, miten hankkeen tarkasteltavat sijainnit ovat valikoituneet. Selostuksessa on todettu, että muita koillisen Helsingin sijaintipaikkoja on pyritty löytämään Kivikon teolli-

07.01.2019

suusalueelta, mutta siellä ei ole ollut käytettävissä Helen Oy:n biolämpökeskuksen tarpeisiin riittävää aluetta. On tärkeää, että merkittävien hankkeiden sijaintipaikkojen muotoutuminen ja niitä koskevat vaiheet on tuotu selkeästi esille.

On huomattava, että vaihtoehto VE0 on vertailussa esitetty vaikutuksettomana. Hankkeen toteuttamatta jättäminen Tattarisuolla merkitsisi kuitenkin, että pääosin samankaltaiset vaikutukset kohdistuisivat johonkin muuhun paikkaan Helsingissä, mikäli hanke päätettäisiin toteuttaa vaihtoehdon VE0 mukaisesti.

Arviointi on selostuksen perusteella toteutettu varsin kattavasti ja huolella, mutta tärkeät yhteenveto- ja vertailuosiot taulukoineen on esitetty suppeasti ja osin epäjohdonmukaisesti niin, ettei vertailun sisältö avaudu riittävästi pelkästään niiden pohjalta. Vaikutukset ja niiden merkittävyys ovat kuitenkin riittävästi kuvattu toisaalla arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksen laatimisen aikana on valmistunut Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden liito-oravaselvitys. Sen alustavat tiedot ovat olleet ympäristövaikutusten arvioinnin lähtötietoina. Luontoon kohdistuvat vaikutukset on arvioitava ja täydennettävä liito-oravan osalta uusimmilla tiedoilla tuoreen raportin mukaisiksi hankkeen mahdollisessa jatkosuunnittelussa ja lupamenettelyissä.

Ilmastovaikutukset on arvioitu varsin suppeasti laitoksen ja kuljetusten hiilidioksidipäästöjen perusteella. Lautakunta totesi ohjelmavaiheessa, että vaikutuksia luonnonvaroihin tulisi fossiilisten, uusiutuvien ja kierrätyspolttoaineiden osalta verrata selkeäsi koko ketjun osalta. Arviointiselostuksessa on tarkasteltu polttoaineiden vaikutuksia, mutta varsinaisia koko ketjun kattavia laskelmia ei ole esitetty. Polttoaineiden ja laitoksen ilmastovaikutuksia on tärkeätä arvioida laajemmin ennen mahdollisia toteutus päätöksiä Tattarisuon laitoksen kaltaisessa merkittävässä ja pitkäaikaisessa energiahankkeessa. Lautakunta painottaa, että mahdollisen voimalaitoksen polttoaineiden ilmastovaikutukset tulee arvioida huolellisesti ja uusimman tutkimustiedon valossa. Molemmat hankevaihtoehdot edistävät kivihiiilen käytöstä luopumista, mikä on Helen Oy:n kehitysohjelman ja kaupungin tavoitteiden mukaista.

Arviointiselostuksen perusteella Tattarisuon eteläisen ja pohjoisen vaihtoehdon vaikutukset ovat kokonaisuutena hyvin samankaltaiset, mutta erityyppiset osavaikutukset painoutuivat eri tavoin sijaintipaikan olosuhteiden mukaisesti. Eroja on erityisesti vaikutuksissa maankäyttöön ja maisemaan, kulttuuriympäristöön sekä ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen.

Pohjoisessa vaihtoehdossa on ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset arvioitu suuriksi. Laitosalueen lähellä ja

kuljetusreittien varrella on runsaasti nykyistä asutusta ja herkkiä kohteita, kuten päiväkoteja, kouluja ja palvelutaloja. Potentiaalisten haitankärsijöiden määrä on arvioinnissa todettu pohjoisessa suuremmaksi kuin eteläisessä vaihtoehdossa. Eteläisellä alueella on vähemmän nykyisiä asukkaita laitosalueen lähellä ja liikenneyhteydet raskaalle liikenteelle ovat etenkin Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien toteuduttua huomattavasti paremmat.

Laitostoiminnan ja asutuksen yhteensovittaminen ja hyvää ympäristöä tukevien suunnitteluratkaisujen muodostaminen on eteläisessä vaihtoehdossa todennäköisesti paremmin toteutettavissa, sillä suunnittelulla voidaan vielä vaikuttaa molempiin. Sosiaalinen toteutuskelpoisuus on pohjoisessa vaihtoehdossa todettu selvästi heikommaksi, vaikka kummassakaan vaihtoehdossa ei todettu esimerkiksi ihmisten terveyteen vaikuttavia päästöjä. Välillisiä, ei raja-arvoina mitattavia vaikutuksia ihmisten elinympäristöön ja viihtyvyyteen kuitenkin aiheutuu varsinkin pohjoisessa vaihtoehdossa. Näitä haittoja aiheutuisi etenkin raskaasta liikenteestä. Liikenteen vaikutukset ovat luonteeltaan jatkuvia ja pitkäaikaisia, joten haittoja tulisi mahdollisuuksien mukaan torjua ennakolta maankäyttö- ja suunnitteluvalinnoin.

Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien toteutuminen on laitoksen raskaaseen liikenteeseen kytkeytyvien vaikutusten hallinnassa erittäin merkityksellinen. Kaupunkiympäristölautakunta on 12.6.2018 hyväksynyt Ilmasillan eritasoliittymän ja Ilmasillantien mahdollistavan asema-kaavamuutoksen nro 12480, minkä jälkeen kaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 7.11.2018.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) kumosi valitukset koskien Helsingin yleiskaavaa Malmin lentokentän osalta ja katsoi päätöksessään 8.11.2018, että edellytykset alueen osoittamiselle yleiskaavan mukaiselle rakentamiselle ovat olemassa. Molemmat tutkitut vaihtoehdot ovat yleiskaavan mukaisia. Maakuntakaavan kulttuuriympäristön vaalimista koskeva ominaisuusmerkintä (RKY 2009) ei ole esteenä alueen rakentamiselle yleiskaavassa esitetyllä tavalla. Hankkeen kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset eivät estä kummankaan vaihtoehdon toteuttamista.

Vaihtoehtojen merkittävyydeltään suuriksi arvioidut vaikutukset olivat eteläisessä vaihtoehdossa maankäyttövaikutukset Malmin lentokentän alueen kaavarunkoon ja kulttuuriympäristövaikutukset käytön alkuvaiheessa, kun lentokentän alue muutoin on vielä rakentamaton. Pohjoisessa vaihtoehdossa suuriksi arvioidut vaikutukset kohdistuvat ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

07.01.2019

Asia/8

Ympäristövaikutusten arviointiprosessissa ei päätetä hankkeiden toteuttamisesta eikä valita vaihtoehtoja. Mikäli YVA-prosessin päätteeksi yhteysviranomainen toteaa hankevaihtoehdot toteutuskelpoisiksi ja Helen Oy päättää edistää Tattarisuon biolämpölaitosta, on valinnoissa ja päätöksissä syytä antaa riittävä painoarvo merkitykseltään suuriksi todetuille ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksilla. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten, liikenteen järjestämisen ja maankäytön suunnittelun mahdollisuuksien kannalta tulisi ensisijaisesti tutkia eteläistä vaihtoehtoa.

Mahdollisessa jatkosuunnittelussa ja asemakaavoituksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ihmiseen ja luontoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten torjuntaan, maisemallisesti korkealaatuisiin ratkaisuihin, liikennevaikutusten vähentämiseen suunnittelemalla Malmin lentokentän alue raitiotieverkkoon tukeutuvaksi sekä laajaan ja laadukkaaseen vuorovaikutukseen.

Käsittely

11.12.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli projektipäällikkö Kaarina Laakso. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kappaleeseen 8, toiseksi viimeinen lause: Lautakunta painottaa, että mahdollisen voimalaitoksen polttoaineiden ilmastovaikutukset tulee arvioida huolellisesti ja uusimman tutkimustiedon valossa.

Kannattaja: Sirpa Asko-Seljavaara

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

27.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

20.03.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 3.12.2018

HEL 2018-002081 T 11 01 05

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

Asia/8

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luontovarot – vastuualue, pyytää Helsingin kaupunginmuseolta lausuntoa Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Helen Oy suunnittelee biomassaa tai biomassaa ja jäteperäistä kierrätyspolttoainejakeita polttoaineena käyttävän lämpökeskuksen rakentamista Koillis-Helsinkiin Tattarisuolle. YVA-selostuksessa kuvataan hankkeen toteuttamisvaihtoehdot ja niiden vaikutukset. Hankkeen vaihtoehtoja on kolme; VE0:ssa hanketta ei toteuteta, VE1:ssa lämpökeskus sijoitetaan Suurmetsän kaupunginosaan, Tattarisuon teollisuusalueen koilliskulmaan ja VE2:ssa Tattarisuon teollisuusalueen eteläpuolelle ja Malmin lentokentän itä-länsisuuntaisen kiitoradan itäpäähän. YVA:n Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön - osassa arvioidaan, miten lämpökeskuksen rakennukset, rakenteet ja savupiippu vaikuttavat alueen luonteeseen ja vaikuttavatko ne kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksiin heikentävästi. Vaikutuksia on arvioitu käytön alkuvaiheessa ja toimintavaiheessa. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon:

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on huomioitu kattavasti muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset (1. maailmansodan linnoitteet), Malmin lentokentän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009), Fallkulan ja Aurinkomäentien kartanoympäristöt sekä Tapanilan ja Kontulan asuntoaluekokonaisuudet. Kummankaan vaihtoehdon kohdalla tai välittömässä läheisyydessä ei sijaitisi kiinteitä muinaisjäännöksiä tai kulttuurimaisemakohteita, paitsi Malmin lentokentän itä-länsisuuntaisen kiitoradan itäpää VE2:n alueella. Lämpökeskuksen rakennukset ja savupiippu sekä muut laitosrakennukset tulevat näkymään maisemassa, joten lämpökeskuksen näkyvyyttä eri alueilta on esitelty laajalti. Vaikutukset kulttuurimaisemaan ovat VE1:n kohdalla vähäisiä, sillä yllämainituista kohteista ei avaudu näkymiä lämpövoimalaan. VE2:ssa vaikutukset kulttuurimaisemaan ovat suuria Malmin lentoaseman suunnalta. Malmin lentokentän kaavarungon mukaan lämpövoimalan länsi- ja lounaispuolelle tulee asuinrakennuksia, jotka katkaisevat näkyvyyden lämpövoimalaan kauempaa. Muista yllämainituista kohteista ei avaudu avoimia näkymiä lämpökeskuksen suuntaa.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552

07.01.2019

markku.heikkinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Ympäristönsuojelu 30.11.2018

HEL 2018-002081 T 11 01 05

Kaupunginhallitus on pyytänyt Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalta lausuntoa Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (UUDELY/1127/2018).

Kaupunkiympäristötoimialan palvelut ja luvat palvelun ympäristönsuojeluyksikön päällikkö, jolle kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvien yhteyslausekantojen antaminen on delegoitu (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 18.5.2018, § 103.) päättää antaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon.

Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostus on pääosin laadittu laadukkaasti ja lähtökohtaisesti merkittävimmät ympäristövaikutukset on tunnistettu hyvin. Arvioinnissa esitetty kahden eri vaihtoehdon nykytilankuvaukset ovat selkeitä, mikä on mahdollistanut eri osa-alueiden asianmukaisen ja paikoin seikkaperäisen vaikutusarvion. Käytetyt arviointimenetelmät on perusteltuja ja antavat kokonaiskuvan hankkeen eri toteutustilanteista, eli alkaen lämpökeskuksen rakentamisesta tilanteeseen, kun lämpökeskus on toiminnassa.

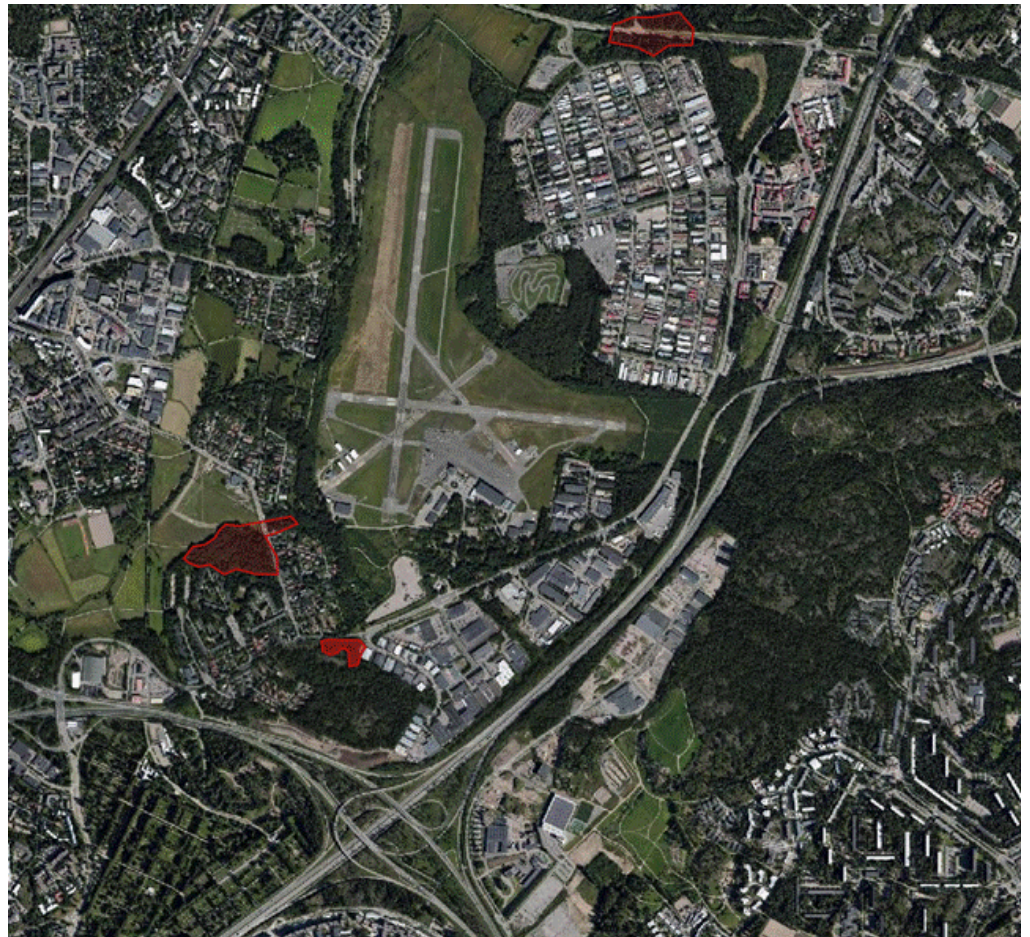
Ilmastovaikutukset ja vaikutukset luonnonvarojen käyttöön on arvioitu varsin suppeasti, kun osa-alueita vertaa muihin vaikutusarviointeihin. Biolämpölämpökeskuksen toteuttamista on perusteltu Helsingin hiileneutraalisuustavoitteella, jossa nykyisille voimalaitoksille tulee etsiä korvaavia tuotantomuotoja. Paikallisesti hanke on herättänyt huolta nykyisissä asukkaissa, jolloin hankkeen kollektiivista hyväksyttävyyttä olisi mahdollisesti voinut perustella, mikäli ilmastovaikutuksien arvioinnissa olisi voitu laajemmin ja konkreettisemmin osoittaa myönteisiä vaikutuksia ilmastopäästöjen vähentämisen kautta.

Terveysvaikutuksien arvioinnissa on tunnistettu hankkeen aiheuttamiksi vaikutuksiksi melu ja ilmapäästöt. Arvioinnissa on todettu, että lämpökeskuksen toiminnasta ei aiheudu terveydellisiä vaikutuksia alueen asukkaille, koska terveydensuojelun ohje- ja raja-arvot eivät ylitä. Suorien ja todettavien terveysvaikutuksien osalta arvio pitää paikkansa, mutta painoarvoa tulisi asettaa tästä huolimatta lämpökeskuksesta aiheutuvien haittojen lieventämiseen ja niitä olisi voinut korostaa enemmän.

Arviointiselostusta varten tehdyssä meluselvityksessä on mainittu melunhallinta, eli torjuntakeinoja tärkeimmille melulähteille. Nämä melunhallintakeinot tulee ottaa huomioon myöhemmissä lupavaiheissa. Lisäksi arviointiselostuksessa olisi ollut tarpeen sisällyttää arvio lämpökeskuksen toimintaan liittyvistä toiminnoista, kuten polttoaineen purusta ja ylitemurskaimen käytöstä, joista voi mahdollisesti aiheutua iskumaisia melua.

Luontovaikutusten arviointi on tehty riittävän huolellisesti ja yksityiskohteisesti. Arviota tehtäessä ei kuitenkaan ole ollut käytettävissä kuin ennakkotietoja ympäristöpalveluiden teettämän vuoden 2018 liito-oravaselvityksestä. Valmiin selvityksen ydinaluerajaukset muuttavat arvioitavaa tilannetta ja vaikuttavat myös ympäristöpalveluiden käsitykseen vaihtoehtojen 1 ja 2 vaikutuksista eliöstöön ja luonnon monimuotoisuuteen. Tuorein tieto liito-oravan ydinalueista on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Hankealueille ja niiden läheisyyteen sijoittuvat liito-oravan ydinalueet vuosien 2016-2018 tilanteen mukaisesti.

Hankealue VE1 rajoittuu suoraan ja osuu vähäiseltä osin päällekkäin liito-oravan ydinalueen kanssa ja sen toteuttaminen heikentäisi liito-oravan yhteyksiä kaakon suuntaan. Tämä ydinalue on aiemmin heikentynyt eteläreunaltaan luonnonhoitosuunnitelman mukaisessa päätehakkuussa. Suurmetsäntien pohjoispuolinen metsäalue tarjoaa kuitenkin kiertoreitin, ellei sille kaavoiteta rakentamista.

Myös hankealueella VE2 on liito-oravaan kohdistuvia vaikutuksia, mikä ilmenee epäsuorasti selostustekstissä metsäistä yhteyttä käsiteltäessä. Hankealue sijaitsee noin 1,5 kilometrin päässä koilliseen Sepänmäessä Malmin lentokentän lounaispuolella sijaitsevasta jo v. 2016 asutusta reviiristä ja runsaan kilometrin päässä etelään VE1:n vieressä sijaitsevasta edellä mainitusta v. 2018 asutusta reviiristä. Nuorten liito-oravien levittäytymistavat huomioon ottaen matkat eivät ole saavuttamattomia. Tattariharjuntien pohjoispuolinen reunapuusto on niukkaa, ja itä-länsisuuntaisen kiitotien suoja-alueella on vain pensaikkoa, joka katkaisee puustoisien yhteyden, mutta mahdollistane liito-oravien levittäytymisen paremmin kuin rakennettu ympäristö.

Uusien tietojen valossa ympäristöpalvelut katsoo, että sekä VE1 että VE2 vaikuttavat kohtalaisesti luonnon monimuotoisuuteen. Kumman tahansa vaihtoehdon toteutuminen asettaa Malmin seudun asemakaavotukselle ja luonnonhoidon suunnittelulle kompensatiovelvoitteita, jotka voidaan hyvällä suunnittelulla toteuttaa. Tämä voi merkitä tarvetta 1) säilyttää nykyisen lentokentän ja Tattarisuon teollisuusalueen välinen metsä laajempuna kuin kaavarungossa eli kokonaan tai lähes kokonaan nykyisessä laajuudessaan ja 2) vahvistaa latvusyhteyttä tuki-istutuksin etenkin Tattariharjuntien suuntaisesti.

Hankkeen molemmissa vaihtoehdoissa lämpökeskuksen toteuttaminen vaikuttaa myös alueen nykyisten ja tulevien asukkaiden virkistysmahdollisuuksiin. YVA-selostuksessa on tunnistettu nämä vaikutukset ja osoitettu lieventämistoimenpiteitä. Alppikylän ja myöhemmin todennäköisesti rakentuvan Malmin lentokentän alueiden viihtyisyys ja virkistyskäyttö on keskiössä, kun asuinrakentamisen myötä alueet tiivistyvät ja asukkaita tulee lisää. Myös terveyshaittojen ennaltaehkäisyn kannalta on oleellista pyrkiä siihen, että toteutuessaan lämpökeskuksen toiminta kaventaa virkistyskäyttömahdollisuuksia mahdollisimman vähän ja asettuu muuhun rakennettuun ympäristöön luontevana osana kokonaisuutta.

Muihin arvioitaviin ympäristön- ja ympäristöterveydensuojelullisiin vaikutuksiin ja esitettyihin arviointimenetelmiin ei Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella ole huomauttamista.

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32008

juha.korhonen(a)hel.fi
Tanja Rajamäki, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 301 32096
tanja.rajamaki(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 16.04.2018 § 218

HEL 2018-002081 T 11 01 05

UUDELY/1127/2018

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut on 21.3.2018 kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle lausunnon Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristöpalveluiden lausuntoon ja pitää hyvänä, että Helen Oy on Tattarisuon lämpökeskushanketta tutkiessaan asettanut lähtökohdaksi laajan vuorovaikutuksen turvaamisen jo varhaisessa vaiheessa YVA-menettelyllä. On eduksi, että biomassan käytön ohella tuodaan alkuvaiheessa esiin ja arvioidaan myös kierrätyspoltoaineen käyttömahdollisuus. On tärkeää myös osallistumisen kannalta saada riittävää tietoa hankkeesta myös polttoainevaihtoehtojen osalta. Biomassaa käyttävä laitos ei lähtökohtaisesti ole YVA-velvollinen, mutta kierrätyspoltoainetta käyttävästä laitoksesta YVA on laadittava.

Helen Oy tutkii ja selvittää parhaillaan kolmen biopoltoainetta käyttävän lämpökeskuksen sijoittamismahdollisuuksia Helsingin alueelle. Laitosten toteuttamisesta tai keskinäisestä toteutusjärjestyksestä ei ole tehty päätöksiä. Helen Oy tutkii yhtenä vaihtoehtona Tattarisuon alueelle sijoitettavaa laitosta. Pohjoisella alueella on paljon lämmön kulutusta ja siihen nähden vähän lämmön tuotantoa. Kaupungin kaukolämpöverkko on kaksiosainen ja pohjoisella alueella tuotettu lämpö on mahdollista siirtää molempiin verkostoihin ilman pitkiä siirtoputkistoja.

Malmin lentokentän kaavarunkoa valmisteltaessa Helen Oy esitti lausunnossaan, että alueella varauduttaisiin lämpökeskuksen sijoittamiseen. Lausunnon johdosta kaavarunkokarttaan on lisätty aluevaraus energiahuollon alueeksi (EN). Jatkosuunnittelun mahdollistavan aluevarauksen sijoittamisessa on pyritty ottamaan huomioon mm. Tattarisuon teollisuusalueen elinkeinopoliittinen merkitys, kaupunkirakenteelli-

set ja liikenteelliset näkökohdat, maaperän rakennettavuus ja muita tunnistettuja lähtökohtia. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 13.12.2016 hyväksyä 1.12.2015 ja 29.11.2016 muutetun Malmin lentokentän kaavarungon jatkossa laadittavien asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja poikkeamispäätösten pohjaksi. Kaavarunko itsessään ei mahdollista hankkeen toteuttamista, vaan ohjaa yksityiskohtaisempaa jatkosuunnittelua.

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2016) hankealue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi. Merkintä sisältää taajamien sisäiset liikenneväylät sekä liikenteen tarvitsemat satama-, huolto-, varikko-, terminaali-, ratapiha- ja muut vastaavat alueet, ulkoilureitin, kevyen liikenteen väylät, paikalliskeskukset-, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet, paikalliset suojelualueet sekä virkistys- ja puistoalueet. Hankealueen kohdalla on itä-länsisuuntaisesti osoitettu merkintä pääradan vaihtoehtoisesta sijainnista ja sen pohjoispuolella on osoitettu viheryhteystarve.

Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa (2008) ei hankealueelle ole osoitettu maankäyttöä. Uudenmaan 2. vaihekaavassa (2013) hankkeen itäpuolen Jakomäen ja Alppikylän alueet ovat merkitty tiivistettäväksi alueiksi. Malmin lentokenttä on merkitty kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi RKY 2009-alueeksi. Uudenmaan 3. vaihekaavassa (2011) hankealueelle tai sen läheisyyteen ei ole osoitettu maankäyttöä. Uudenmaan 4. vaihekaavassa on kumottu merkintä Malmin lentokenttäalueesta, jonka toissijainen käyttötarkoitus ovat taajamatoiminnot. Lentokentän alue on merkitty tiivistettäväksi alueeksi. Alueella säilyy kulttuuriympäristöä koskeva merkintä.

Hankealueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002. Hankealue sijoittuu osin työpaikka-alueeksi sekä virkistysalueeksi varatulle alueelle. Uudessa kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymässä yleiskaavassa Tattarisuon alue, jolla tutkittava hanke sijaitsee, on varattu toimintila-alueeksi. Hankealueen eteläpuolella on varaus pikaraitiotielle.

Uudessa yleiskaavassa on varauduttu toimintaan, joka mahdollistaa myös lämpökeskustoiminnan. Yleiskaava ei ole vielä lainvoimainen. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tehdä riittävän laajasti, jotta voidaan osoittaa maankäyttöliikenteen edellytysten täyttyminen. Lämpökeskustoiminta edellyttää asemakaavan laatimista ja voimaantumista. Kaavalliset edellytykset tulee YVA:n yhteydessä selvittää, arvioida ja kuvata selkeästi.

Hankkeen vaikutukset on arvioitava riittävän laajasti ja huolellisesti. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon alueen nykytila ja toiminnot sekä kaupungin tuleva kehitys hankkeen vaikutusalueella. Erytystä

huomiota tulee kiinnittää herkkiin kohteisiin, joita ovat esimerkiksi asuminen, virkistysalueet, herkäät luontokohteet ja vedenhankinnan kannalta tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue.

YVA:n vertailuvaihtoehdoksi 0 on esitetty hankkeen toteuttamatta jättäminen ja lämmön tuottaminen jossain muualla. Ohjelman kuvauksesta ilmenee, että tarkoitetaan lähinnä tämän vaihtoehdon vaikutuksia lähialueella. Koska hanke on kytköksissä muihin Helen Oy:n kehitysohjelman hankkeisiin, joita ovat muut hajautetun lämmöntuotannon hankkeet ja lisäksi uudet lämmöntuotantoratkaisut (esim. lämpöpumput, aurinkolämpö ja geoterminen lämpö), joita toteutetaan vaiheittain niiden toteuttamisedellytysten täytyessä, tulisi arvioinnin aikana kuvata huolella myös toteuttamatta jättämisen liittyminen ja yhteydet muihin hankkeisiin ja pääasialliset vaikutusmekanismit muualle.

Helen Oy:n olisi yhtenä vaihtoehtona tutkittava alueen suunnittelun sijainnin lähellä olevien toimijoiden kanssa mahdollisuudet sijoittaa voimalaitos kokonaan Tattarisuon teollisuusalueen sisälle.

Arviointiohjelman tiedot oletetun vaikutusalueen nykytilasta ja arvioinnin sisältö on pääosin esitetty asianmukaisesti. Arvioinnin aikana tietoja tulee kuitenkin tarkentaa ja täydentää.

Liikenteen vaikutusalueista on ohjelmassa jäänyt mainitsematta mahdollinen liikennöinti Tattariharjuntielle Suurmetsäntien ohella. Vireillä olevien hankkeiden kuvauksessa ja arvioinnissa tulisi tuoda esiin myös logistiikkareitteihin liittyvät Tattarisillan asemakaava-hanke ja aluevaraussuunnitelma.

Hankkeen toiminnan aikainen liikennöintitarve on 40 rekkaa suuntaansa arkipäivisin, eli liikennemäärän kasvu on 80 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa. Lähikadut ovat lähinnä pääkatuja ja niiden vuorokauden keskiliikennemäärät ovat luokkaa 10 000-12 000 ajon./vrk. Tattariharjuntielle raskaan liikenteen osuus on 11 %, eli noin 1 200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Suurmetsäntielle raskaita ajoneuvoja liikkuu noin 700 päivittäin. On tärkeää, että liikennemäärinä suhteellisen pientenkin, noin 10 % luokkaa olevien, raskaan liikenteen lisäyksen vaikutukset arvioidaan huolella. Yhteyksien kannalta suunniteltu Tattarisillan/Ilmasillan toteuttamisen edullisiksi oletetut vaikutukset on syytä arvioida.

Hankealueen rajalla kulkevan maakaasun siirtoputken tiedot ja vaikutukset tulee tarkentaa ja selvittää arvioinnin aikana, sillä suojaetäisyyksillä on oleellista merkitystä hankealueeseen ja hankkeen toteuttamisen mahdollisesti edellyttämiin lisätoimiin.

Lämpökeskuksen rakennukset ja laitteet ovat muuhun ympäristöön verrattuna huomattavan suuria. Maisemalliset vaikutukset tulee arvioida

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

huolella ja arviointiselostuksen liittää korkealaatuiset vaikutuksia havainnollistavat kuvat ja mahdollinen muu aineisto. Maisema- ja kaupunkikuvallisten vaikutusten vähentämisen ja hallinnan suunnittelullisia keinoja tulee esittää. Arviot tulee esittää sekä nykytilan että tulevaisuuden maankäyttötavoitteiden mukaisen kaupunkirakenteen kannalta.

Häiriötilanteiden ja potentiaalisten onnettomuuksien seurausvaikutukset on esitetty arvioitaviksi kohdistuen ympäristövahinkoihin ja tehtäviksi arviointi-istunnoissa. Myös ihmisiin kohdistuvat terveysvaikutukset on aihetta arvioida. Potentiaalisten onnettomuuksien ja häiriöiden vaikutusalueiden laajuus tulee selvittää hankkeen toteutuskelpoisuuden arvioimiseksi. On todennäköistä, että tarvitaan syvemmälle menevää arviointia, kuin ohjelmassa on esitetty.

Vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön on esitetty arvioitavaksi uusiutuvien biopolttoaineiden, kierrätyspolttoaineiden ja fossiilisten polttoaineiden vertailuin. Vertailussa tulee kiinnittää huomiota tietojen yhteismitallisuuteen koko ketjun osalta ja arvioinnin lopputuloksen havainnolliseen esittämiseen.

Vuorovaikutus ja osallistumismahdollisuudet on esitetty varsin kattavasti. Ohjelmasta ei kuitenkaan selviä, onko tunnistettu tahoja, joiden kuuleminen ja osallistuminen tulisi turvata muilla, kuin perinteisin keinoin. Työpajat ja nettikyselyt ovat hyviä tapoja tavoittaa paikallisia asukkaita, mutta näihin osallistuminen saattaa kohdistua niihin, joilla on hyvät edellytykset seurata sähköistä mediaa. Työn aikana tulisi harkita, onko ryhmiä, joita esimerkiksi iän, kielen tai muun syyn takia tulisi pyrkiä tavoittamaan työpajoihin tai asukastilaisuuksiin myös muilla keinoin.

Käsittely

16.04.2018 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Wille Rydman

09.04.2018 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Ympäristöjohtaja 21.03.2018 § 6

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2018-002081 T 11 01 05

Päätös

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalta lausuntoa Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (UUDELY/1127/2018).

Kaupunkiympäristötoimialan palvelut ja luvat –palvelukokonaisuuden ympäristöjohtaja, jolle kunnan sekä ympäristönsuojelu - että terveydensuojeluviranomaiselle kuuluvien yhteyslausekantojen antaminen on delegoitu (kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 22.5.2017) toteaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Kivihiilen korvaaminen puuhakkeella

Kaupunginvaltuusto on päättänyt lopettaa kivihiilenpolton Hanasaaren B voimalaitoksessa vuoden 2024 loppuun mennessä. Kaupunkistrategiassa 2017-2021 on tavoitteena kaupunkialueen hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä. Valtioneuvosto on esittänyt kivihiilestä luopumista energiantuotannossa 2030 mennessä. Kivihiiltä kaukolämmityksessä korvaavaksi uusiutuvaksi polttoaineeksi on saatavilla puuperäisiä biopolttoaineita. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan on suositeltavaa pyrkiä lisäämään uusiutuvien energialähteiden käyttöä lämmöntuotannossa. Se tukee kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta.

Vaikutukset pohjaveteen

Arviointiohjelman kohdassa 7.2, Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen, esitetään, että vaikutuksia pohjaveteen arvioidaan erillisellä pohjavesiselvityksellä. Hankealue rajoittuu pohjavesialueeseen ja käytännössä myös pohjaveden varsinaiseen muodostumisalueeseen. Mahdollisen ympäristöluparatkaisussa tulee tällöin sovellettavaksi varovaisuusperiaate. Tämän vuoksi pohjavesiselvitykseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja se tulisi nostaa ilmasto- ja luontovaikutusten ohella keskeiseksi arvioitavaksi vaikutukseksi arviointiohjelman kohtaan 6.1.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonsuojeluun

Arviointiohjelman kohdassa 7.3., Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonsuojeluun, on tarkastelu rajattu hankkeen naapurustoon. Arviointiohjelmassa mainittujen tunnusten lisäksi tulee erityistä huomiota kiinnittää lähiluonnon osalta alueella olevan viherkäytävän toimintaedellytysten turvaamiseen.

Vaikutukset liikenteeseen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Arviointiohjelman kohdassa 7.10, Meluvaikutukset esitetään, että liikennemelu mallinnetaan lähimmälle pääväylälle asti. Kuljetukset voivat tulla pitkään yhtä reittiä. Ympäristöviranomaisen edellyttää, että melunleviämisarviot laaditaan eri kuljetusreiteillä arvioidun enimmäisliikennemäärän mukaan.

Arviointiohjelman vaikuttavuus

Helen Oy:n suunnitelmissa on rakentaa Tattarisuolle suunnitellun kaltaiset hakelämpölaitokset myös Patolaan ja Vuosaareen. Koska arviointiohjelma tulee todennäköisesti olemaan mallina näille ja soveltuvin osin Salmisaaren voimalaitoksen kivihiiltä korvaaville hankkeille, tulee tämän ensimmäisen hankkeen laajuuteen ja tarkkuuteen kiinnittää erityistä huomiota.

Muihin arvioitaviin ympäristön- ja ympäristöterveydensuojelullisiin vaikutuksiin ja estettyihin arviointimenetelmiin ei Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalla ole huomauttamista.

Lisätiedot

Tanja Rajamäki, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32008
tanja.rajamaki(a)hel.fi

07.01.2019

Asia/9

§ 10

Lausunto MAL 2019 -suunnitelmaluonnoksesta ja vaikutusten arviointiselostusluonnoksesta

HEL 2018-011786 T 10 00 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pia Pakarisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle (HSL) seuraavan lausunnon maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-2019 -suunnitelmaluonnoksesta sekä sen vaikutusten arviointiselostusluonnoksesta.

MAL 2019 -suunnitelmaluonnos on hyvä kokonaisuus, joka on pääpiirteissään Helsingin tavoitteiden ja kaupunkistrategian mukainen. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu yhdessä on perusteltua, sillä niiden vaikutukset liittyvät aina kiinteästi toisiinsa. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmaluonnos on erittäin laaja kokonaisuus toisiinsa järjestelmätasolla linkittyviä toimenpiteitä, joten on tärkeää, että niitä arvioidaan yhteisesti hyväksytyjen tavoitteiden kautta. Seudullinen suunnittelu vaatii onnistuakseen yhteisesti hyväksytyyn vision ja tavoitteet. MAL-suunnitelmaluonnos on valmisteltu siten, että ensin on päätetty poliittisesti seudun tavoitteet maankäytölle, asumiselle ja liikenteelle. Tämän jälkeen suunnitelmaluonnoksen toimenpiteet ovat jalostuneet iteratiivisesti siten, että suunnitelma toteuttaa sille asetetut tavoitteet.

Työssä on tunnistettu vaikuttavimmat M+A+L -kärkikeinot, joilla seudulle päätetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Vaikka monet toimenpiteet vaativat vielä jatkosuunnittelua eivätkä riipu yksin Helsingin seudun toimenpiteistä, vaan vaativat esim. lainsäädännöllisiä muutoksia ja valtiovallan aktiivista otetta, on kokonaisuus hyvä. Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035. Suunnitelman toteuttamisen kautta voidaan osoittaa Helsingin seudun edelläkävijyyttä sekä seudullisen yhteissuunnittelun että globaalin ilmastohaasteen ratkaisijana.

Arviointikehikko muodostaa kattavan paketin, jonka kautta suunnitelman vaikuttavuutta ja vaikutuksia on arvioitu. Myös työn iteratiivinen jatkuvasti parempaan kokonaisuuteen tähdännyt suunnitteluprosessi on ollut hyvä.

MAL-suunnitelmaluonnokselle on eduksi, että se on laadittu tiiviissä yhteydessä Uusimaa-kaavan 2050 kanssa. Menettely, jossa pitkän aikavälin hankkeisiin ja yli-maakunnallisiin yhteyksiin keskitytään maakuntakaava työssä samaan aikaan kuin MAL-työssä on keskitytty pääosin lähitulevaisuuteen, on perusteltu. Suunnitelmaluonnoksessa on huomioitu Helsingin yleiskaavan tavoitteet ja yleiskaavan toteuttamisohjelmassa esitetty aluekokonaisuuksien toteutusjärjestys.

Helsingin seudun merkitys koko Suomen kilpailukyvyllä on merkittävä – samoin Helsingin merkitys Helsingin seudulle. Onkin tärkeää, että Helsinkiin kohdistetaan riittävästi investointeja, jotta voidaan varmistaa koko seudun kilpailukyky verrattuna kansainvälisiin verrokkeihin. Valtion rahoitusosuutta seudun liikenneinvestoinneista tulee kasvattaa, kun seudun väestönkasvu on historiallisen korkealla tasolla. Pesararadalla on tärkeitä seudullisia vaikutuksia ja sen rooli on olennainen ensisijaisesti valtakunnallisen raideverkon kapasiteetin lisäämisessä. Hankkeen toteuttaminen on edellytys esimerkiksi lentoradan toteuttamiselle. Valtakunnallisen raideliikenteen kapasiteetin lisäämiseksi 2030-luvulla tulee Pesararadan toteutus aloittaa vuoteen 2025 mennessä.

MAL-suunnitelmaluonnoksen päästövähennykset on kohdistettu liikenteeseen. Päästövähennystavoitteet ovat saman suuruiset kuin, mitä Helsingin kaupunki on asettanut omissa päästövähennystavoitteissaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kuitenkin kaikkien vähennystoimenpiteiden edistämistä ja toteuttamista. Jatkossa tulee panostaa myös rakennuskannan energiatehokkuuden huomioimiseen seudullisessa tavoitteiden asettamisessa. Helsinki on huomioinut rakennuskannan energiatehokkuuden Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmassaan ja aikoo osaltaan edistää myös tätä puolta lähivuosina. Jatkossa seudun yhteiset tavoitteet sekä uuden että peruskorjattavan rakennuskannan energiatehokkuuden osalta tukisivat kaikkia seudun kuntia päästövähennystavoitteiden asettamisessa.

Maankäyttö

MAL 2019 -suunnitelmaluonnoksen maankäytön kokonaisuus on perusteltu. Maankäytön kasvu on tarkoituksenmukaista ohjata seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Nämä ensisijaiset maankäytön kehittämissuunnitelmat ohjaavat maankäyttöä perustellusti hyvin saavutettaville alueille ja keskuksiin. Yhteiskuntarakenteen laajenemissuunnat on hyvä kytkeä liikennejärjestelmän laajennusinvestointeihin. Pelkkään yksityisautoiluun tukeutuvien alueiden laajentaminen ei ole tavoitteiden valossa perusteltua.

MAL 2019 -suunnitelmaluonnos on Helsingin yleiskaavan toteuttamissuunnitelman ensimmäisen vaiheen mukainen. Siihen sisältyvät kaupunkistrategiassa esiin nostetut Vihdinbulevardi ja Tuusulanbulevardi pikaraitiotie sekä Viikin–Malmin pikaraitiotie ja siihen kytkeytyvä maankäyttö mm. Malmin lentokentällä. Suunnittelun lähtökohtana ovat olleet päätetyt liikennehankkeet, kuten Raide-Jokeri, Kruunusillat ja kanta-kaupungin raitiotieverkon laajennus.

Suunnitelmaluonnoksessa tehdyt maankäytön ratkaisut mahdollistavat asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen. Mitä enemmän maankäyttö tiivistyy hyviin sijainteihin, sitä paremmin maankäyttö toteuttaa MAL-suunnitelman tavoitteita. Valtion eri viranomaisten tulee toiminnallaan sitoutua Helsingin ja koko pääkaupunkiseudun kasvun mahdollistamiseen ja tukea kaavallisten edellytysten luomista asuntorakentamista varten. Lainsäädännölliset esteet tulisi raivata ja arvioida tehtävien päätösten vaikutukset asuntorakentamisen edellytyksiin.

Uuden maankäytön sijoittaminen kestävästi hyvin saavutettaville alueille ja täydennysrakentamisen roolin korostaminen ovat keskeisiä toimenpiteitä, joilla kaupunkiseudun maankäyttöä kehitetään. Tämä on myös Helsingin oma tavoite ja keskuskaupungin näkökulmasta tavoiteltava suunta koko seudulla.

Asemanseutujen kehittämisen nostaminen kärkitoimenpiteeksi on perusteltua, sillä asemanseuduilla on mahdollista tarjota vaihtoehto matkustaa kestäväillä kulkutavoilla. Valtion tulee luopua tarpeettomista liikennealuevarauksista asemanseuduilla ja toimia aktiivisesti edistääkseen valtion toimijoiden omistuksessa tai hallinnassa olevan maankäyttöpotentiaalin käyttöön ottamista.

Östersundomin alueen toteuttamisen ja siihen liittyvän metroyhteyden suunnittelua tulee jatkaa. Tavoitteena tulee olla metron jatkeen toteuttamispäätöksen tekeminen 2020-luvun puolessavälissä. Uusien liikenneinvestointien ja niihin kytkeytyvien ensisijaisten maankäytön kehittämisalueiden toteuttamisjärjestystä tulee tarkastella seudullisesti yhte-

näisillä kriteereillä alueiden asuntorakentamisen kokonaispotentiaali huomioiden.

Asuminen

MAL-suunnitelmaluonnoksessa on hyvin huomioitu asuntomarkkinoiden seudullinen kokonaisuus ja tunnistettu asuntopoliittisesti ajankohdattaiset ja kriittiset kärkikeinot, joilla suunnitelman tavoitteet voidaan saavuttaa.

Helsingin seudun asuntotuotannon taso on tärkeä pitää riittävän korkeana myös tulevaisuudessa. Riittävä tuotannon taso etenkin seudun ydinalueilla vastaa parhaiten asuntokysyntään ja hillitsee hintojen nousua seudun kalleimmilla alueilla. MAL-sopimuksen vuoden 2019 asuntotuotannon tavoitetaso 16 500 asuntoa vuodessa on perusteltua säilyttää. Helsingin tavoitetasoksi määritelty 6 600 asuntoa vuodessa on samansuuntainen kaupunkistrategian kanssa ja siten tarkoituksenmukainen. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tuotantoedellytysten luomista, minkä tulee olla kuntien ja valtion yhteinen tehtävä.

Suunnitelmaluonnoksen tavoite kohtuuhintaiselle eli omakustanteiselle ja pitkäaikaisesti kohtuuhintaiselle tuotannolle on erittäin hyvä ja perusteltu. Tavoitteella turvataan eri puolilla seutua monipuolinen asuntokanta ja mahdollistetaan asumisen polun alkuvaiheessa olevien, esimerkiksi nuorten, pääsy asuntomarkkinoille. Monipuolinen asuntokanta helpottaa myös asuntokuntien liikkumista asuntomarkkinoilla elämäntilanteiden muuttuessa. Se, että tavoite on edelliseen suunnitelmaan verrattuna joustavampi, on hyvä asia. Helsingin tavoite 30 % vuotuisesta tuotannosta on tarkoituksenmukainen, kuten muutkin kunnittaiset painotukset (PKS 30 % / KUUMA 20 %). Kuntien tulee suunnitelmaa toteuttaessa aktiivisesti huolehtia kohtuuhintaisen tuotannon edellytyksistä, ja valtion tulee huolehtia tukemiensa omakustanteisten asumisen rahoitusmuotojen kilpailukykyisyydestä. Pitkäaikaisesti kohtuuhintainen asuminen on Helsingille erityisen tärkeää, jotta myös heikommin toimeentulevien asuntokuntien asuminen on mahdollista seudun keskustaajamissa ja jotta monipuolisia asuinalueita voidaan toteuttaa. Monipuolisten rahoitus- ja hallintamuotojen ohella huomiota tulee kiinnittää tasapainoiseen asuntojen huoneistotyyppi- ja kokojakaamaan seudun eri osissa. Tätä voisi tuoda painokkaamminkin esiin suunnitelmaluonnoksessa ja esittää konkreettisia keinoja.

Elinympäristön laadun varmistamisessa on erittäin tärkeää seudun heikoimpien alueiden elinvoimasta huolehtiminen, mikä on jo suunnitelmaluonnoksen tavoitteenasettelussa hyvin huomioitu. Segregation ehkäisy tuleekin nostaa merkitykselliseen asemaan suunnitelman toteuttamisessa. Segregaatiokysymys on nimenomaan urbaanien alueiden eri-

tyiskysymyksiin ja haasteisiin vastaamista, mikä tulee näkyä mm. suunnitelmaluonnoksessa mainitun myönteisen erityiskohtelun ohjelman valmistelussa ja toteuttamisessa. Myös asuntokannan laadusta huolehtiminen on segregaaation ja alueiden vetovoimaisuuden näkökulmasta tärkeää. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan kuntien ohella myös muiden institutionaalisten vuokranantajien ja asunto-osakeyhtiöiden panosta, mitä voisi tuoda suunnitelmaluonnoksessa enemmän esiin samoin kuin ratkaisukeinoja näiden muiden sidosryhmien osallistamiseksi.

Rakennuskannan energiatehokkuuden näkökulma on nostettu suunnitelmaluonnoksessa esiin, mutta sille ei ole asetettu varsinaisia tavoitteita, kuten liikenteelle on. Helsinki on huomionnut rakennuskannan energiatehokkuuden Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmassaan ja aikoo osaltaan edistää asiaa lähivuosina. Tulevaisuuden haasteita seudulla on erityisesti jo olemassa olevan asuntokannan energiatehokkuuden parantaminen. Lisäksi tarvitaan uusia avauksia hiilineutraalin asuntorakentamisen kehittämiseen.

Valtion rooli MAL-suunnitelman asumisen kokonaisuuden toteutumisessa on erittäin keskeinen. Valtion tulee kaikin keinoin tukea seudun keskuskaupungin kasvua monipuolisen asuntotuotannon edellytyksiä luomalla ja mm. täydennysrakentamisen esteitä poistamalla. Täydennysrakentaminen ja purkava lisärakentaminen ovat keskeisiä keinoja myös alueellisen hallinta- ja rahoitusmuotojakauman tasapainottamisessa. Valtion maaomaisuuden valjastaminen seudun kasvuun on myös tärkeää. Valtioon tulee voida luottaa sopimuskumppanina ja valtion asuntopolitiikan tulee olla pitkäjänteistä. On tärkeää, että liikenneinvestoinnit ovat riittäviä, jotta ne tukevat asuntotuotannon käynnistymistä ja tarjoavat uusille asukkaille kilpailukykyiset liikkumisen mahdollisuudet.

Liikenne

On hyvä, että MAL-työssä on lähdetty suunnittelemaan ja kehittämään seudun liikennejärjestelmää ja maankäyttöä peilaten vahvasti asetettuihin tavoitteisiin. Tässä on nähtävissä selvää edistystä verrattuna aiempiin HLJ-suunnitelmiin. Tavoitelähtöisyys näkyy suunnitelmaluonnoksessa mm. siten, että seudulle suunnitellaan aidosti nykyistä kestävämpään liikkumiseen painottuvaa liikennejärjestelmää ja esitetään toimenpiteitä, jotka tehokkaimmin edistävät asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Seudun kasvu edellyttää myös jatkossa suuria investointeja liikennehankkeisiin sekä kunnilta että valtiolta. Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion tulisi tunnistaa, että Helsingin seudun liikennejärjestelmästä huolehtiminen on

seudun ja maan kilpailukyvyn turvaamisen edellytys. Valtio hyötyy myös taloudellisesti seudun kasvusta, joten sen rooli suunnitelmaluonnoksessa esitettyjen liikenneinvestointien rahoittamisessa tulisi olla nykyistä suurempi.

Samalla on kuitenkin tärkeää, että osana tavoitelähtöistä suunnittelua myönnetään suunnitelmien toteutumiseen liittyvät riskit ja niiden yhteydessä esitetään selvästi arviot toteutettavuudesta myös käytettävissä olevien taloudellisten resurssien puitteissa.

MAL-suunnitelmaluonnoksessa mainituissa liikenteen tulevaisuuden ratkaisuissa on tarkasteltu liian suppeasti liikenteen uusien teknologioiden ja datan tarjoamia mahdollisuuksia optimoida liikennejärjestelmää. Suunnitelman toimenpiteissä tulee painottaa kehityshankkeita, joissa hyödynnetään mm. tekoälyä ja muita teknologioita, jotka saattavat jo lähitulevaisuudessa mahdollistaa koko liikennejärjestelmän kapasiteetin nykyistä tehokkaampaa käyttöä.

Vaikutusten arviointi

Työn aikana on päivitetty seudulla käytettävä liikenne-ennustemalli (Helmet), jolla on arvioitu MAL-työn liikennejärjestelmävaikutuksia. Päivitetyllä Helmet 3 -mallilla tullaan jatkossa tekemään Helsingin erilaisten maankäyttöhankkeiden sekä erillisten liikennehankkeiden liikennejärjestelmävaikutustarkasteluja. Päivitettyä Helmet-mallia tullaan käyttämään mm. liikenteen hankearviointeihin ja melulaskentojen lähtötietojen tuottamiseen. Hankearviointia ja vaikutustarkasteluja on haasteellista tehdä pelkästään noin kymmenen vuoden päähän, sillä investointikonaisuus, jota liikennemallilla tutkitaan, edellyttää pidemmän aikavälin toteutuakseen. Sen vuoksi olisi tärkeää, että seudun maankäyttöön liittyvien hankkeiden arviointiin olisi käytettävissä myös pidemmälle tulevaisuuteen sovitettu malli liikennejärjestelmien ja maankäyttöineen.

Tähän näkökulmaan liittyen Helsinki esittää, että MAL-työssä tuotetaan liikenne-ennustemallilla tehtävien tarkastelujen pohjaksi maankäyttöprojektiot myös pidemmälle tulevaisuuteen, näissä huomioitaisiin nykyisen asuntotuotantoennusteen ohella myös jo nyt suunnittelussa olevia alueita (esim. vuosille 2040 tai 2050) ja lisäksi niihin sopiva liikenneverkko.

Joukkoliikenteen edistäminen

Pisarat

Suunnitelmaluonnoksessa todetaan, että Helsinki–Pasila -välin rautatiejärjestelmää tulee kehittää. Se esitetään tehtäväksi uudistamalla toimintamalleja ja tekemällä pieniä infratoimenpiteitä. Lisäksi todetaan, et-

tä uuden kulunvalvonnan ja seisontavarikoiden (päärata ja rantarata) suunnittelu ja niiden tuomat muutokset liikennöintisuunnitelmiin tulee käynnistää välittömästi. Samalla Pissararadan liikennöintisuunnitelma ja ratasuunnitelma tulee tarkistaa niiden mukaiseksi. Ratapihan kapasiteettia lisäävä ja juna- ja metrojärjestelmien integrointia parantava Pissararadan investointi toteutetaan ennen kuin linjaraiteiden kapasiteettia ja junatarjontaa Pasilasta pohjoiseen lisätään merkittävästi toteuttamalla Lentorata. Pissaran oletetaan valmistuvan vuoden 2030 jälkeen.

Pissararata varmistaa tehokkaan rautatieliikenteen laajalla alueella. Myös junavuorojen yleinen lisääminen on mahdollista, koska Helsingin ja Pasilan väliselle rataosuudelle vapautuu lisää tilaa. Liikenneviraston selvitysten mukaan Etelä-Suomen rautatieverkon ruuhkautuminen on kestänyt viimeistään vuonna 2035, ellei kehittämistoimia toteuteta. Pissaran ennakoitu rakentamisaika on 10 vuotta, joten on tärkeää, että päätöstä kapasiteettiongelmiin ratkaisemiseksi ei lykätä. Pissararadan suunnitteluvaihe on valmistunut keuhällä 2017, kun asemakaava ja rata- ja rakentamissuunnitelmat hyväksyttiin. Pissara mahdollistaa merkittävän kapasiteetin kasvattamisen koko Etelä-Suomen rataverkolla ja mm. Lentoradan rakentamisen. Korkeimman hallinto-oikeuden 8.11.2018 tekemä päätös olla vahvistamatta osia Helsingin uudesta yleiskaavasta ohjaa tulevaisuuden maankäyttöä vielä suunniteltuakin enemmän täydennysrakentamiseen ja asemanseuduille, joten Pissararadan merkitys korostuu tulevaisuudessa entisestään myös maankäytön näkökulmasta.

Nykytilanteessa Suomen kahden vilkkaimmin liikennöidyn joukkoliikennejärjestelmän, metron (300 000 matk/päivä) ja lähijunien (200 000 matk/päivä), välinen vaihtoyhteys on heikko. Lisäksi rautatieaseman kattamattomat lähijunalaiturit ovat kaukana vaihtoyhteyksistä ja laatutasoltaan vaatimattomia. Pissararata kytkee nyt erilliset lähijuna- ja metrojärjestelmät toisiinsa huomattavasti nykyistä paremmin ja integroi ne kokonaisuudeksi. Pissararadan toteuttaminen mahdollistaa kaupunkiradoilla liikennöitävien lähijunien kytkemisen toiminnallisesti lähemmäksi metroa.

Pissararata parantaa ydinkeskustan työpaikkojen saavutettavuutta merkittävästi, minkä lisäksi keskustan liikekiinteistöt integroituvat huomattavasti nykyistä paremmin asemaan. Kolmen kantakaupungin aseman ympäristössä (1,5 km etäisyys asemasta) on nykytilanteessa yht. 107 000 asukasta ja 175 000 työpaikkaa. Pissararata tuo lähes 70 000 työpaikkaa ja lähes 50 000 asukasta kaupunkirataliikenteen palvelualueelle. Näitä hyötyjä ei saavuteta ratkaisuille, joihin ei liity uusia asemia kantakaupunkiin. Pissararata vapauttaa kapasiteettia Helsingin ja Pasilan välillä ja sujuvoittaa sekä lähi- että kaukojunien kulkua mahdollistaen molemmille omat raiteet. Se vapauttaa kahdeksan laituriraitteen ja

neljän linjaraiteen verran kapasiteettia ruuhkautuneella päärautatieasemalla. Tämä puolestaan mahdollistaa kaukojuna liikenteen lisäämisen ja edelleen ratakäytävien maankäytön kehittämisen.

Koska pääkaupunkiseudun ja Helsingin asuntotuotanto on historiallisen korkealla tasolla, on valtion perusteltua osallistua myös jatkossa raskaan raideliikenteen infrastruktuurin rahoittamiseen seudulla. Kymmenen viime vuoden aikana selvästi pienin osa valtion pääkaupunkiseudulle kohdistuneista raskaan raideliikenteen investoinneista on tullut Helsinkiin. Investoinnit ovat pääosin kohdistuneet Vantaalle (kehärata) ja Espooseen (länsimetro).

Valtakunnallisen rautatieliikenteen kapasiteetin kasvattamiseksi, asuntotuotannon vauhdittamiseksi ja rautatie- sekä metrojärjestelmien yhteenkytkemiseksi tulee Pesararadan toteuttamisen aikataulun sijoittua ennen vuotta 2030.

Pikaraitiotiehankkeet

Helsingin maankäytön kehittämisen kannalta on erittäin tärkeää, että uuden yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäiseen vaiheeseen aikataulutetut kolme uutta pikaraitiotiehanketta (Vihdinbulevardin pikaraitiotie, Viikin–Malmin pikaraitiotie ja Tuusulanbulevardin pikaraitiotie) ovat mukana ensimmäisen vaiheen toteutusohjelmassa. On myös perusteltua edistää seudun muita pikaraitiotiehankkeita, mutta samalla on huolehdittava siitä, että esitettyjen raitiolinjoiden matkustajakysyntä on raitiotieinvestoinnin kannattavuuden edellyttämällä tasolla. Siten on perusteltua rakentaa seudun pikaraitiotieverkosto laajentaen maankäytöltään tiiviissä ytimessä olevaa kantakaupungin raitiotieverkkoa hyödyntäen myös olemassa olevaa infraa.

Jo päätettyihin joukkoliikennehankkeisiin (Ve 0) tulee lisätä Kalasataman raitiotie (Kalasatama-Pasila) ja HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelman (Raili) raitiotiehankkeet.

Vaikutusten arviointiselostusluonnoksessa esitetty isojen hankkeiden lipunhinta vaikutusten arviointi on oikea askel seudullisten hankkeiden keskinäisen vertailun kehittämisessä sekä suunnittelu- ja toteutusaikataulultaan useita vuosia kestävien hankkeiden vaikutusten arvioinnissa. Työtä tulee jatkaa ja arvioita päivittää suunnittelutiedon lisääntyessä.

Raitiotiehankkeet ovat keskeisessä roolissa myös koko pääkaupunkiseudun maankäytön kehittämisessä, kestävä liikumisen edistämässä ja alueiden saavutettavuuden parantamisessa. Helsingin pikaraitiotiehankkeet ovat osa seudullista raideliikennejärjestelmää, joten valtion osallistuminen hankkeiden suunnittelu- ja toteutuskustannuksiin on tärkeää.

07.01.2019

Asia/9

Metron kapasiteetin varmistaminen

MAL-suunnitelmaluonnoksessa on myös esitetty investointeja, jotka parantavat nykyisen järjestelmän palvelutasoa. Tästä hyvä esimerkki on metron automatisointi, joka on tärkeä toteuttaa valtion kanssa yhteishankkeena seuraavan vuosikymmenen aikana. On hyvä, että MAL-suunnitelmaluonnoksessa on tuotu esiin tarve Matinkylän kääntöraiteista Länsimetron jatkeen rakentamisen yhteydessä. Matinkylän kääntöraiteiden tarve tulee selvittää mahdollisimman pian, koska raiteen rakentamatta jättämisellä on arvioitu olevan vaikutusta metron liikennöinnin sujuvuuteen, Sammalvuoren varikkokapasiteetin hyödyntämiseen sekä metron häiriöherkkyyteen koko metroinjastolla.

Bussiliikenteen kehittäminen

Bussiliikenteen kehittämistä kannattaa jatkaa tiheästi liikennöitäviin runkolinjoihin ja niitä täydentäviin liityntälinjoihin perustuen. On hyvä, että MAL-suunnittelussa on nostettu esille tarve erillisen bussiliikenteen kehittämishjelman laatimiselle. Päästövähennysten osalta tulee ottaa huomioon myös bussiliikenteen sähköistämisen vaikutukset linjastoon ja aikatauluihin, jotta bussiliikenteen sähköistys ei nostaisi turhaan opeointikustannuksia.

Pyöräliikenteen edistäminen ja siihen liittyvät hankkeet

Suunnitelmaluonnoksessa on esitetty erinomaisia ehdotuksia pyöräliikenteen kehittämiseksi ja on hyvä, että pyöräliikenne nähdään aidosti omana liikennemuotonaan liikennejärjestelmässä. Pyöräliikenteen edistämisen kannalta on erittäin hyvä asia, että uusi maankäyttö keskittää hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja erityisesti raideliikenteen varteen. Tämä mahdollistaa myös pyörä- ja joukkoliikennematkojen yhdistämisen. On myös kannatettavaa, että suunnitelmaluonnoksessa seudulle esitetään kansainvälisen mallin mukaan koordinoitihenkilöä pyöräliikenteen edistämiseen.

Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentaminen seudulla siten, että eri kuntien järjestelmät ovat täysin yhteensopivia, on käytännössä vaikeaa johtuen mm. nykyisen hankintasopimuksen rajoitteista. Täysimittaisesti nykyisten järjestelmien kattavuutta ja toimintaa voidaan uudistaa nykyisten sopimuskausien päätyttyä vuonna 2025.

Suunnitelmaluonnoksen karttaesityksistä puuttuvat pääsääntöisesti merkinnät seudullisesti merkittävästä pyöräliikenteen verkostosta ja pääyhteyksistä sekä tulevista investoinneista. Näiden esittäminen pääkartoilla on tarpeen.

Joukkoliikenneyhteyksien ja matkaketjujen kehittäminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kestävien liikkumismuotojen osuuden kasvattaminen suunnittelualueella on edellytys alueen kestäväälle kasvuille. Vaihdollisten matkojen kasvussa on hyvä, että suunnitelmaluonnoksen toimenpiteissä on huomioitu matkaketjujen sujuvuus ja vaihtovastuksen pienentäminen. Tässä sekä pyörien että autojen liityntäpysäköinnin kehittäminen on keskeistä. Alueiden toteuttamisen esteenä olleet rahoituksen pullonkaulat tulisi ratkaista etupainotteisesti jo MAL-sopimusvaiheessa ja niin, että sovittua kustannusvastuunjakoa kuntien ja valtion välillä noudatetaan.

Seudun liikennejärjestelmän rahoitus

Helsingin seutu vastaa merkittävästä osasta koko valtakunnan uudisasuntotuotannosta. Kasvusta johtuvat kuntiin kohdistuvat investointitarpeet ovat merkittäviä. Investoinnit raideliikenteeseen takaavat paremman työmarkkinoiden toimivuuden ja mahdollistavat kaupunkiseutujen kasvupotentiaalin hyödyntämisen. Ne ovat lisäksi tärkeitä talouskasvun kiihdyttämiseksi ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Viestin valtion toimijoiden suuntaan on oltava nyt esitettyä selkeämpi: Valtion investointeja Helsingin seudun liikennejärjestelmään ei tule vähentää, vaan kaupunkiseudun ja koko maan kilpailukyvyyn turvaamiseksi valtion investoinnit tulee kasvattaa vähintään sille suhteelliselle tasolle, jolla ne olivat kuluvan vuosikymmenen alkaessa.

MAL-suunnitelmaluonnoksessa yhdeksi keskeiseksi toimenpiteeksi on nostettu liikenteen hinnoittelu. Jos kaupunkiseutujen tienkäyttömaksuille luodaan lainsäädännölliset edellytykset ja maksuja otetaan käyttöön, on Helsingin seudun maksutulojen kohdennuttava lisäresurssina seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen eivätkä ne saa syrjäyttää valtion rahoitusta. Tienkäyttömaksut ovat selvitysten perusteella vaikuttava keino tehostaa liikenneverkon käyttöä, ohjata kulkutapavalintoja, vähentää päästöjä ja saada lisärahoitusta järkeviin liikennehankkeisiin.

Tieliikenneverkon kehittäminen

Kehä I:llä on koko maantieverkon suurimmat liikennemäärät ja se palvelee oleellisesti myös seudullista liikkumista. MAL-suunnitelman hankelistalle tulee nostaa Kehä I:ltä Myllypuron ja Itäväylän eritasoliittymät sekä Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä, joiden toteuttamiseen Helsinki on varautunut 10 vuoden investointiohjelmassa. Kehä I:n liittymien parantaminen edistäisi merkittävästi liikenneturvallisuuksi, ja kumpaankin liittyy myös maankäytön kehittämistä. Koivusaaren uusi liittymä mahdollistaa alueen maankäytön toteuttamisen. Helsingin maantieverkon kehittämishankkeista suunnitelmassa on tällä hetkellä mainittu vain Kuninkaantammen ja Ilmasillan (ent. Tattarisilta) eritasoliittymät, jotka molemmat liittyvät jo päätettyihin merkittäviin maankäytön kehittämishankkeisiin.

Raskaan liikenteen taukopaikoista on valmistumassa selvitys, jonka tavoitteina on aikaansaada raskaan liikenteen taukopaikkojen toteuttamisen kustannus- ja vastuunjakomalli Helsingin seudun alueelle sekä kuntien ja valtion yhteinen sitoutuminen kustannus- ja vastuunjakomalliin MAL-sopimukseen kirjattavaksi, samoin kuin löytää kokonaisuudelle liiketaloudellisesti kannattava toteutuskonsepti. Selvityksessä esitetyt toimenpiteet tulee sisällyttää MAL 2019 -suunnitelmaan. Erityisesti valtion rahoitusosuuden turvaamiseksi tulee MAL-suunnitelmaan saada kirjaus valtiolta seuraavalla MAL-sopimuskaudella tarvittavan rahoitusosuuden suuruudesta. Seudulla ei ole viime aikoina toteutunut yhtään raskaan liikenteen taukopaikkaa ja tehdyn selvityksen perusteella näyttäisi siltä, ettei mikään kunta ole erityisen innokas ottamaan taukopaikkaa alueelleen. Taukopaikkojen toteuttaminen tulisi olla ensisijaisesti valtion vastuulla ja tämän tulisi käydä ilmi suunnitelmaluonnoksesta.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa 2016–2019 sovittiin kustannusjaosta liityntäpysäköinti-investointien toteuttamisessa. Tämän myötä useat kunnat ovat käynnistäneet neuvotteluja liityntäpysäköintikohteiden kustannusten jaosta sopimiseksi, mutta neuvotteluissa ei ole päästy ratkaisuun, jossa valtio osallistuisi hankkeiden toteutukseen. Siten myös toteutettavien liityntäpysäköintipaikkojen osalta MAL-suunnitelmaluonnoksessa tulisi käydä selkeästi ilmi valtiolta seuraavalla sopimuskaudella tarvittavan rahoitusosuuden suuruus. Rahoitettavissa kohteissa tulisi olla mukana Helsingin alueella sijaitseva, syksyllä 2018 avattu noin 300 auto-paikan liityntäpysäköintikohteiden Kalasatamassa.

MAL-suunnitelmassa ja sen hankkeissa tulee huomioida Helsingin Sataman kuljetusten ja liikenteen tarpeet, sillä se on Euroopan vilkkain matkustajasatama ja Suomen johtava ulkomaanliikenteen ja –kaupan yleissatama. Vuonna 2017 Helsingin Sataman kautta kulki 12,3 miljoonaa matkustajaa ja tavaraa yhteensä 14,3 miljoonaa tonnia. Sataman vaikutukset seudun talouteen sekä pääkaupunkiseudun matkailupalveluihin, paikallis- ja kaukoliikenteeseen ja vähittäiskauppaan ovat merkittäviä. Helsingin kaupunkistrategiassa tavoitellaan kaksoiskaupunkikonseptiä Helsingin ja Tallinnan välille. Strategiassa edellytetään myös aktiivista kehittämistä liike-elämän logistiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin.

Kasvavan seudun tie- ja katuverkon liikenteellinen palvelutaso on hyvä MAL-suunnitelmaluonnoksen toimenpiteiden vaikutusarvioinneissa, kun arvioinnissa huomioidaan myös seudullisen tiemaksujärjestelmän positiiviset vaikutukset autoliikenteen sujuvuuteen. Tiemaksujen mahdollisessa toteutuksessa tulee ottaa huomioon elinkeinoelämän kuljetusten tarpeet, jakeluliikenteen ei tule liikaa häiriintyä seudullisista tiemaksuisista.

Liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentäminen

Helsingin kaupunki on hyväksynyt Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman, jossa liikenteen osalta lasketut toimenpidekohtaiset päästövähennykset ovat suuruusluokatasoltaan samansuuntaiset MAL 2019 -suunnitelmaluonnoksen päästölaskennan kanssa. Joiltain osin keinojen ryhmittelyssä on poikkeavuuksia. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmassa tehokkaimmiksi liikenteen keinoiksi päästövähennyksien osalta osoittautuivat suuruusjärjestyksessä sähköautokannan kasvu, raskaan liikenteen ajoneuvoteknologia ja ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

Autokannan käyttövoiman ja muiden ajoneuvoteknologioiden muutokset ovat merkittävässä roolissa tieliikenteen päästöjen vähentämisessä. Vaikutustarkasteluissa ei ole kuitenkaan otettu huomioon näiden muutosten toteutumisen edellytyksiä tai kustannusvaikutuksia. Helsingin kaupungin teettämässä selvityksessä on tarkasteltu Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaan ja Helsingin kaupungin ilman suojeleusuunnitelmaan (2017–2024) kirjattuja liikennettä koskevia toimenpiteitä ja niiden vaikuttavuutta. Arvioinnin painopiste oli ajoneuvoteknologiasa ja sen kehityksessä. Selvityksen mukaan Helsingin toimenpideohjelman laskelmissa käytetty 30 % sähköauto-osuus Helsingissä saattaa tuoreimpien ennusteiden mukaan olla hyvinkin mahdollinen, samoin raskaan ajokaluston päästövähennystavoite, jos laadukasta uusiutuvaa polttoainetta on saatavilla riittävän edullisesti. Lisäksi on todettava, että tavoitteeseen pääsy edellyttää päästöttömän ajoneuvon hankintahintaan merkittäviä verohelpotuksia tai muita taloudellisia tukia. Muuten nykyinen tavoitteeseen nähden liian hidaskasvu päästöttömien tai vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvu ei nopeudu. MAL-suunnitelman toimenpiteissä ja vaikutusarvioinneissa voisi jatkossa korostaa entistä vahvemmin ilmansuojelua ja meluntorjuntaa, sillä kasvavalla seudulla nämä tekijät korostuvat ja vaikuttavat myös maankäytön kehittämiseen.

Ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvät haasteet ovat vaikutusmekanismeiltaan monimutkaisia. MAL 2019 -suunnittelussa asetettu liikenteen päästövähennys on haastava, mutta mahdollinen saavuttaa. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien vähennystoimenpiteiden edistämistä ja toteuttamista. Tiemaksuilla on arvioitu olevan kerrannaisvaikutuksia myös muihin liikenteen päästöjä vähentäviin toimenpiteisiin. Käytettävät teknologiat kehittyvät jatkuvasti ja tutkimustiedon lisääntyessä myös itse päästölaskenta kehittyy. Tämän vuoksi päästölaskenta edellyttää aktiivista seuranta- ja päivittämistä. Liikenteen päästövähennyksen osalta on huomioitava, että esitetyt toimenpiteet voivat olla seudun MAL-suunnittelussa ristiriidassa muiden strategisten tavoitteiden kanssa. Kuitenkin MAL-suunnitelmaluonnoksessa esitetyillä toimenpiteillä on arvioitu saavutettavan kaikki neljä päätavoitetta, jotka liittyvät liiken-

teen päästöjen vähentämiseen, työvoiman saavutettavuuden parane-
miseen, alueiden välisten erojen pienentymiseen ja yhteiskuntatalou-
delliseen tehokkuuteen. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja toteutuk-
sessa tulee tehdä riittävät vaihtoehtoistarkastelut ja vaikutusten arvioin-
nit kulloinkin tarkoituksenmukaisimpien toimenpiteiden tunnistamiseksi
ja osatavoitteiden asettamiseksi.

KUHA-hankeohjelma

KUHA-hankeohjelmaan esitetään suunnitelmassa paljon hankkeita, joi-
den kokonaiskustannukset nousevat korkeiksi. Tämän johdosta KU-
HAohjelman kokonaisrahoitusta tulee lisätä merkittävästi sekä kuntien
että valtion taholla ja varautua hankkeiden suunnitteluvalmiuden nos-
toon. Muuten KUHA-hankkeiden toteuttaminen etenee Helsingin näkö-
kulmasta aivan liian hitaasti. KUHA-hankkeista osan pitäisi itse asiassa
kuulua ELY-keskuksen normaalin tienpidon piiriin, kuten maanteiden
melusteiden rakentaminen ja parantaminen, ja näille pitäisi taata ra-
hoitus ELY-keskuksen toimintamenoissa. Helsinki on investointiohjel-
massaan varautunut yhteishankkeiden toteuttamiseen.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun 14 kunnan maankäytön, asumisen ja liikenteen yhtei-
nen MAL 2019 -suunnitelma muodostaa yleispiirteisen näkemyksen
Helsingin metropolialueen tulevasta yhdyskuntarakenteesta, asumises-
ta ja liikennejärjestelmästä. Samalla suunnitelma on seudun lakisäätei-
nen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja sitä koskee viranomaisten suun-
nitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa lais-
sa (200/2005) ja asetuksessa (347/2005) tarkoitettu velvoite laatia
suunnitelmaluonnoksesta ympäristövaikutusten arviointi.

Suunnitelmaluonnos on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä ja siitä ovat
vastanneet alueen kunnat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Jär-
venpää, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää,
Kirkkonummi, Vihti ja Sipoo sekä HSL, HSY, Uudenmaan liitto sekä
valtion liikenne- ja ympäristöviranomaiset. MAL 2019 -suunnitelman
lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituk-
sessa 13.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 sekä Helsingin
seudun yhteistyökokouksessa HSYK:ssa 24.4.2018.

Suunnitelmaluonnoksessa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa,
elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin, että liikenteen kasvihuone-
kaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta
vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetasojen avulla on seurattu suunnitel-
maratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyttä. Suunnitelman mukaan ase-

tetut tavoitteet saavutetaan monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella. Suunnitelman pääsisältö on:

- Seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille
- Seudulle rakennetaan vuosittain n. 16 500 uutta asuntoa ja asuntokannan sekä elinympäristön laadusta huolehditaan
- Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset, tieliikennettä kehitetään tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti
- Päästöjä vähennetään useilla liikennesuoritetta pienentävillä keinoilla, mm. tiemaksuilla sekä ajoneuvokantaa energiatehokkaammaksi ja hiilineutraalimmaksi uudistaen.

Suunnitelmassa on osoitettu konkreettiset toimet, joilla tavoitteisiin päästään 2030 mennessä. Näitä ovat muun muassa seudullisesti määritellyt maankäytön ensisijaiset kehittämissuunnitelmat, kuntakohtaiset asuntorakentamisennusteet ja asemakaavatavoitteet sekä ennen vuotta 2030 aloitettavat liikennehankkeet ja -toimenpiteet. Luonnosvaiheen aineisto koostuu MAL 2019 -suunnitelmasta ja sen arviointiselostuksesta, joka on SOVA-laissa tarkoitettu ympäristöselostus.

Lausunnonantajilla on mahdollisuus antaa palautetta myös muista luonnosvaiheen taustaselvityksistä.

Lausuntoa on kaupunkiympäristölautakunnalle valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan, kanslian, HKL-liikelaitoksen ja Helsingin Sataman asiantuntijoiden kanssa.

Esitys kaupunginhallituksen lausunnoksi on pääsääntöisesti kaupunkiympäristölautakunnan ehdotuksen mukainen. Kaupunginhallituksen lausuntoesitykseen on muutettu tavoitelähtöistä suunnittelua ja taloutta koskevia arviointeja sekä lisätty uusia teknologioita koskeva maininta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 14.11.2018, HSL
- 2 MAL 2019 suunnitelmaluonnos
- 3 Vaikutusten arviointiselostusluonnos liitteineen
- 4 MAL 2019 liite toimenpidekortit

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

07.01.2019

Asia/9

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 18.12.2018 § 656

HEL 2018-011786 T 10 00 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

MAL 2019 -suunnitelmaluonnos on hyvä kokonaisuus, joka on pääpiirteissään Helsingin tavoitteiden ja kaupunkistrategian mukainen. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu yhdessä on perusteltua, sillä niiden vaikutukset liittyvät aina kiinteästi toisiinsa. Maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma on erittäin laaja kokonaisuus toisiinsa järjestelmätasolla linkittyviä toimenpiteitä, joten on tärkeää, että niitä arvioidaan yhteisesti hyväksytyjen tavoitteiden kautta. Seudullinen suunnittelu vaatii onnistuakseen yhteisesti hyväksytyyn vision ja tavoitteet. MAL-suunnitelma on valmisteltu siten, että ensin on päätetty poliittisesti seudun tavoitteet maankäytölle, asumiselle ja liikenteelle. Tämän jälkeen suunnitelman toimenpiteet ovat jalostuneet iteratiivisesti siten, että suunnitelma toteuttaa sille asetetut tavoitteet. Vaikutusarvioinneissa ei ole lähdetty tavoitteidenmukaisuudesta, vaan arvioinnin tuloksia on verrattu tavoitteisiin. MAL-suunnitelman toteutettavuutta on arvioitu myös tällä hetkellä käytössä olevien taloudellisten resurssien puitteissa.

Työssä on tunnistettu vaikuttavimmat M+A+L -kärkikeinot, joilla seudulle päätetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Vaikka monet toimenpiteet vaativat vielä jatkosuunnittelua eivätkä riipu yksin Helsingin seudun toi-

menpiteistä, vaan vaativat esim. lainsäädännöllisiä muutoksia ja valtiovallan aktiivista otetta, on kokonaisuus hyvä. Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035. Suunnitelman toteuttamisen kautta voidaan osoittaa Helsingin seudun edelläkävijyyttä sekä seudullisen yhteissuunnittelun että globaalin ilmastohaasteen ratkaisijana.

Arviointikehikko muodostaa kattavan paketin, jonka kautta suunnitelman vaikuttavuutta ja vaikutuksia on arvioitu. Myös työn iteratiivinen jatkuvasti parempaan suunnitelmakokonaisuuteen tähdännyt suunnitteluprosessi on ollut hyvä.

MAL-suunnitelmalle on eduksi, että se on laadittu tiiviissä yhteistyössä Uusimaa-kaavan 2050 kanssa. Menettely, jossa pitkän aikavälin hankkeisiin ja yli-maakunnallisiin yhteyksiin keskitytään maakuntakaavatyössä samaan aikaan kuin MAL-työssä on keskitytty pääosin lähitulevaisuuteen, on perusteltu. Suunnitelmassa on huomioitu Helsingin yleiskaavan tavoitteet ja yleiskaavan toteuttamishjelmassa esitetty aluekokonaisuuksien toteutusjärjestys.

Helsingin seudun merkitys koko Suomen kilpailukyvyllä on merkittävä – samoin Helsingin merkitys Helsingin seudulle. Onkin tärkeää, että Helsinkiin kohdistetaan riittävästi investointeja, jotta voidaan varmistaa koko seudun kilpailukyky verrattuna kansainvälisiin verokkikaupunkeihin. Valtion rahoitusosuutta seudun liikenneinvestoinneista tulee kasvattaa, kun seudun väestönkasvu on historiallisen korkealla tasolla. Pesararadalla on tärkeitä seudullisia vaikutuksia, ja sen rooli on olennainen ensisijaisesti valtakunnallisen raideverkon kapasiteetin lisäämisessä. Hankkeen toteuttaminen on edellytys esimerkiksi lentoradan toteuttamiselle. Valtakunnallisen raideliikenteen kapasiteetin lisäämiseksi 2030-luvulla tulee Pesararadan toteutus aloittaa vuoteen 2025 mennessä.

MAL-suunnitelman päästövähennykset on kohdistettu liikenteeseen. Päästövähennystavoitteet ovat saman suuruiset kuin, mitä Helsingin kaupunki on asettanut omissa päästövähennystavoitteissaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien vähennystoimenpiteiden edistämistä ja toteuttamista. Jatkossa tulisi panostaa myös rakennuskannan energiatehokkuuden huomioimiseen seudullisessa tavoitteiden asettamisessa. Helsinki on huomionnut rakennuskannan energiatehokkuuden Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmassaan ja aikoo osaltaan edistää myös tätä puolta lähivuosina. Jatkossa seudun yhteiset tavoitteet sekä uuden että peruskorjattavan rakennuskannan energiatehokkuuden osalta tukisivat kaikkia seudun kuntia päästövähennystavoitteiden asettamisessa myös rakennuskannan osalta.

Maankäyttö

MAL 2019 -suunnitelman maankäytön kokonaisuus on perusteltu. Maankäytön kasvu on tarkoituksenmukaista ohjata seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Nämä ensisijaiset maankäytön kehittämisvyöhykkeet ohjaavat maankäyttöä perustellusti hyvin saavutettaville alueille ja keskuksiin. Yhteiskuntarakenteen laajenemissuunnat on hyvä kytkeä liikennejärjestelmän laajennusinvestointeihin. Pelkkään yksityisautoiluun tukeutuvien alueiden laajentaminen ei ole tavoitteiden valossa perusteltua.

MAL 2019 -suunnitelma on Helsingin yleiskaavan toteuttamishojelman ensimmäisen vaiheen mukainen. Suunnitelmaan sisältyvät kaupunkistrategiassa esiin nostetut Vihdinbulevardi ja Tuusulanbulevardi pikaraitiotieineen sekä Viikin–Malmin pikaraitiotie ja siihen kytkeytyvä maankäyttö mm. Malmin lentokentällä. Suunnittelun lähtökohtana ovat olleet jo päätetyt liikennehankkeet, kuten Raide-Jokeri, Kruunusillat ja kanta-kaupungin raitiotieverkon laajennus.

Suunnitelmassa tehdyt maankäytön ratkaisut mahdollistavat asuntotuantotavoitteiden saavuttamisen. Mitä enemmän maankäyttö tiivistyy hyviin sijainteihin, sitä paremmin maankäyttö toteuttaa MAL-suunnitelman tavoitteita. Valtion eri viranomaisten tulee toiminnallaan sitoutua Helsingin ja koko pääkaupunkiseudun kasvun mahdollistamiseen ja tukea kaavallisten edellytysten luomista asuntorakentamista varten. Lainsäädännölliset esteet tulisi raivata ja arvioida tehtävien päätösten vaikutukset asuntorakentamisen edellytyksiin.

Uuden maankäytön sijoittaminen erityisesti kestävästi hyvin saavutettaville alueille ja täydennysrakentamisen roolin korostaminen ovat keskeisiä toimenpiteitä, joilla kaupunkiseudun maankäyttöä kehitetään. Tämä on myös Helsingin oma tavoite ja keskuskaupungin näkökulmasta tavoiteltava suunta seudulla.

Asemanseutujen kehittämisen nostaminen kärkitoimenpiteeksi on perusteltua, sillä asemanseuduilla on mahdollista tarjota vaihtoehto kulkea matka kestäväillä kulkutavoilla. Valtion tulee luopua tarpeettomista liikennealuevarauksista asemanseuduilla ja toimia aktiivisesti edistääkseen valtion toimijoiden omistuksessa tai hallinnassa olevan maankäytöpotentiaalin käyttöön ottamista.

Östersundomin alueen toteuttamisen ja siihen liittyvän metroyhteyden suunnittelua tulee jatkaa. Tavoitteena tulee olla metron jatkeen toteuttamispäätöksen tekeminen 2020-luvun puolessa välissä. Uusien liikenneinvestointien ja niihin kytkeytyvien ensisijaisten maankäytön kehittämisalueiden toteuttamisjärjestystä tulee tarkastella seudullisesti yhteisillä kriteereillä alueiden asuntorakentamisen kokonaispotentiaali huomioiden.

Asuminen

MAL-suunnitelmassa on hyvin huomioitu asuntomarkkinoiden seudullinen kokonaisuus ja tunnistettu asuntopoliittisesti ajankohtaiset ja kriittiset kärkikeinot, joilla suunnitelman tavoitteet voidaan saavuttaa.

Helsingin seudun asuntotuotannon taso on tärkeä pitää riittävän korkeana myös tulevaisuudessa. Riittävä tuotannon taso etenkin seudun ydinalueilla vastaa parhaiten asuntokysyntään ja hillitsee hintojen nousua seudun kalleimmilla alueilla. MAL-sopimuksen vuoden 2019 asuntotuotannon tavoitetaso 16 500 asuntoa vuodessa on perusteltua säilyttää. Helsingin tavoitetasoksi määritelty 6 600 asuntoa vuodessa on samansuuntainen kaupunkistrategian kanssa ja siten tarkoituksenmukainen. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tuotantoedellytysten luomista, minkä tulee olla kuntien ja valtion yhteinen tehtävä.

Suunnitelman tavoite kohtuuhintaiselle eli omakustanteiselle ja pitkäaikaisesti kohtuuhintaiselle tuotannolle on erittäin hyvä ja perusteltu. Tavoitteella turvataan eri puolilla seutua monipuolinen asuntokanta ja mahdollistetaan asumisen polun alkuvaiheessa olevien, esimerkiksi nuorten, pääsy asuntomarkkinoille. Monipuolinen asuntokanta helpottaa myös asuntokuntien liikkumista asuntomarkkinoilla elämäntilanteiden muuttuessa. Se, että tavoite on edelliseen suunnitelmaan verrattuna joustavampi, on hyvä asia. Helsingin tavoite 30 % vuotuisesta tuotannosta on tarkoituksenmukainen, kuten muut kunnittaiset painotukset (PKS 30 % / KUUMA 20 %). Kuntien tulee suunnitelmalla toteutettaessa aktiivisesti huolehtia kohtuuhintaisen tuotannon edellytyksistä, ja valtion tulee huolehtia tukemiensa omakustanteisten asumisen rahoitusmuotojen kilpailukykyisyydestä. Pitkäaikaisesti kohtuuhintainen asuminen on Helsingille erityisen tärkeää, jotta myös heikommin toimeentulevien asuntokuntien asuminen on mahdollista seudun keskuskaupungissa ja jotta monipuolisia asuinalueita voidaan toteuttaa. Huomiota monipuolisten rahoitus- ja hallintamuotojen ohella tulee kiinnittää tasapainoiseen asuntojen huoneistotyyppi- ja kokojakaumaan seudun eri osissa. Tätä voisi suunnitelmassa painokkaaminkin tuoda esiin ja esittää konkreettisia keinoja.

Elinympäristön laadun varmistamisessa on erittäin tärkeää seudun heikoimpien alueiden elinvoimasta huolehtiminen, mikä on jo suunnitelman tavoitteenasettelussa hyvin huomioitu. Segregaation ehkäisy tulee nostaa merkitykselliseen asemaan suunnitelman toteuttamisessa. Segregaatiokysymys on nimenomaan urbaanien alueiden erityiskysymykseen ja haasteisiin vastaamista, mikä tulee näkyä mm. suunnitelmassa mainitun myönteisen erityiskohtelun ohjelman valmistelussa ja toteuttamisessa. Myös asuntokannan laadusta huolehtiminen on segregaation ja alueiden vetovoimaisuuden näkökulmasta tärkeää. Tavoit-

teen saavuttamiseksi tarvitaan kuntien ohella myös muiden instituutio-naalisten vuokranantajien ja asunto-osakeyhtiöiden panosta, mitä voisi suunnitelmassa enemmän tuoda esiin samoin kuin ratkaisukeinoja näiden muiden sidosryhmien osallistamiseksi.

Rakennuskannan energiatehokkuuden näkökulma on nostettu suunnitelmassa esiin, mutta sille ei ole asetettu varsinaisia tavoitteita, kuten liikenteelle on. Helsinki on huomionnut rakennuskannan energiatehokkuuden Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmassaan ja aikoo osallttaa edistää asiaa lähivuosina. Tulevaisuuden haasteita seudulla on erityisesti jo olemassa olevan asutokannan energiatehokkuuden parantaminen. Lisäksi tarvitaan uusia avauksia hiilineutraalin asuntorakentamisen kehittämiseen.

Valtion rooli MAL-suunnitelman asumisen kokonaisuuden toteutumisessa on erittäin keskeinen. Valtion tulee kaikin keinoin tukea seudun keskuskaupungin kasvua monipuolisen asuntotuotannon edellytyksiä luomalla ja mm. täydennysrakentamisen esteitä poistamalla. Täydennysrakentaminen ja purkava lisärakentaminen ovat keskeisiä keinoja myös alueellisen hallinta- ja rahoitusmuotojakauman tasapainottamisessa. Valtion maaomaisuuden valjastaminen seudun kasvuun on myös tärkeää. Valtioon sopimuskumppanina tulee voida luottaa ja valtion asuntopolitiikan tulee olla pitkäjänteistä. On tärkeää, että liikenneinvestoinnit ovat riittäviä, jotta ne tukevat asuntotuotannon käynnistymistä ja tarjoavat uusille asukkaille kilpailukykyiset liikkumisen mahdollisuudet.

Liikenne

On hyvä, että MAL-työssä on lähdetty suunnittelemaan ja kehittämään seudun liikennejärjestelmää ja maankäyttöä peilaten vahvasti asetettuihin tavoitteisiin. Tässä on nähtävissä selvää edistystä verrattuna aiempiin HLJ-suunnitelmiin. Tavoitelähtöisyys näkyy suunnitelmassa mm. siten, että seudulle aidosti suunnitellaan nykyistä kestävämpään liikkumiseen painottuvaa liikennejärjestelmää ja esitetään toimenpiteitä, jotka tehokkaimmin edistävät asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Suunnitelman on myös arvioitu olevan toteutettavissa käytössä olevien taloudellisten resurssien puitteissa, sillä suunnitelman investointikustannukset jyvitettyinä vuositason eivätkä poikkeavat nykyisestä seudun investointitasosta.

Seudun kasvu edellyttää myös jatkossa suuria investointeja liikennehankkeisiin sekä kunnilta että valtiolta. Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion tulisi tunnustaa, että Helsingin seudun liikennejärjestelmästä huolehtiminen on seudun ja maan kilpailukykyyn turvaamisen edellytys. Valtio hyötyy

myös taloudellisesti seudun kasvusta, joten sen rooli suunnitelmassa esitettyjen liikenneinvestointien rahoittamisessa tulisi olla nykyistä suurempi.

Suunnitelman vaikutustarkastelut

Työn aikana on päivitetty seudulla käytettävä liikenne-ennustemalli (Helmet), jolla on arvioitu MAL-työn liikennejärjestelmävaikutuksia. Päivitettyllä Helmet 3 -mallilla tullaan jatkossa tekemään Helsingin erilaisten maankäyttöhankkeiden sekä erillisten liikennehankkeiden liikennejärjestelmävaikutustarkasteluja. Päivitettyä Helmet-mallia tullaan käyttämään mm. liikenteen hankearviointeihin ja melulaskentojen lähtötietojen tuottamiseen. Hankearviointia ja vaikutustarkasteluja on haasteellista tehdä pelkästään noin kymmenen vuoden päähän, sillä investointikonaisuus, joita liikennemallilla tutkitaan, edellyttää pidemmän aikavälin toteutuakseen. Sen vuoksi olisi tärkeää, että seudun maankäyttöön liittyvien hankkeiden arviointiin olisi käytettävissä myös pidemmälle tulevaisuuteen sovittu malli liikennejärjestelmiseen ja maankäyttöineen. Tähän näkökulmaan liittyen Helsinki esittää, että MAL-työssä tuotetaan liikenne-ennustemallilla tehtävien tarkastelujen pohjaksi maankäyttöprojektiot myös pidemmälle tulevaisuuteen, joissa huomioidaan nykyisen asuntotuotantoennusteen ohella myös jo nyt suunnittelussa olevia alueita (esim. vuosille 2040 tai 2050) ja lisäksi siihen sopiva liikenneverkko.

Joukkoliikenteen edistäminen

Pisaratata

Suunnitelmaluonnoksessa todetaan, että Helsinki–Pasila -välin rautatiejärjestelmää tulee kehittää. Se esitetään tehtäväksi uudistamalla toimintamalleja ja tekemällä pieniä infratoimenpiteitä. Lisäksi todetaan, että uuden kulunvalvonnan ja seisontavarikoiden (päärata ja rantarata) suunnittelu ja niiden tuomat muutokset liikennöintisuunnitelmiin tulee käynnistää välittömästi. Samalla Pisaratadan liikennöintisuunnitelma ja ratasuunnitelma tulee tarkistaa niiden mukaiseksi. Ratapihan kapasiteettia lisäävä ja juna- ja metrojärjestelmien integrointia parantava Pisaratadan investointi toteutetaan ennen kuin linjaraiteiden kapasiteettia ja junatarjontaa Pasilasta pohjoiseen lisätään merkittävästi toteuttamalla Lentorata. Pisaran oletetaan valmistuvan vuoden 2030 jälkeen.

Pisaratata varmistaa tehokkaan rautatieliikenteen laajalla alueella. Myös junavuorojen yleinen lisääminen on mahdollista, koska Helsingin ja Pasilan väliselle rataosuudelle vapautuu lisää tilaa. Liikenneviraston selvitysten mukaan Etelä-Suomen rautatieverkon ruuhkautuminen on kestänyt viimeistään vuonna 2035, ellei kehittämistoimia toteuteta. Pisaran ennakoitu rakentamisaika on 10 vuotta, joten on tärkeää, että

päätöstä kapasiteettiongelmiin ratkaisemiseksi ei lykätä. Pissararadan suunnitteluvaihe on valmistunut keuhällä 2017, kun asemakaava ja rata- ja rakentamissuunnitelmat hyväksyttiin. Pissara mahdollistaa merkittävän kapasiteetin kasvattamisen koko Etelä-Suomen rataverkolla ja mm. Lentoradan rakentamisen. Korkeimman hallinto-oikeuden 8.11.2018 tekemä päätös olla vahvistamatta osia Helsingin uudesta yleiskaavasta ohjaa tulevaisuuden maankäyttöä vielä suunniteltuakin enemmän täydennysrakentamiseen ja asemansuoduille, joten Pissararadan merkitys korostuu tulevaisuudessa entisestään myös maankäytön näkökulmasta.

Nykytilanteessa Suomen kahden vilkkaimmin liikennöidyn joukkoliikennejärjestelmän, metron (300 000 matk/päivä) ja lähijunien (200 000 matk/päivä), välinen vaihtoyhteys on heikko. Lisäksi rautatieaseman kattamattomat lähijunalaiturit ovat kaukana vaihtoyhteyksistä ja laatutasoltaan vaatimattomia. Pissararata kytkee nyt toisistaan erilliset lähijuna- ja metrojärjestelmät toisiinsa huomattavasti nykyistä paremmin ja integroi ne toisiinsa kytkeytyväksi kokonaisuudeksi. Pissararadan toteuttaminen mahdollistaa kaupunkiradoilla liikennöitävien lähijunien kytkemisen toiminnallisesti lähemmäksi metroa.

Pissararata parantaa ydinkeskustan työpaikkojen saavutettavuutta merkittävästi, minkä lisäksi keskustan liikekiinteistöt integroidaan huomattavasti nykyistä paremmin asemaan. Kolmen kantakaupungin aseman ympäristössä (1,5 km etäisyys asemasta) on nykytilanteessa yht. 107 000 asukasta ja 175 000 työpaikkaa. Pissararata tuo lähes 70 000 työpaikkaa ja lähes 50 000 asukasta kaupunkirataliikenteen palvelualueelle. Näitä hyötyjä ei saavuteta ratkaisulla, joilla ei tule uusia asemia kantakaupunkiin. Pissararata vapauttaa kapasiteettia Helsingin ja Pissilan välillä ja sujuvoittaa sekä lähietä kaukojunien kulkua mahdollistaen molemmille omat raiteet. Se vapauttaa kahdeksan laituriraiteen ja neljän linjaraitteen verran kapasiteettia ruuhkautuneella päärautatieasemalla. Tämä puolestaan mahdollistaa kaukojuna liikenteen lisäämisen ja edelleen ratakäytävien maankäytön kehittämisen.

Koska pääkaupunkiseudun ja Helsingin asuntotuotanto on historiallisen korkealla tasolla, on valtion perusteltua osallistua myös jatkossa raskaan raideliikenteen infrastruktuurin rahoittamiseen seudulla. Viimeisen kymmenen vuoden aikana selvästi pienin osa valtion pääkaupunkiseudulle kohdistuneista raskaan raideliikenteen investoinneista on tullut Helsinkiin. Investoinnit ovat pääosin kohdistuneet Vantaalle (kehärata) ja Espooseen (länsimetro).

Valtakunnallisen rautatieliikenteen kapasiteetin kasvattamiseksi, asuntotuotannon vauhdittamiseksi ja rautatie- sekä metrojärjestelmien yh-

teen kytkemiseksi tulee Pissararadan toteuttaminen aikatauluttaa ennen vuotta 2030.

Pikaraitiotiehankkeet

Helsingin maankäytön kehittämisen kannalta on erittäin tärkeää, että uuden yleiskaavan toteuttamisohjelman ensimmäiseen vaiheeseen aikataulutetut kolme uutta pikaraitiotiehanketta (Vihdinbulevardin pikaraitiotie, Viikin–Malmin pikaraitiotie ja Tuusulanbulevardin pikaraitiotie) ovat mukana ensimmäisen vaiheen toteutusohjelmassa. On myös perusteltua edistää seudun muita pikaraitiotiehankkeita, mutta samalla on huolehdittava siitä, että esitettyjen raitiolinjojen matkustajakysyntä on raitiotieinvestoinnin kannattavuuden edellyttämällä tasolla. Siten on perusteltua rakentaa seudun pikaraitiotieverkosto laajentaen maankäyttöään tiiviissä ytimessä olevaa kantakaupungin raitiotieverkkoa hyödyntäen myös olemassa olevaa infraa.

Jo päätettyihin joukkoliikennehankkeisiin (Ve 0) tulee lisätä Kalasataman raitiotie (Kalasatama-Pasila) ja HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelman (Raili) raitiotiehankkeet.

Vaikutustenarviointiluonnoksessa esitetty isojen hankkeiden lipunhinta-vaikutusten arviointi on oikea askel seudullisten hankkeiden keskinäisen vertailun kehittämisessä sekä suunnittelu- ja toteutusaikataulultaan useita vuosia kestävien hankkeiden vaikutusten arvioinnissa. Työtä tulee jatkaa ja arvioita päivittää suunnittelutiedon lisääntyessä. Helsinki ei pidä realistisena eikä kestäväenä ratkaisuna lipunhintojen voimakasta nostamista infrakustannuksista johtuvien kustannusten kattamiseksi. Kohtuuttoman suuret lipunhintojen korotukset väistämättä johtavat joukkoliikenteen osuuden pienenemiseen ja siten vievät pohjaa suurten joukkoliikenneinvestointien mielekkyydeltä.

Raitiotiehankkeet ovat keskeisessä roolissa myös koko pääkaupunki-seudun maankäytön kehittämisessä, kestäväen liikkumisen edistämässä ja alueiden saavutettavuuden parantamisessa. Helsingin pikaraitiotiehankkeet ovat osa seudullista raideliikennejärjestelmää, joten valtion osallistuminen hankkeiden suunnittelu- ja toteutuskustannuksiin on tärkeää.

Metron kapasiteetin varmistaminen

MAL-suunnitelmassa on myös esitetty investointeja, jotka parantavat nykyisen järjestelmän palvelutasoa. Tästä hyvä esimerkki on metron automatisointi, joka on tärkeä toteuttaa valtion kanssa yhteishankkeena seuraavan vuosikymmenen aikana. On hyvä, että MAL-suunnitelmassa on tuotu esiin tarve Matinkylän kääntöraiteista Länsimetron jatkeen rakentamisen yhteydessä. Matinkylän kääntöraiteiden tarvetta tulee sel-

vittää mahdollisimman pian, koska raiteen rakentamatta jättämisellä on arvioitu olevan vaikutusta metron liikennöinnin sujuvuuteen, Sammalvuoren varikkokapasiteetin hyödyntämiseen sekä metron häiriöherkkyyteen koko metrolinjastolla.

Bussiliikenteen kehittäminen

Bussiliikenteen kehittämistä kannattaa jatkaa tiheästi liikennöitäviin runkolinjoihin ja niitä täydentäviin liityntälinjoihin perustuen. On hyvä, että MAL-suunnittelussa on nostettu esille tarve erillisen bussiliikenteen kehittämisohjelman laatimiselle. Päästövähennysten osalta tulee kehittämisohjelmassa ottaa huomioon myös bussiliikenteen sähköistämisen vaikutukset linjastoon ja aikatauluihin, jotta bussiliikenteen sähköistys ei nostaisi tämän osalta turhaan operointikustannuksia.

Pyöräliikenteen edistäminen ja siihen liittyvät hankkeet

Suunnitelmassa on esitetty erinomaisia ehdotuksia pyöräliikenteen kehittämiseksi ja on hyvä, että pyöräliikenne nähdään aidosti omana liikennemuotonaan liikennejärjestelmässä. Pyöräliikenteen edistämisen kannalta on erittäin hyvä asia, että uusi maankäyttö keskitetään hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja erityisesti raideliikenteen varteen. Tämä mahdollistaa myös pyörä- ja joukkoliikennematkojen yhdistämisen. On myös kannatettavaa, että suunnitelmassa seudulle esitetään kansainvälisen mallin mukaan koordinoitihenkilöä pyöräliikenteen edistämiseen.

Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentaminen seudulla siten, että eri kuntien järjestelmät ovat täysin yhteensopivia, on käytännössä vaikeaa johtuen mm. nykyisen hankintasopimuksen rajoitteista. Täysimittaisesti nykyisten järjestelmien kattavuutta ja toimintaa voidaan uudistaa nykyisen sopimuskauden päätyttyä vuonna 2025.

Suunnitelmaluonnoksen karttaesityksistä puuttuvat pääsääntöisesti merkinnät seudullisesti merkittävästä pyöräliikenteen verkostosta ja pääyhteyksistä sekä tulevista investoinneista. Näiden esittämistä pääkartoilla tulisi vakavasti harkita.

Joukkoliikenneyhteyksien ja matkaketjujen kehittäminen

Kestävien liikkumismuotojen osuuden kasvattaminen suunnittelualueella on edellytys alueen kestäväälle kasvuille. Vaihdollisten matkojen kasvussa on hyvä, että suunnitelman toimenpiteissä on huomioitu matkaketjujen sujuvuus ja vaihtovastuksen pienentäminen. Tässä sekä pyörä- että autojen liityntäpysäköinnin kehittäminen on keskeistä. Helsinki haluaa korostaa, että alueiden toteuttamisen esteenä olleet rahoituksen pullonkaulat tulisi ratkaista etupainotteisesti jo MAL-sopimusvaiheessa

niin, että sovittua kustannusvastuunjakoa kuntien ja valtion välillä noudatetaan.

Seudun liikennejärjestelmän rahoitus

Helsingin seutu vastaa merkittävästä osasta koko valtakunnan uudistuotannosta. Kasvusta johtuvat kunnille kohdistuvat investointitarpeet ovat merkittäviä. Investoinnit raideliikenteeseen takaavat paremman työmarkkinoiden toimivuuden ja mahdollistavat kaupunkiseutujen kasvupotentiaalin hyödyntämisen. Ne ovat lisäksi tärkeitä talouskasvun kiihdyttämiseksi ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Viesti valtion toimijoiden suuntaan on oltava nyt esitettyä selkeämpi: valtion investointeja Helsingin seudun liikennejärjestelmään ei tule vähentää, vaan kaupunkiseudun ja koko maan kilpailukyvyyn turvaamiseksi valtion investoinnit tulee kasvattaa vähintään sille suhteelliselle tasolle, jossa ne ovat olleet kuluvan vuosikymmenen vaihteen aikaan.

MAL-suunnitelmaluonnoksessa yhdeksi keskeiseksi toimenpiteeksi on nostettu liikenteen hinnoittelu. Jos valtakunnallisesti luodaan kaupunkiseutujen tienkäyttömaksuille lainsäädännölliset edellytykset ja maksuja otetaan käyttöön, on Helsingin seudun maksutulojen kohdennettava lisäresurssina seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen eivätkä ne saa syrjäyttää valtion rahoitusta. Tienkäyttömaksut ovat selvitysten perusteella vaikuttava keino tehostaa liikenneverkon käyttöä, ohjata kulkupavalintoja, vähentää päästöjä ja saada lisärahoitustaärkeviin liikennehankkeisiin.

Tieliikenneverkon kehittäminen

Kehä I:llä on koko maantieverkon suurimmat liikennemäärät ja se palvelee oleellisesti myös seudullista liikkumista. MAL-suunnitelman hankelistalle tulee nostaa Kehä I:ltä Myllypuron ja Itäväylän eritasoliittymät sekä Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä, joiden toteuttamiseen Helsinki on varautunut 10 vuoden investointiohjelmassa. Kehä I:n liittymien parantaminen edistäisi merkittävästi liikenneturvallisuutta, ja molempiin liittyy myös maankäytön kehittämistä. Koivusaaren uusi liittymä mahdollistaa alueen maankäytön toteuttamisen. Helsingin maantieverkon kehittämishankkeista suunnitelmassa on tällä hetkellä mainittu vain Kuninkaantammen ja Ilmasillan (ent. Tattarisilta) eritasoliittymät, jotka molemmat liittyvät jo päätettyihin merkittäviin maankäytön kehittämishankkeisiin.

Raskaan liikenteen taukopaikoista on valmistumassa selvitys, jonka tavoitteina on aikaansaada raskaan liikenteen taukopaikkojen toteuttamisen kustannus- ja vastuunjakomalli Helsingin seudun alueelle, kuntien ja valtion yhteinen sitoutuminen kustannus- ja vastuunjakomalliin MAL-sopimukseen kirjattavaksi sekä etsiä liiketaloudellisesti kannattava to-

teutuskonsepti palvelukokonaisuudelle. Selvityksessä esitetyt toimenpiteet tulee sisällyttää MAL 2019 -suunnitelmaan. Erityisesti valtion rahoitusosuuden turvaamiseksi tulee MAL-suunnitelmaan saada kirjaus valtiolta seuraavalla MAL-sopimuskaudella tarvittavan rahoitusosuuden suuruudesta. Seudulla ei ole viime aikoina toteutunut yhtään raskaan liikenteen taukopaikkaa ja tehdyn selvityksen perusteella näyttäisi siltä, ettei mikään kunta olisi erityisen innokas ottamaan taukopaikkaa alueelleen. Tauskopaiikkojen toteuttaminen tulisi olla ensisijaisesti valtion vastuulla ja tämän tulisi käydä ilmi suunnitelmaluonnoksesta.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa 2016–2019 sovittiin kustannusjaosta liityntäpysäköinti-investointien toteuttamisessa. Tämän myötä useat kunnat ovat käynnistäneet neuvotteluja liityntäpysäköintikohteiden kustannusten jaosta sopimiseksi, mutta neuvotteluissa ei ole päästy ratkaisuun, jossa valtio osallistuisi hankkeiden toteutukseen. Siten myös toteutettavien liityntäpysäköintipaikkojen osalta MAL-suunnitelmaluonnoksessa tulisi käydä selkeästi ilmi valtiolta seuraavalla sopimuskaudella tarvittavan rahoitusosuuden suuruus. Rahoitettavissa kohteissa tulisi olla mukana Helsingin alueella sijaitseva, syksyllä 2018 avattu noin 300 autopaikan liityntäpysäköintikohde Kalasatamassa.

MAL-suunnitelmassa ja sen hankkeissa tulee huomioida Helsingin Sataman kuljetusten ja liikenteen tarpeet, sillä se on Euroopan vilkkain matkustajasatama ja Suomen johtava ulkomaanliikenteen ja -kaupan yleissatama. Vuonna 2017 Helsingin Sataman kautta kulki 12,3 miljoonaa matkustajaa ja tavaraa yhteensä 14,3 miljoonaa tonnia. Sataman vaikutukset seudun talouteen sekä pääkaupunkiseudun matkailupalveluihin, paikallis- ja kaukoliikenteeseen ja vähittäiskauppaan ovat merkittäviä. Helsingin kaupunkistrategiassa tavoitellaan kaksoiskaupunkikonseptiä Helsingin ja Tallinnan välille. Strategiassa edellytetään myös aktiivista kehittämistä liike-elämän logistisiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin.

Kasvavan seudun tie- ja katuverkon liikenteellinen palvelutaso on hyvä MAL-suunnitelman toimenpiteiden vaikutusarvioinneissa, kun arvioinnissa huomioidaan myös seudullisen tiemaksujärjestelmän positiiviset vaikutukset autoliikenteen sujuvuuteen. Toteutuessaan tiemaksujen tulee ottaa huomioon elinkeinoelämän kuljetusten tarpeet eli jakeluliikenteen ei tule liikaa häiriintyä seudullisista tiemaksuista.

Liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentäminen

Helsingin kaupunki on valmistellut vuoden 2018 aikana Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman, jossa liikenteen osalta lasketut toimenpidekohtaiset päästövähennykset ovat suuruusluokkatasoltaan sa-

mansuuntaiset MAL 2019 -suunnitelman päästölaskennan kanssa. Joiltain osin keinojen ryhmittelyssä on poikkeavuuksia. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmassa tehokkaimmiksi liikenteen keinoiksi päästövähennyksien osalta osoittautuivat suuruusjärjestyksessä sähköautokannan kasvu, raskaan liikenteen ajoneuvoteknologia ja ajoneuvo-liikenteen hinnoittelu.

Autokannan käyttövoiman ja muiden ajoneuvoteknologioiden muutokset ovat merkittävässä roolissa tieliikenteen päästöjen vähentämisessä. Vaikutustarkasteluissa ei ole kuitenkaan otettu huomioon näiden muutosten toteutumisen edellytyksiä tai kustannusvaikutuksia.

Helsingin kaupungin teettämässä selvityksessä on tarkasteltu Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaan ja Helsingin kaupungin ilman-
suojelusuunnitelmaan (2017–2024) kirjattuja liikennettä koskevia toimenpiteitä ja niiden vaikuttavuutta. Arvioinnin painopiste oli ajoneuvoteknologiassa ja sen kehityksessä. Selvityksen mukaan Helsingin toimenpideohjelman laskelmissa käytetty 30 % sähköauto-osuus Helsingissä saattaa tuoreimpien ennusteiden mukaan olla hyvinkin mahdollinen, samoin raskaan ajokaluston päästövähennystavoite, jos laadukasta uusiutuvaa polttoainetta on saatavilla riittävän edullisesti. Lisäksi on todettava, että tavoitteeseen pääsy edellyttää päästöttömän ajoneuvon hankintahintaan merkittäviä taloudellisia tukia tai muita verohelpotuksia. Muuten tavoitteeseen nähden nykyinen liian hidaskäyttö tai vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvu ei nopeudu. MAL-suunnitelman toimenpiteissä ja vaikutusarvioinneissa voisi korostaa jatkossa entistä vahvemmin ilmansuojelua ja meluntorjuntaa, sillä kasvavalla seudulla nämä tekijät korostuvat ja vaikuttavat myös maankäytön kehittämiseen.

Ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvät haasteet ovat vaikutusmekanismeiltaan monimutkaisia. MAL 2019 -suunnittelussa asetettu liikenteen päästövähennys on haastava, mutta mahdollinen saavuttaa. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien vähennystoimenpiteiden edistämistä ja toteuttamista. Tiemaksuilla on arvioitu olevan kerrannaisvaikutuksia myös muihin liikenteen päästöjä vähentäviin toimenpiteisiin. Käytettävät teknologiat kehittyvät jatkuvasti ja tutkimustiedon lisääntyessä myös itse päästölaskenta kehittyy. Tämän vuoksi myös päästölaskenta edellyttää aktiivista seuranta- ja päivittämistä. Liikenteen päästövähennemän osalta on huomioitava, että esitetyt toimenpiteet voivat muodostaa ristiriidan seudun MAL-suunnittelussa muiden strategisten tavoitteiden kanssa. Kuitenkin MAL-suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä on arvioinneissa osoitettu saavutettavan kaikki neljä päätavoitetta, jotka liittyvät liikenteen päästöjen vähentämiseen, työvoiman saavutettavuuden paranemiseen, alueiden välisten erojen pienentymiseen ja yhteiskuntataloudelliseen tehokkuuteen. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa

ja toteutuksessa tulee tehdä riittävät vaihtoehtoistarkastelut ja vaikutusten arvioinnit kulloinkin tarkoituksenmukaisimpien toimenpiteiden tunnistamiseksi ja osatavoitteiden asettamiseksi.

KUHA-hankeohjelma

KUHA-hankeohjelmaan esitetään suunnitelmassa paljon hankkeita, joiden kokonaiskustannukset nousevat korkeiksi. Tämän johdosta KUHA-ohjelman kokonaisrahoitusta tulee lisätä merkittävästi sekä kuntien että valtion taholla ja varautua hankkeiden suunnitteluvaikeuksien nostoon. Muuten KUHA-hankkeiden toteuttaminen etenee Helsingin näkökulmasta aivan liian hitaasti. KUHA-hankkeista osan pitäisi oikeastaan kuulua normaaliin ELY-keskuksen tienpidon piiriin, kuten esimerkiksi maanteiden melusteiden rakentaminen ja parantaminen, ja näille pitäisi taata rahoitus ELY-keskuksen toimintamenoissa. Helsinki on investiohjelmassaan varautunut näiden yhteishankkeiden toteuttamiseen.

Käsittely

18.12.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kappaleen 6 kolme viimeistä lausetta seuraavaan muotoon:

Pisararadalla on tärkeitä seudullisia vaikutuksia, ja sen rooli on olennainen ensisijaisesti valtakunnallisen raideverkon kapasiteetin lisäämisessä.

Hankkeen toteuttaminen on edellytys esimerkiksi lentoradan toteuttamiselle. Valtakunnallisen raideliikenteen kapasiteetin lisäämiseksi 2030-luvulla tulee Pesararadan toteutus aloittaa vuoteen 2025 mennessä.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

11.12.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Hälvä, yksikön päällikkö: 310 37142
heikki.halva(a)hel.fi
Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37483

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.01.2019

Asia/9

heikki.salmikivi(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 11

Joukkoliikenteen konsultointipalveluja tuottavan yhtiön perustaminen

HEL 2018-012815 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hylätä ehdotuksen.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat HKL:n toimitusjohtaja Ville Lehmuskoski ja hallintojohtaja Yrjö Judström sekä konserniohjauksen päällikkö Atte Malmström. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Paavo Arhinmäki: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että yhtiön perustamisesta saadaan lausunnot sekä HKL:n johtokunnalta ja HKL:n henkilöstöltä.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Hylkäysehdotus:

Pia Pakarinen: Hylätään päätösehdotus.

Kannattaja: Wille Rydman

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 11

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo

Tyhjä: 2

Nasima Razmyar, Tomi Sevander

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 11 - 2 (2 tyhjää).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Pia Pakarisen hylkäysehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 4

Otso Kivekäs, Anni Sinnemäki, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 11

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Terhi Koulumies, Pia Pakari-
nen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Ryd-
man, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus päätti hylätä ehdotuksen äänin 4 - 11.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhtiöjärjestysluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- perustaa Helsingin kaupunkiliikennepalvelut Oy (ruotsiksi Helsingfors stadstrafiktjänster Ab ja englanniksi Helsinki City Transport Services Ltd) -nimisen osakeyhtiön, jonka toimialana on osana kaupunkikonsernia tarjota joukkoliikenteeseen ja muuhun kestäväään kaupunkiliikenteeseen liittyviä ja sitä tukevia palveluita sekä konsultointia,
- hyväksyä liitteenä olevan yhtiön yhtiöjärjestysluonnoksen,
- kehottaa liikenneliikelaitosta yhtiön perustamisvaiheessa merkitsemään yhtiön kaikki osakkeet yhteensä 50 000 euron merkintähintaan, josta 5 000 euroa kirjataan yhtiön osakepääomaan ja loput yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon,

- kehottaa liikenneliikelaitosta maksamaan perustettavan yhtiön osakkeiden merkintähinnan liikelaitoksen varoista,
- oikeuttaa liikenneliikelaitoksen tekemään yhtiön perustamissopimuksen sekä kehottaa liikenneliikelaitosta hoitamaan yhtiön perustamiseen liittyvät toimenpiteet ja allekirjoittamaan tarvittavat perustamis- ja muut asiakirjat sekä tekemään yhtiöjärjestykseen tarvittaessa vähäisiä muutoksia, täsmennyksiä ja täydennyksiä,
- että yhtiö kuuluu kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden hallitusten jäsenten yleisten palkkioperusteiden mukaisessa ryhmittelyssä palkkioryhmään C.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Liikenneliikelaitoksella (HKL) ja sen henkilöstöllä on raitiliikenteessä, metroluonteisessa ja muilla kestävän kaupunkiliikenteen alueilla suomalaisessa liiketoimintaympäristössä merkittävää erityisosaamista, jolla on ollut ja on jatkossakin merkittävää lisäarvoa myös ulkopuolisille tahoille kuten muille kaupungeille. HKL:n ja kaupungin kannalta on hyödyllistä, mikäli HKL voi edelleen kehittää tätä erityisosaamistaan.

Tähän liittyen HKL on selvittänyt erillisen kaupungin kokonaan omistaman yhtiön perustamista, jonka tarkoituksena on tuottaa joukkoliikenteeseen liittyviä konsultointipalveluja niitä tarvitseville tahoille, kuten uusia joukkoliikennehankkeita toteuttaville kunnille ja muille yhteistyötahoille.

Erityisen tilaisuuden yhtiön perustamiselle luovat Tampereen raitiotiehankkeeseen liittyvät yhteistyömahdollisuudet, mikä tekee asian myös ajankohtaiseksi.

HKL:n strategisena tavoitteena on olla kustannustehokkuudeltaan Euroopan paras raideliikennetoimija sekä kestävän liikkumisen kulkumuoto-osuuden kasvattaminen. Näiden tavoitteiden tueksi tavoitteena on olla alansa arvostetuin osaja. HKL:n näkemyksen mukaan suunniteltu erillinen konsultointiyhtiö on merkittävä mahdollisuus näiden strategisten tavoitteiden toteuttamisessa.

Perustettavan yhtiön avulla on tarkoitus osaltaan edistää sitä, että HKL:n henkilöstön joukkoliikenneosaaminen on jatkossa maailman kärkeä. Yhtiössä eri hankkeiden parissa toimimisen kautta HKL:n organisaatioon päätoimisesti kuuluvat henkilöt oppivat lisää uusista joukkoliikenteen toiminta- ja toteutustavoista ja saavat yhteistyökumppaneilta vertailutietoa alan parhaista käytänteistä. Näiden henkilöiden osaami-

sen kehittyminen lisää HKL:n arvion mukaan mahdollisuuksia tehostaa liikelaitoksen omaa joukkoliikennetuotantoa, mikä parantaa kaupungin palveluiden laatua ja taloudellisuutta.

Yhtiön perustaminen

Nykyisessä toimintaympäristössä joukkoliikenteen toiminta- ja toteutustavat edellyttävät monessa tapauksessa yhteistyötä useiden toimijoiden kesken parhaiden eri alojen osaamisten yhdistämiseksi. Toimintatapojen muutosta osoittaa, että myös HKL:n hankinnoissa ovat yleistymässä palvelusopimusten tilalla erityyppiset yhteistyösopimukset, joihin voidaan yhdistää myös yksityissektorilta tulevaa rahoitusta niin kuin on tehty kaupungin pysäkkikatoshankkeessa ja kaupunkipyörähankkeessa.

HKL näkee konsulttiyhtiön tarpeen erityisen ajankohtaisena nykyisessä tilanteessa, jossa Suomeen on tulossa tilaajapuolelle ja toteuttajaksi uusi toimija raitioliikenteeseen Tampereelle jo toteutumassa olevan raitiohankkeen johdosta. Samaan aikaan on lisäksi toteutumassa pääkaupunkiseudulla merkittäviä kiskoliikennehankkeita, ensiksi poikittaisliikenteeseen Raide-Jokeri, sitten Laajasalon raitioliikenneyhteys ja myöhemmin ns. bulevardisointihankkeiden myötä uusia pikaraitiotiehankkeita.

HKL:n henkilöstön erityiselle joukkoliikenneosaamiselle on kysyntää markkinoilla. Osaamisen hyödyntäminen markkinoilla edellyttää konsultointipalvelujen tuottamista ja tarjoamista erillisen yhtiön kautta, joka toimii markkinaperusteisesti. Konsultointipalvelujen järjestäminen erillisen yhtiön kautta tekee toiminnan selkeäksi ja läpinäkyväksi.

Yhtiön tarve on nyt ajankohtainen. HKL on neuvotellut Tampereen raitiotiejärjestelmähankkeeseen liittyen osallistumisesta tarjouskilpailuun konsortion jäsenenä. Osallistuminen tarjouskilpailuun ei ole mahdollista liikelaitoksena vaan edellyttää erillistä yhtiötä. Raitiotiejärjestelmähankkeen aikataulusta johtuen mahdollisen yhtiön perustamisesta tulee päättää vuoden 2018 puolella.

Yhtiön yhtiöjärjestysluonnos on liitteenä. Yhtiöjärjestys on laadittu kaupunginhallituksen konsernijaoston 5.3.2018, § 22 hyväksymän tytäryhtiöiden malliyhtiöjärjestyksen mukaisesti.

Yhtiön toimintamalli ja hallinto

Perustettavan yhtiön toimialana on yhtiöjärjestysluonnoksen mukaan osana Helsingin kaupunkikonsernia tarjota joukkoliikenteeseen ja muuhun kestävään kaupunkiliikenteeseen liittyviä ja sitä tukevia palveluita sekä konsultointia.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Yhtiö tulee myymään konsultointipalveluja markkinaehtoisesti ja tuottaa siihen tarvittavat asiantuntijapalvelut itse. Yhtiö voi ostaa tukipalveluja, kuten hallinto- ja tilapalveluja, HKL:ltä ja/tai kaupungilta markkinaperusteisella hinnalla. Yhtiön liiketoimintariski on vähäinen, koska toiminnan kulut säätyvät suurimmalta osin tuottojen mukaisesti. Yhtiön tulovirtaa pyritään varmistamaan pitkäjänteisillä puitesopimuksilla.

Lähtökohtana on, että yhtiö voi palkata palvelukseensa asiantuntijoita, jotka ovat päätoimisesti HKL:n palveluksessa. Henkilöt toimivat tällöin yhtiössä sivutoimiluvalla. HKL:n ja yhtiön tahoilla seurataan työajan seurantajärjestelmien avulla työajan käyttöä yhtiön hankkeiden ja HKL:n oman tekemisen kesken. Asiantuntijat ovat yhtiön palveluksessa ns. nollatuntisopimuksella, jolloin he eivät saa palkkaa HKL:stä siltä ajalta, kun he toimivat yhtiön hankkeissa ja päinvastoin. Yhtiön henkilöstökustannukset syntyvät yhtiön saamien projektien tuntimäärien mukaisesti ja kustannusten määrää pystytään muuttamaan tulojen määrän mukaisesti. Resurssien käyttöä seurataan säännöllisesti, jolla myös varmistetaan, että HKL:n resurssitarve ei vaarannu missään tilanteessa.

Asiantuntijoiden osaamiseen liittyvien palveluiden myynti tukee samalla HKL:n oman toiminnan kehittämistä. Erityisen tärkeää tämä on raitio- ja metrolinnoituksen kehittämisessä niin, että HKL:n Helsingin seudulla tuottamissa raideliikennepalveluissa voidaan mahdollisimman hyvin hyödyntää kokemuksia muista kaupungeista. Oppi, jota henkilöstö saa toimiessaan sivutoimisesti yhtiön palveluksessa muissa kaupungeissa ja siellä toimivien kumppanien kanssa, voi HKL:n näkemyksen mukaan olla ratkaisevassa asemassa HKL:n kehittäessä raitio- ja metrolinnoituspalvelua pääkaupunkiseudulla kustannustehokkuudeltaan ja laadultaan maailman parhaalle tasolle.

Suunnitelman mukaan perustettava yhtiö voisi tarjota palveluita erityisesti seuraavilla osaamisalueilla:

- raitio- ja metrolinnoituksen osaamispalvelut ja konsultointi,
- joukkoliikenneinfraan, kiinteistökehitykseen ja varikkoihin liittyvä osaaminen ja konsultointi,
- kalusto-osaaminen ja innovaatiot kaluston kehittämiseen, huoltoon ja kunnossapitoon liittyvät asiantuntijapalvelut,
- kuljettajien ja liikenteenohjaajien koulutuspalvelut,
- turvallisuusjohtamisjärjestelmään ja turvallisuuteen liittyvä osaaminen ja konsultointipalvelut,

- joukkoliikenteen hankintojen toteuttamiseen liittyvät konsulttipalvelut,
- pyöräilyyn liittyvien palvelujen osaaminen,
- muut erityisosaamispalvelut.

Yhtiön käyttämän henkilöstön palkkauksessa ja muissa henkilöstöeduissa noudatetaan kaupunkikonsernin henkilöstöpoliittisia linjauksia ja ohjeistusta.

Edellä selvitetyllä tavalla toteutettuna yhtiöstä kaupungille ja HKL:lle aiheutuvat riskit ovat vähäiset. Yhtiön toimintaan liittyviä taloudellisia riskejä minimoidaan laatimalla riittävän yksityiskohtainen liiketoimintasuunnitelma realistisesti arvioidun palvelumyyntipotentiaalin perusteella ja mitoittamalla yhtiön resurssit vastaamaan toteutuvaa liikevaihtoa.

Palkkioryhmä

Kaupunginhallitus päätti 12.3.2018, § 145 kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden hallitusten jäsenten yleisistä palkkioperusteista. Kaupungin tytäryhteisöt ja -säätiöt jaettiin neljään eri ryhmään perustuen kunkin yhteisön tai säätiön osalta hallitustyön vaativuuteen, jota arvioidaan toiminnan luonteen ja laajuuden, liikevaihdon ja taseen loppusumman, henkilöstön määrän sekä muihin asiaan liittyvien näkökohtien kuten yhteisön strategisen merkityksen perusteella.

Valtaosa kaupungin tytäryhteisöistä ja -säätiöistä kuuluu palkkioryhmään C, jossa hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 2 240 euron vuosipalkkio ja kaikille jäsenille 225 euron kokouspalkkio.

Perustettava yhtiö on kaupunginhallituksen päätöksessä määriteltujen kriteerien perusteella tarkoituksenmukaista sijoittaa palkkioryhmään C.

Kunnan toimiala

Kuntalain (410/2015) 7 §:n mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät. Kunnan toiminnan on pysyttävä kunnan yleisen toimialan puitteissa riippumatta siitä, missä muodossa toimintaa harjoitetaan.

Kuntalain esitöissä merkittävimmiksi yleistä toimialaa rajoittaviksi tekijöiksi on määritelty EU:n valtioneuvoston päätökset, kestävän kehityksen periaate ja hallinnon yleiset oikeusperiaatteet. Lisäksi kunnan yleistä toimialaa rajoittavat oikeuskäytännössä vakiintuneet periaatteet: toiminnan yleishyödyllisyysvaatimus, tehtävän paikallisuusvaatimus, hallinnon toissijaisuusperiaate sekä spekulatiivisen toiminnan kieltäminen.

Tietyn hoidettavaksi otettavan tehtävän yleishyödyllisyyttä arvioidaan sen mukaan, onko kyseisen tehtävän hoitaminen kunnan ja kuntalaisien edun mukaista. Jos toiminnan pääasiallisena tarkoituksena katsottaisiin olevan spekulatiivisen toiminnan harjoittaminen ilman esim. kunnan työllisyyden hoitoon liittyviä tai elinkeinopoliittisia syitä, toimintaa ei voitaisi pitää yleishyödyllisenä.

Toiminnan paikallisuusvaatimus ei tarkoita sitä, että toiminnan tulisi tapahtua ja suuntautua vain kunnan alueelle tai hyödyttää vain kunnan asukkaita, vaan paikallisuusvaatimus on yhteydessä siihen, että toiminnan tulee hyödyttää kuntaa ja sen asukkaita.

Hallinnon toissijaisuusperiaate tarkoittaa sitä, ettei kunnan pitä ottaa hoidettavakseen sellaisia tehtäviä, jotka kansalaiset tai kunnan asukkaat tai muut yksityiset tahot voivat hoitaa tehokkaammin. Tätä periaatetta on oikeuskäytännössä sovellettu siten, että palvelutoiminnan harjoittamisen on katsottu kuuluvan kunnan yleiseen toimialaan, jos hankkeella on kunnan kannalta myös muuta, yleisempää merkitystä kuin puhtaasti elinkeinotoiminnan harjoittaminen.

Spekulatiivisen toiminnan kieltö edellyttää, että liiketoiminnan harjoittamisella tulee olla suora liityntä kaupungin, sen asukkaiden hyvinvoinnin ja sen alueen elinvoiman edistämiseen.

Perustettavan yhtiön toiminta liittyy keskeisesti kaupungin joukkoliikenteen perusrakenteeseen ja -runkoon kuuluvan raitioliikenteen toimivuuteen ja liittyy myös sen kustannustehokkaaseen kehittämiseen.

Yhtiön toimesta tuotettavilla palveluilla pyritään oppimisprosessiin, jonka tavoitteena on päätyä mm. matalampiin käyttöönottokustannuksiin ja nopeampiin käyttöönottoihin raideliikennehankkeissa, tällainen kehittäminen puolestaan koituu sekä HKL:n että viime kädessä kuntalaisten eduksi säästyvinä kustannuksina.

Yhtiön kuulumista kunnan yleiseen toimialaan puoltaa myös, että yhtiö tulee toteutuessaan, myös edellä selvitetyllä tavalla, edistämään kuntalaisten hyvinvointia ja Helsingin alueen elinvoimaa sekä parantamaan mahdollisuuksia järjestää asukkaille palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Koska yhtiön toiminta koituisi viime kädessä kuntalaisten hyödyksi, yhtiön toimintaa ei voida pitää spekulatiivisena.

Edellä mainituin perustein on arvioitu, ettei yhtiön perustamiselle ole estettä kuntalain säännösten kannalta.

Kilpailuneutraliteetti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla on sen annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus).

Kilpailuneutraliteettisäännökset eivät lähtökohtaisesti kavenna kunnan toimialaa. Kunta voi harjoittaa yleiseen toimialaansa kuuluvia tehtäviä, mutta toimiessaan kilpailutilanteessa markkinoilla, kunta on velvollinen noudattamaan kuntalain 15 luvun säännöksiä kunnan toiminnasta markkinoilla ja EU-valtiontukisäännösten mukaisia toimintatapoja. Kuntalaki tai kilpailulaki ei siten kiellä julkisyhteisöjä harjoittamasta taloudellista toimintaa eikä kilpailemasta yksityisten yritysten kanssa samoilla markkinoilla. Näiden säännösten tavoitteena on ainoastaan saada aikaan neutraalit kilpailuolosuhteet julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä.

Kuntalain 127 §:n mukaan kunta voi hoitaa omana toimintanaan 126 §:ssä tarkoitettua tehtävää muun muassa silloin, jos kunta tuottaa tukipalveluja tai vuokraa toimitiloja tytäryhteisölleen. Kunnan on tällöin hinnoiteltava toimintansa markkinaperusteisesti.

Perustettavan yhtiön toiminta on toteutettava siten, että kaupunki ei myönnä yhtiölle EU:n valtiontukisäännösten vastaisesti julkista tukea. Yhtiön tulee toimia taloudellisesti ja toiminnallisesti itsenäisesti. Yhtiön toiminnan tulee olla siten kannattavaa, että se ei rasita kaupungin ja HKL:n taloutta.

Lopulta toiminnan taloudellinen luonne ratkaistaan tapauskohtaisesti ja arvioon vaikuttaa muun muassa se, missä määrin toimintaa voidaan katsoa harjoitettavan markkinasignaalien ohjaamana sekä se, tarjoavatko yksityiset yritykset vastaavaa palvelua markkinoilla. Tässä tapauksessa suunniteltujen toimintojen osalta voidaan todeta, että kyseessä olevilla kansallisilla tai kansainvälisillä konsulttipalveluista koskevilla markkinoilla on yksityisiä elinkeinonharjoittajia, kuten esimerkiksi Rejlers Ab, Comatec Group ja Sitowise Oy.

Yhtiön tulee toiminnassaan huolehtia siitä, että sen itsenäinen taloudellinen ja toiminnallinen asema sekä kuntalain ja muiden kilpailuneutraliteettisäännösten asettamat edellytykset täytetään ja että edellytysten täyttäminen myös dokumentoidaan riittävästi.

Lopuksi

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää muun muassa yhteisöjen perustamisesta.

Esitetty yhtiön perustaminen on HKL:n näkemyksen mukaan perusteltua liikelaitoksen toiminnan pitemmän tähtäimen kehittämisen kannalta. HKL:n tulee yhteistyössä perustettavan yhtiön kanssa huolehtia siitä, että yhtiön perustaminen ja HKL:n henkilöstön palkkaaminen sivutoimiluvalla yhtiön palvelukseen eivät vaikuta negatiivisesti HKL:n perustettävien suorittamiseen.

Yhtiön toiminta liittyy HKL:n toimialaan ja perustamista on valmisteltu HKL:n esityksen pohjalta yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa, joten on tarkoituksenmukaista kehottaa HKL:ää huolehtimaan yhtiön perustamiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä mukaan lukien yhtiön osakkeiden merkintähinnan maksaminen liikelaitoksen varoista. Ottaen huomioon yhtiön toiminnan suunniteltu luonne ja kulujen sopeutuminen liiketoiminnan volyyymiin on tarkoituksenmukaista perustaa yhtiön maltillisella pääomapanostuksella.

Yhtiön hallituksen jäsenten nimeämistä käsitellään kaupunginhallituksen konsernijaostossa 17.12.2018.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Yhtiöjärjestysluonnos

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

HKL
Taloushallintopalvelu
Talous- ja konserniohjaus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.12.2018 § 822

HEL 2018-012815 T 00 00 00

Päätös

07.01.2019

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

17.12.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pia Pakari-
sen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 17.12.2018 § 128

HEL 2018-012815 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

17.12.2018 Pöydälle

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti yksimielisesti panna asian
pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

§ 12

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikoilla 51-52/2018 sekä 1/2019.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 17.12.2018
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018

- suomenkielinen jaosto

- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölautakunta 18.12.2018

- ympäristö- ja lupajaosto

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta 18.12.2018

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 18.12.2018

- kulttuurijaosto 19.12.2018

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta 18.12.2018

- sosiaali- ja terveysjaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos 20.12.2018

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos 19.12.2018

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

07.01.2019

Asia/12

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

07.01.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 ja 12 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 2 ja 8 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

07.01.2019

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

07.01.2019

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Jenni Björksten
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Tomi Sevander

Terhi Koulumies

Sanna Vesikansa

Pia Pakarinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 18.01.2019.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566